SÁMEDIGGI

Sametingets budsjett 2027

Sametingsrådets forslag til innstilling

Bušeahtta x Budsjett

Innholdsfortegnelse

1.	**INNLEDNING**		**10**
	1.1	**Budsjettets grunnlag**	**10**
	1.1.1	Grunnloven § 108	10
	1.1.2	FNs erklæring om urfolks rettigheter	10
	1.1.3	ILO Konvensjon nr. 169 og konsultasjonsplikten	10
	1.1.4	EØS-regelverket	10
	1.2	**Hvordan lese budsjettet**	**11**
	1.3	**Begrepsforklaringer**	**11**
	1.4	**Oppfølging og rapportering**	**12**
2.	**HOVEDINNHOLD**		**13**
3.	**BUDSJETTETS RAMMER**		**14**
	3.1	**Økonomiske rammebetingelser**	**14**
	3.1.1	Samlet bevilgning til Sametinget	14
	3.1.2	Sametingets økonomiske rammefordeling	15
	3.1.3	Delegering av budsjettfullmakter	16
	3.2	**Økonomiske virkemidler**	**17**
	3.2.1	Direkte tilskudd	17
	3.2.2	Søkerbasert tilskudd	17
	3.2.3	Søkerbaserte tilskudd forvaltet på vegne av andre	18
	3.2.4	Samisk kunstneravtale	18
	3.2.5	Næringsavtale for duodji	18
	3.2.6	Idrettsavtale	18
	3.2.7	Sámi Giellagáldu – avtale	18
4.	**SPRÅK**		**19**
	4.1	**Innsatsområder – Språk**	**19**
	4.1.1	Virkemidler innsatsområder – Språk	19
	4.2	**Forvaltningsområdet for samiske språk**	**19**
	4.2.1	Samletabell – Forvaltningsområdet for samiske språk	20
	4.2.2	Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd	20
	4.2.3	Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd	20
	4.3	**Samisk språkutvikling**	**21**
	4.3.1	Samletabell – Samisk språkutvikling	22
	4.3.2	Samiske språksentre – direkte tilskudd	22

4.3.3 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd 24
4.3.4 Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd 24
4.3.5 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd 25
4.3.6 Etablering av språksentre – søkerbasert tilskudd 25
4.3.7 Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd 25
4.3.8 Språksentertreff – konferanse 26
4.4 Oppfølging av Giellalokten 26
4.4.1 Samletabell - Giellalokten 26
4.4.2 Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj – direkte tilskudd 26
4.4.3 Umesamisk språksatsing – Umesamisk språk- og ressurssenter – direkte tilskudd 27
4.4.4 Skoltesamisk språksatsing - Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida - direkte tilskudd 27
4.4.5 Sámi giellavahkku – prosjekt 28
4.4.6 Samisk språkombud - prosjekt 28

5. OPPVEKST, OPPLÆRING, UTDANNING OG FORSKNING 29

5.1 Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning 29
5.1.1 Virkemidler innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning 29
5.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage 30
5.3 Gratis samiskspråklige barnehage 30
5.3.1 Samletabell – Gratis samiskspråklig barnehage 31
5.3.2 Gratis samiskspråklig barnehage, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd 31
5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn 31
5.4.1 Samletabell - Samiskspråklige barn i dagens samfunn 32
5.4.2 Julevsáme sámástahtte – Viejega AS - direkte tilskudd 32
5.4.3 Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd 32
5.4.4 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling – søkerbasert tilskudd 33
5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager 33
5.5.1 Samletabell - Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager 33
5.5.2 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd 34
5.6 Samisk innhold i skolen 34
5.6.1 Samletabell – Samisk innhold i skolen 35
5.6.2 Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla – direkte tilskudd 35
5.6.3 Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd 35
5.6.4 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt 36
5.7 Arbeid mot mobbing og samehets 36
5.7.1 Samletabell – Arbeid mot mobbing og samehets 36

5.7.2 Forebygging av mobbing og samehets – søkerbasert tilskudd 36
5.7.3 Arbeid mot mobbing – prosjekt 37
5.8 Læremidler 37
5.8.1 Samletabell – Læremidler 37
5.8.2 Ovttas|Aktan|Aktesne – Sámi allaskuvla - direkte tilskudd 38
5.8.3 Utvikling av samiskspråklig pedagogisk materiell for barnehager og læremidler for grunnopplæring – søkerbasert tilskudd 38
5.8.4 Offentlig anskaffelse av læremidler - avtale 39
5.9 Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning 39
5.10 Høyere utdanning og forskning 40
5.10.1 Samletabell – Utdannings- og forskningstilbud 40
5.10.2 Arbeid med strategi for samisk forskning og høyere utdanning – prosjekt 40
5.11 Rekruttering 40
5.11.1 Samletabell – Rekruttering 41
5.11.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd 41
5.11.3 Rekruttering – søkerbasert tilskudd 42
6. AREALER, MILJØ OG KLIMA 43
6.1 Innsatsområder – Arealer, miljø og klima 43
6.1.1 Virkemidler innsatsområder – Arealer, miljø og klima 43
6.2 Forvaltning av arealer 43
6.2.1 Samletabell – Forvaltning av arealer 44
6.2.2 Stiftelsen Protect Sápmi – direkte tilskudd 44
6.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser – søkerbasert tilskudd 44
6.2.4 Sametingets melding om meahcásteapmi – prosjekt 44
6.3 Naturressurser 45
6.4 Naturmangfold 45
6.4.1 Samletabell – Naturmangfold 45
6.4.2 Verneområdestyreseminar 46
7. NÆRINGER 47
7.1 Innsatsområder – Næringer 47
7.1.1 Virkemidler innsatsområder – Næringer 47
7.2 Primærnæringer 48
7.2.1 Samletabell – Primærnæringer 48
7.2.2 Marine næringer 49
7.2.3 Reindrift 49
7.2.4 Jordbruk 51
7.2.5 Laks 52
7.2.6 Sjøsamiske rettigheter – Borjjadat – prosjekt 53
7.2.7 Rovvilt 53

7.3 Variert næringsliv 53
7.3.1 Samletabell – Variert næringsliv 54
7.3.2 Sápmi næringshage – direkte tilskudd 54
7.3.3 Ungt Entreprenørskap – direkte tilskudd 54
7.3.4 Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd 55
7.3.5 Samisk investeringsfond - prosjekt 55
7.3.6 Kartlegging av ungdoms bostedsønsker – prosjekt 55
7.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat 55
7.4.1 Samletabell – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat 56
7.4.2 Dáiddadállu – direkte tilskudd 56
7.4.3 Duottar Studio AS – direkte tilskudd 56
7.4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat – søkerbasert tilskudd 57
7.4.5 Samisk reiseliv – prosjekt 57
7.4.6 Urfolks matsystemer – prosjekt 57
7.4.7 Samisk mat – prosjekt 58
7.5 Duodji 58
7.5.1 Samletabell – Duodji 58
7.5.2 Duodjeinstituhtta – direkte tilskudd 58
7.5.3 Opplæringskontoret for reindrift og duodji – direkte tilskudd 59
7.5.4 Næringsavtale for duodji - avtale 59
7.6 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området) 61

8. KULTUR 63

8.1 Innsatsområder – Kultur 63
8.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kultur 63
8.2 Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur 63
8.3 Gode rammevilkår for samiske kunstnere 64
8.3.1 Samletabell – Gode rammevilkår for samiske kunstnere 64
8.3.2 Joik og samisk musikk – søkerbasert tilskudd 64
8.3.3 Kulturtiltak – søkerbasert tilskudd 65
8.3.4 Samisk kunstneravtale - avtale 66
8.4 Samiske kulturinstitusjoner 67
8.4.1 Samletabell – Samiske kulturinstitusjoner 67
8.4.2 Internasjonalt Samisk Filminstitutt – direkte tilskudd 68
8.4.3 Sámi Dáiddaguovddáš – direkte tilskudd 68
8.4.4 Saami Council Headquarters - KulturSápmi – direkte tilskudd 68
8.4.5 Festivaler – direkte tilskudd 68
8.4.6 Museer – direkte tilskudd 69
8.4.7 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd 71
8.4.8 Teatre – direkte tilskudd 73
8.4.9 Institusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd 74

8.4.10 Institusjonsutvikling - kompetanseheving – prosjekt 75
8.4.11 Oppbygging av nye samiske institusjoner – prosjekt 75
8.4.12 Kartlegging, forvalting og vern av immateriell kulturarv – prosjekt 75
8.4.13 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt 75
8.5 Samisk litteratur 75
8.5.1 Samletabell – Samisk litteratur 76
8.5.2 Styrke formidling i nordsamisk område - Troms fylkeskommune – direkte tilskudd 76
8.5.3 Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd 76
8.5.4 Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd 77
8.5.5 Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd 77
8.5.6 Loga munnje! Les for meg! – prosjekt 78
8.5.7 Samiske litteraturdager – konferanse 78
8.6 Samiske medier 79
8.6.1 Samletabell – Samiske medier 79
8.6.2 Samiske medier – direkte tilskudd 79
8.7 Samisk idrett 80
8.7.1 Samletabell – Samisk idrett 80
8.7.2 Idrettsavtale – avtale 80
8.7.3 Kultur- og idrettsstipend – stipend 80
9. KULTURMINNEVERN 81
9.1 Innsatsområder – Kulturminnevern 81
9.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kulturminnevern 81
9.2 Forvaltning av kulturminner 82
9.2.1 Samletabell – Forvaltning av kulturminner 82
9.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd 82
9.2.3 Oppfølging, skjøtsels- og formidlingsarbeid – Várjjat siida og Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt 83
9.3 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern 83
9.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven 83
9.4.1 Samletabell – Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven 84
9.4.2 Revitalisering av samiske kulturmiljø i «Fotefar mot Nord» - prosjekt 84
9.4.3 «Kjent og anerkjent» – satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt 84
9.4.4 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk – prosjekt 85
9.4.5 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv – prosjekt 85
9.5 Forvalting av samisk bygnings- og båtarv 85
9.5.1 Samletabell – Forvalting av samisk bygnings- og båtarv 86
9.5.2 Samisk båtarv – prosjekt 86
9.6 Forvaltning av samiske levninger 86

9.6.1 Samletabell – forvaltning av samiske levninger 87
9.6.2 Forvaltning av samiske levninger – prosjekt 87

10. HELSE, SOSIAL OG BARNEVERN 88

10.1 Innsatsområder – Helse, sosial og barnevern 88
10.1.1 Virkemidler innsatsområder – Helse, sosial og barnevern 88
10.2 Spesialisthelsetjeneste 89
10.2.1 Sámi klinihkka som et nasjonalt urfolkshelsesenter 89
10.3 Helse- og omsorgstjeneste 89
10.3.1 Samletabell – Helse- og omsorgstjenesten 89
10.3.2 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv – Várdobáiki - direkte tilskudd 90
10.3.3 Samisk legeforening – direkte tilskudd 90
10.3.4 Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie – direkte tilskudd 90
10.3.5 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen i Oslo – Sámi viessu Oslo / Samisk hus Oslo - direkte tilskudd 91
10.3.6 Sørsamisk helsekonferanse – Aajege – Trøndelag fylkeskommune - direkte tilskudd 91
10.3.7 Sámi sosialbargiid searvi / Samisk sosialarbeiderforening – direkte tilskudd 91
10.3.8 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter – søkerbasert tilskudd 91
10.4 Folkehelse 92
10.4.1 Forebygging av selvmord i Sápmi – prosjekt 92
10.5 En likeverdig og kultursensitiv barneverntjeneste 92

11. SAMISK SAMARBEID, SOLIDARITET OG LIKESTILLING 93

11.1 Innsatsområder – Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling 93
11.1.1 Virkemidler innsatsområder – Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling 93
11.2 Samisk samarbeid 93
11.2.1 Samletabell – Samisk samarbeid 94
11.2.2 Sámi Giellagáldu - avtale 94
11.2.3 Samisk parlamentarisk råd (SPR) 94
11.3 Nordområdene 94
11.4 Urfolks rettigheter 95
11.4.1 Samletabell – Urfolksrettigheter 95
11.4.2 Jevgenij Jushkovs minnefond - Samerådet - norsk seksjon – direkte tilskudd 95
11.4.3 Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd 95
11.4.4 Oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport – prosjekt 96
11.5 Likeverd og solidaritet 96
11.6 Likestilling 97

11.6.1 Samletabell – Likestilling 97
11.6.2 Garmeres – direkte tilskudd 97
11.6.3 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt 97

12. SAMARBEIDSAVTALER 98

12.1 Virkemidler innsatsområde – Samarbeidsavtaler 98
12.2 Regionalt samarbeid 98
12.2.1 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd 98
12.3 Interreg 99
12.3.1 Interreg – søkerbasert tilskudd 99

13. ANDRE TILTAK 100

13.1 Samletabell – Andre tiltak 100
13.2 Andre tiltak forvaltet av Sametingsrådet 100
13.2.1 Noereh – direkte tilskudd 101
13.2.2 Norrõs skoltesamene – direkte tilskudd 101
13.2.3 Samiske hovedorganisasjoner – søkerbasert tilskudd 101
13.2.4 Samiskrelatert statistikk i Norge – avtale 101
13.2.5 Samisk KI – prosjekt 101
13.2.6 Utarbeidelse av samisk statistikk – prosjekt 102
13.3 Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget 102
13.3.1 Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget 102
13.3.2 Politiske grupper i Sametinget 102
13.3.3 Opposisjonens arbeidsvilkår 103
13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen 103
13.4.1 Forskning på sametingsvalget – avtale 103
13.4.2 Revisjon av valgordning og demokratiutredning – prosjekt 103

14. SAMETINGETS PLENUM 105

14.1 Samletabell – Sametingets plenum 105
14.2 Driftskostnader parlamentet 105
14.2.1 Sametingets plenum 105
14.2.2 Sametingets plenumsledelse 105
14.2.3 Sametingets fagkomitéer 106
14.2.4 Sametingets kontrollutvalg 106
14.2.5 Sametingets klagenemnd 106

15. SAMETINGSRÅDET 107

15.1 Samletabell – Sametingsrådet 107
15.2 Sametingsrådet 107

15.2.1 Sametingsrådet 107
15.2.2 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) 108
15.2.3 Sametingets eldreråd 108
15.2.4 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning 108
15.2.5 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner 108
15.2.6 Samisk parlamentarisk råd (SPR) 108

16. SAMETINGETS ADMINISTRASJON 109

16.1 Samletabell – Sametingets administrasjon 109
16.2 Organisering av Sametingets administrasjon 110
16.3 Avdeling for samisk språk, utdanning, forskning og helse 110
16.3.1 Samisk stedsnavnstjeneste 110
16.3.2 Sametinget som læreplanmyndighet 111
16.4 Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter 111
16.5 Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd 111
16.6 Avdeling for Sametingets politiske sekretariat 112
16.7 Avdeling for administrasjon 112
16.8 Sametingets direktør, stab for kommunikasjon og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt 113

17. VIRKEMIDLER SAMLET 114

17.1 Direkte tilskudd – samlet 114
17.2 Søkerbaserte tilskudd – samlet 118
17.3 Avtale – samlet 120
17.4 Prosjekter – samlet 120
17.5 Konferanser og evaluering – samlet 122

1. Innledning

Sametinget er et nasjonalt folkevalgt parlament for samene i Norge. Budsjettet vedtas av Sametingets plenum hver høst, på grunnlag av Sametingsrådets innstilling og påfølgende behandling i Sametingets plan- og finanskomité.

Sametingets budsjett bygger på de økonomiske rammene regjeringen foreslår bevilget til Sametinget i regjeringens proposisjon til statsbudsjett (Prop. 1 S) for det aktuelle budsjettåret (se kapittel 3.1 Økonomiske rammebetingelser).

Endringer i regjeringens forslag til statsbudsjett som følge av behandling og vedtak i Stortinget, innarbeides ved revidering av Sametingets budsjett påfølgende år.

1.1 Budsjettets grunnlag

Sametingets budsjett beskriver mål, prioriteringer og bevilgninger innenfor ulike politikkområder. Budsjettet bygger på Sametingets vedtak, tildelingsbrev fra Kommunal- og distriktsdepartementet og nasjonale og internasjonale forpliktelser overfor samer som urfolk.

Sametingets budsjett og økonomiforvaltning skal være i samsvar med Reglement for økonomistyring i staten og Sametingets økonomireglement.

Sametingets politiske og administrative virksomhet skjer innenfor rammene av Sametingets vedtatte budsjett. Andre sentrale forhold som påvirker Sametingets virksomhet, er internasjonale og nasjonale avtaleverk og annet lovverk.

1.1.1 Grunnloven § 108

Grunnloven § 108 pålegger statlige myndigheter å legge til rette for at samene, som urfolk, kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Bestemmelsen er et sentralt grunnlag for statens samepolitikk og for Sametingets virksomhet. Sametingets budsjett og prioriteringer skal bidra til å styrke samiske språk, kultur og samfunnsliv i tråd med målene i Grunnloven § 108.

1.1.2 FNs erklæring om urfolks rettigheter

FNs erklæring om urfolks rettigheter fra 2007 fastsetter internasjonale minstestandarder for urfolks rettigheter. Erklæringen slår blant annet fast urfolks rett til selvbestemmelse og til å bevare og utvikle eget språk, kultur og samfunnsliv.

Erklæringen er et viktig grunnlag for Sametingets arbeid og prioriteringer. Den understreker betydningen av urfolks deltakelse i beslutningsprosesser og retten til å bli konsultert i saker som berører dem.

Sametingets budsjett og virkemidler skal bidra til å styrke samiske språk, kultur og samfunnsliv i tråd med de rettighetene som følger av erklæringen.

1.1.3 ILO Konvensjon nr. 169 og konsultasjonsplikten

ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk er et sentralt folkerettslig grunnlag for samenes rettigheter. Konvensjonen understreker urfolks rett til deltakelse og medvirkning i saker som berører dem.

Konsultasjonsreglene i sameloven skal legge til rette for dialog mellom offentlige myndigheter og Sametinget i saker som kan få betydning for samiske interesser. Formålet er å søke enighet gjennom konsultasjoner i god tro.

Sametingets arbeid med budsjett og politikkutvikling bygger på prinsippene om deltakelse, medvirkning og respekt for samenes rettigheter som følger av ILO-konvensjon nr. 169 og konsultasjonsregelverket.

1.1.4 EØS-regelverket

EØS-avtalen er en avtale inngått mellom Norge, Island og Liechtenstein på den ene siden og EU-landene og Det europeiske fellesskapet på den andre siden. Gjennom EØS-avtalen blir Norge knyttet til det indre markedet i EU. Formålet med EØS-avtalen er å styrke handel og økonomiske bånd mellom partene med like konkurransevilkår og gjennomføring av like regler. EØS-loven gjennomfører i norsk rett de sentrale bestemmelsene i EØS-avtalen, blant annet reglene om statsstøtte. Reglene for statsstøtte er de samme i Norge som i EU.

Ved å slutte seg til EØS-avtalen har Norge godtatt visse begrensninger når det gjelder å utforme nasjonal politikk, slik som på området for statsstøtte og distriktspolitikk. EØS-avtalen gir ikke noe generelt unntak fra reglene om statsstøtte til fremme av samiske eller andre urfolks interesser.

Siden statsstøtte kan føre til markedsforstyrrelse som kan påvirke samhandelen i EØS-området, er statsstøtte som hovedregel forbudt, men det er gitt en rekke unntak som åpner opp for støtte som fremmer samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskuddsordninger er utformet slik at de er i tråd med EØS-reglene.

1.2 Hvordan lese budsjettet

Sametingets budsjett består av økonomiske virkemidler og driftskostnader. Kapittel 4–13 omfatter økonomiske virkemidler innenfor Sametingets politikkområder, mens kapittel 14–16 omfatter driften av Sametingets politiske og administrative virksomhet. Kapittel 17 gir en samlet oversikt over de økonomiske virkemidlene som er budsjettert i kapittel 4–13.

I kapittel 4–13 presenteres Sametingets økonomiske virkemidler, knyttet til samfunnsmål, innsatsområder og mål. Virkemidlene omfatter tilskuddsordninger, avtaler, prosjekter, konferanser og evalueringer.

Hvert kapittel innledes med et samfunnsmål som beskriver ønsket langsiktig utvikling. Deretter følger innsatsområder og mål, før kapitlet avsluttes med prioriterte tiltak og foreslåtte bevilgninger for budsjettåret.

Figuren viser sammenhengen mellom mål, virkemidler og bevilgninger i Sametingets budsjett.

1.3 Begrepsforklaringer

Økonomiske virkemidler
Virkemidler omfatter direkte og søkerbaserte tilskudd, avtaler, prosjekter, konferanser og evaluering.

Direkte tilskudd
Tilskudd som tildeles direkte til en bestemt mottaker.

Søkerbasert tilskudd
Tilskudd som tildeles etter søknad og fastsatte kriterier.

Prosjekt
Prosjekt omfatter tidsavgrensede prosjekter, politiske satsinger, utviklingsarbeid og enkelte forvaltningsoppgaver.

Der et prosjekt har en avgrenset varighet, kommer prosjektperioden frem i omtalen av prosjektet. Den oppgitte perioden viser hvor lenge prosjektet er planlagt å gå, men er ikke en garanti for finansiering i hele prosjektperioden. Finansiering vurderes og bevilges gjennom de årlige budsjettvedtakene.

Konferanser
Konferanser, seminarer og andre faglige møteplasser.

Avtale
Midler som disponeres i henhold til en inngått avtale. En avtale kan inneholde flere økonomiske virkemidler.

Samfunnsmål
Beskriver den langsiktige samfunnsutviklingen Sametinget ønsker å bidra til. I fagkapitlene kommer samfunnsmålet før innsatsområdene og de konkrete virkemidlene.

Innsatsområde
Et prioritert område innenfor et politikkområde der Sametinget retter en særlig innsats. Under hvert innsatsområde kan det være ett eller flere virkemidler.

Mål for innsatsområdet
Beskriver hva Sametinget ønsker å oppnå innenfor et bestemt innsatsområde.

Mål for virkemidler
Beskriver hva det enkelte virkemiddelet skal bidra til å oppnå.

Driftskostnader
Kostnader knyttet til driften av Sametingets politiske og administrative virksomhet.

Aktivitetskode
En unik kode som brukes til å identifisere en aktivitet eller budsjettpost i Sametingets økonomisystem.

Prisjustering
Direkte tilskudd og driftskostnader prisjusteres som hovedregel. Enkelte direkte tilskudd prisjusteres ikke når beløpet følger av avtaler eller særskilte vedtak.

1.4 Oppfølging og rapportering

Sametingets budsjett følges opp gjennom rapportering på mål, prioriteringer og økonomi gjennom budsjettåret. Rapporteringen gir grunnlag for å vurdere måloppnåelse, ressursbruk og behov for eventuelle budsjettjusteringer.

Oppfølgingen skjer gjennom:

- Rådets beretning, som behandles fire ganger i året og gir en redegjørelse for måloppnåelse, økonomiforvaltning og regnskapsutvikling i budsjettåret.
- Omdisponeringer foretatt av Sametingsrådet rapporteres i rådets beretning.
- Dersom Sametinget mottar ekstra bevilgninger fra departementer eller underliggende etater i løpet av året, rapporteres disponeringen av disse i rådets beretning.
- Revidert budsjett, som behandles av Sametingets plenum i hovedsak i juni. Revidert budsjett gir mulighet til å justere budsjettet på bakgrunn av politiske vedtak, endrede forutsetninger eller ny informasjon som har kommet etter at budsjettet ble vedtatt.
- Årsmeldingen, som gir en samlet vurdering av resultater og måloppnåelse knyttet til budsjettets samfunnsmål, innsatsområder og virkemidler. Sametingets årsmelding følger Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 1.6 Oppfølging av virksomheten.

Sametinget rapporterer på de mål, prioriteringer og økonomiske virkemidler som er fastsatt i budsjettet.

2. Hovedinnhold

Sametingets budsjett for 2027 er utarbeidet innenfor en samlet bevilgning på 821,7 mill. kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett 2027. Dette er en økning på 23,6 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2026, en samlet bevilgningsvekst på 3,0 %. I den samlede bevilgningen videreføres de øremerkede bevilgningene på 7 mill. kroner til Samisk næringsfond og 6 mill. kroner til samiske læremidler i fagfornyelsen, mens den øremerkede bevilgningen til prosjektet Dávvirat duiskkas reduseres med 0,9 mill. kroner.

Av den samlede bevilgningen utgjør rammebevilgningen fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) 807,3 mill. kroner i 2027. Dette er en økning på 24,4 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2026. Når det tas hensyn til styrkingen av bevilgningen gjennom saldert budsjett, som ble fordelt gjennom revidert budsjett i 2026, utgjør veksten 3,1 %. Denne veksten ligger til grunn for prisjusteringen av budsjettet for 2027.

Bevilgningsveksten er lavere enn den anslåtte prisveksten for statlige utgifter i regjeringens forslag til statsbudsjett på 3,4 %. Budsjettet gir derfor begrenset handlingsrom for nye satsinger, og er i hovedsak innrettet mot å videreføre og styrke eksisterende satsinger. Dette gir begrenset rom for å møte de behovene som er meldt inn til statsbudsjettet for 2027, blant annet innen språk, kultur, opplæring, næringsutvikling og oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

Budsjettet for 2027 inneholder strukturendringer i kapittel 1, 3 og 17 for å gjøre budsjettet mer oversiktlig og styrke sammenhengen mellom mål, virkemidler og rapportering. Endringene påvirker ikke den samlede budsjettrammen.

Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har dokumentert et stort gap mellom samenes rettigheter og hvordan disse rettighetene faktisk blir oppfylt. Oppfølgingen av rapporten krever derfor mer enn at eksisterende ordninger videreføres. Regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder ingen særskilte bevilgninger eller nye tiltak for oppfølging av rapporten. Sametinget har selv satt av midler til å videreføre og styrke prosjektet knyttet til oppfølging av rapporten med høringer og folkemøter, samt gjennomføring av Verddet konferanse i 2027, en møteplass for å styrke dialog og samarbeid, bygge relasjoner og bidra til konkrete tiltak for forsoning og reparasjon etter fornorskningens urett.

Budsjettet for 2027 viderefører og styrker prioriterte satsinger innen samisk språk, kultur, næringsutvikling, rettigheter og samfunnsutvikling.

Samisk språk og opplæring er sentrale prioriteringer i budsjettet. Tilskuddsordningen for samiske barnehager styrkes, sammen med satsingen på utvikling av samiske læremidler og tospråklighetstilskudd til fylkeskommunene. Det legges også opp til en økt innsats for pite-, skolte- og umesamisk gjennom egne språksatsinger. Samtidig gjøres det endringer i tilskuddsordningen for samiske språksentre for å bidra til en mer målrettet bruk av midlene. Som et nytt tiltak igangsettes et prosjekt for etablering av et samisk språkombud. Arbeidet med strategi for samisk forskning og høyere utdanning videreføres også.

Tilskudd til kulturtiltak og institusjonsutvikling styrkes, og RiddoDuottarMuseat (RDM) får økte ressurser som del av opptrappingen fram mot ferdigstillelsen av nytt bygg. Opplæringskontoret for reindrift og duodji styrkes for å kunne ta inn flere lærlinger. Den særskilte bevilgningen på 7 millioner kroner til Samisk næringsfond videreføres for å bidra til bedre tilgang på investeringskapital for samiske bedrifter. Det igangsettes også en kartlegging av ungdoms bostedsønsker. Videre styrkes tilskuddsordningen for rettigheter til areal og ressurser, samt tilskuddet til Bivdu og prosjektet samisk båtarv. Samt igangsettes det arbeid med å utrede siidaandelsordningen. Det igangsettes også arbeid med en sametingsmelding om meahcásteapmi. Arbeidet skal styrke kunnskapsgrunnlaget og legge til rette for en helhetlig politikk som ivaretar meahcásteapmi, kultur og rettigheter.

Oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er fortsatt en viktig prioritering. Regionalutviklingsprosjekter styrkes for å legge til rette for flere regionale utviklingstiltak. Samtidig prioriteres konferansen Verddet i 2027.

Budsjettet prioriterer også utvikling av kunnskapsgrunnlaget på flere samfunnsområder. Det igangsettes et prosjekt for å styrke arbeidet med systematisk og pålitelig samisk statistikk. Arbeidet med kunstig intelligens (KI) videreføres og styrkes.

Sametinget viderefører arbeidet med revisjon av valgordningen og prosjektet Styringsløftet. Samtidig styrkes informasjonen om Sametingets valgmanntall for å bidra til økt kunnskap og deltakelse. Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SuPu) og Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner styrkes for å sikre bredere deltakelse.

Nærmere omtale av bevilgningene og fordelingen av midler framgår av de enkelte kapitlene i budsjettet.

3. Budsjettets rammer

Kapitlet beskriver de økonomiske rammene for Sametingets budsjett i 2027. Her presenteres bevilgningene til Sametinget, hvordan bevilgningen på driftsinntekter, driftskostnader og økonomiske virkemidler fordeles og hvilke fullmakter som gjelder for budsjettforvaltningen.

3.1 Økonomiske rammebetingelser

3.1.1 Samlet bevilgning til Sametinget

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
560.50 Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)	807 335	772 881	34 454	4,5 %
328.78 Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)	1 400	2 300	-900	-39,1 %
226.21 Kunnskapsdepartementet (KD)	6 000	6 000	0	0,0 %
900.75 Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)	7 000	7 000	0	0,0 %
Samlet bevilgning	**821 735**	**788 181**	**33 554**	**4,3 %**

Den samlede bevilgningen til Sametinget foreslås økt fra 788 181 000 kroner i 2026 til 821 735 000 kroner i 2027. Dette innebærer en økning på 33 554 000 kroner, tilsvarende 4,3 % sammenlignet med Sametingets vedtatte budsjett for 2026. Sammenlignet med rammebevilgningen i saldert statsbudsjett 2026 utgjør bevilgningsveksten 3,0 %. Økningen skyldes i hovedsak en styrking av rammebevilgningen over Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), mens bevilgningene fra Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet videreføres på samme nivå som i 2026. Samtidig reduseres bevilgningen fra Kultur- og likestillingsdepartementet med 900 000 kroner.

Av den samlede bevilgningen utgjør rammebevilgningen fra KDD 807 335 000 kroner i 2027. Dette er en økning på 24 454 000 kroner sammenlignet med saldert budsjett 2026. I saldert budsjett 2026 ble Sametingets bevilgning styrket med 10 mill. kroner som følge av budsjettforlik på Stortinget. Disse midlene ble fordelt gjennom Sametingets reviderte budsjett i juni 2026. Når det tas hensyn til saldert budsjett, utgjør bevilgningsveksten 3,1 % i 2027. Om lag 18,4 mill. kroner av veksten går med til prisjustering av tilskudd og drift. Resterende vekst er disponert til nye satsinger og styrking av eksisterende satsinger.

I rammebevilgningen fra KDD er det samtidig trukket ut 500 000 kroner som følge av overføring av midler til drift av regnskapstjenester i Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

Av den samlede bevilgningen i 2027 er deler av midlene øremerket til særskilte formål:

- 6 mill. kroner er foreslått videreført til samiske læremidler i fagfornyelsen. Midlene er overførbare.
- 7 mill. kroner er foreslått videreført til Samisk næringsfond. Midlene er overførbare.
- 0,9 mill. kroner er foreslått redusert til prosjektet Dávvirat duiskkas.

Bevilgningsveksten fra KDD er på 3,1 %, mens den anslåtte prisveksten i regjeringens forslag til statsbudsjett for statlige utgifter er 3,4 %. Dette innebærer en nedgang i bevilgningen.

3.1.2 Sametingets økonomiske rammefordeling

(i 1000 kr)

Driftsinntekter	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Inntekt fra bevilgninger	821 735	788 181	33 554	4,3 %
Sum driftsinntekter	**821 735**	**788 181**	**33 554**	4,3 %
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	46 462	43 932	2 530	5,8 %
Drift administrasjon	188 298	181 910	6 388	3,5 %
Sum driftskostnader	**234 760**	**225 842**	**8 918**	**3,9 %**
Driftsresultat	**586 975**	**562 339**	**24 636**	**4,4 %**
Økonomiske virkemidler				
Direkte tilskudd	388 819	374 183	14 636	3,9 %
Søkerbasert tilskudd	118 993	119 053	-60	-0,1 %
Avtale	45 068	41 288	3 780	9,2 %
Prosjekt	33 095	25 965	7 130	27,5 %
Konferanse og evaluering	1 000	1 850	-850	-45,9 %
Sum økonomiske virkemidler	**586 975**	**562 339**	**24 636**	**4,4 %**
ÅRSRESULTAT	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

Sametingets økonomiske rammefordeling viser hvordan driftsinntekter fordeles mellom drift av politisk nivå, administrasjonen og økonomiske virkemidler.

Bevilgninger til politisk nivå framgår av kapittel 14–15, bevilgninger til administrasjonen av kapittel 16 og økonomiske virkemidler av kapittel 4–13. Den nærmere fordelingen av virkemidler i innsatsområder er beskrevet i kapittel 3.2.

Samlede driftsinntekter øker med 33,6 mill. kroner fra opprinnelig budsjett 2026 til 2027. Av inntektsøkningen disponeres 8,9 mill. kroner til økte driftskostnader, mens 24,6 mill. kroner styrker de økonomiske virkemidlene. Samlet øker de økonomiske virkemidlene med 24,6 mill. kroner. Veksten er størst innen prosjektmidler og avtaler, mens søkerbaserte tilskudd og midler til konferanser og evaluering reduseres sammenlignet med 2026.

Om lag 71 % av Sametingets driftsinntekter disponeres til økonomiske virkemidler, mens 29 % disponeres til drift av politisk nivå og administrasjonen. Dette er på om lag samme nivå som i 2026 og viser at hoveddelen av bevilgningen går til virkemidler og tiltak rettet mot samfunnet.

3.1.3 Delegering av budsjettfullmakter

Sametingets plenum vedtar Sametingets budsjett og fastsetter rammene for disponering og forvaltning av budsjettmidlene. Plenum delegerer følgende budsjettfullmakter:

Sametingsrådet har fullmakt til å forvalte Sametingets budsjett, med unntak av budsjettposter og ordninger som etter dette kapitlet er lagt til Sametingets plenumsledelse, Sametingets direktør og direktøren for Sámi Giellagáldu. Unntakene er:

- Sámi Giellagáldu, kap. 11.2.2
- Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget, kap. 13.3
- Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen, kap. 13.4
- Sametingets plenum, kap. 14
- Sametingets administrasjon, kap. 16

Sametingsrådet har ansvar for å nå målene som er vedtatt, og for å rapportere om resultater til Sametingets plenum gjennom rådets beretning og årsmeldingen. Sametingsrådet har også fullmakt til å forvalte oppgaver som Sametinget er gitt gjennom lover og forskrifter.

Sametingsrådet har fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av de avsatte budsjettpostene som rådet forvalter. Fullmakten gjelder ikke kapitlene som er listet opp ovenfor. Sametingsrådet kan ikke omdisponere til budsjettposter som ikke er vedtatt i gjeldende budsjett eller revidert budsjett. Ved behandling av rådets beretning skal det legges fram en oversikt over alle omdisponeringer som er foretatt i beretningsperioden.

Sametingsrådet har fullmakt til å fordele ekstra tildelte bevilgninger som Sametinget mottar fra departementer eller underliggende etater utenom statsbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Dette gjelder bevilgninger som mottas i løpet av året og er øremerket bestemte formål eller samiske institusjoner. Slike tildelinger skal rapporteres i rådets beretning**.**

Sametingets plenumsledelse har ansvar for å disponere budsjettpostene under kapittel 14 Sametingets plenum. Plenumsledelsen forvalter også ordningene i kapittel 13.3 Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget og kapittel 13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen.

Sametingets plenumsledelse har fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av de avsatte budsjettpostene under kapittel 14 Sametingets plenum. Plenumsledelsen kan ikke omdisponere til budsjettposter som ikke er vedtatt i gjeldende budsjett eller revidert budsjett. Omdisponeringer må ligge innenfor plenumsledelsens oppgaver jf. § 9 i Sametingets forretningsorden. Plenumsledelsen skal rapportere til Sametingets plenum om gjennomførte omdisponeringer på førstkommende plenum etter at omdisponeringen er foretatt. Rapporteringen skal inneholde en oversikt over de omdisponeringene som er gjennomført.

Sametingets direktør har fullmakt til å forvalte og omdisponere midlene under kapittel 16 Sametingets administrasjon.

Direktøren for Sámi Giellagáldu har fullmakt til å disponere midlene som er satt av til Sámi Giellagáldu under kapittel 11.2.2.

3.2 Økonomiske virkemidler

Sametingets økonomiske virkemidler omfatter direkte tilskudd til organisasjoner og institusjoner, ulike søkerbaserte tilskuddsordninger, avtaler, prosjekter, konferanser og evalueringer.

Sametingets økonomiske virkemidler fordeles på følgende områder i 2027:

(i 1000 kr)

Økonomiske virkemidler	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Språk	161 816	155 156	6 660	4,3 %
Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	67 665	67 493	172	0,3 %
Arealer, miljø og klima	5 804	5 007	797	15,9 %
Næringer	54 616	52 849	1 767	3,3 %
Kultur	244 864	237 357	7 507	3,2 %
Kulturminnevern	7 056	7 065	-9	-0,1 %
Helse, sosial og barnevern	5 653	5 482	171	3,1 %
Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling	12 000	11 035	965	8,7 %
Samarbeidsavtaler	4 481	3 465	1 016	29,3 %
Andre tiltak	23 020	17 430	5 590	32,1 %
Sum økonomiske virkemidler	**586 975**	**562 339**	**24 636**	**4,4 %**

Sametingets økonomiske virkemidler øker med 24,6 mill. kroner i 2027 sammenlignet med 2026. Økningen er på 4,4 % og ligger dermed noe over den generelle veksten i Sametingets samlede bevilgning. De største endringene i kroner er på språk og kultur, som begge styrkes i 2027. Det er også betydelig prosentvis økning til areal-, miljø- og klima, samarbeidsavtaler og andre tiltak, mens kulturminnevern har en mindre reduksjon sammenlignet med 2026.

3.2.1 Direkte tilskudd

Direkte tilskuddsordninger forvaltes av Sametingsrådet eller det organet som Sametingsrådet delegerer myndigheten til, med unntak av ordningene som er nevnt under kap. 3.1.3 som plenumsledelsen forvalter.

Nærmere vilkår for direkte tilskudd fremgår av regelverk for Sametingets direkte tilskudd og tilsagnsbrev. Mottakere av direkte tilskudd skal rapportere på bruk av midlene i tråd med gjeldende regelverk. Dersom kravene ikke oppfylles, faller tilskuddet bort i påfølgende års budsjett.

I henhold til statens økonomireglement skal tilskuddsmottaker for direkte tilskudd navngis i selve bevilgningsvedtaket eller være omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses øremerket for vedkommende. Tilskuddsmottaker er derfor navngitt i tabellene for direkte tilskudd.

3.2.2 Søkerbasert tilskudd

Søkerbaserte tilskuddsordninger forvaltes av Sametingsrådet eller det organet som Sametingsrådet delegerer myndigheten til, med unntak av ordningene som er nevnt under kap. 3.1.3 som plenumsledelsen forvalter.

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for søkerbaserte tilskudd, framkommer i regelverkene for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger. Sametingsrådet fastsetter regelverkene for tilskudd for de søkerbaserte ordningene med unntak av de deler som Sametingets plenum fastsetter i sin budsjettbehandling.

Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker er klageorgan for tilskuddsvedtak fattet av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til. For tilskuddsvedtak fattet av plenumsledelsen er Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker klageorgan.

3.2.3 Søkerbaserte tilskudd forvaltet på vegne av andre

Sametinget forvalter i tillegg til sine egne tilskuddsordninger, to tilskuddsordninger på vegne av Riksantikvaren. Disse midlene tildeles til Sametinget etter søknad. Det er Riksantikvaren som fastsetter forskrifter for bruk av midlene og som behandler klagesaker knyttet til de to ordningene.

3.2.4 Samisk kunstneravtale

Sametinget har siden 2004 hatt et avtalesamarbeid med de samiske kunstnerorganisasjonene, representert ved Samisk kunstnerråd. De sju medlemsorganisasjonene representerer billedkunst, kunsthåndverk/duodji, litteratur, musikk, scenekunst og film. Den gjeldende samarbeidsavtalen for perioden 2026–2029 legger rammene for dialog og samarbeid og for de årlige forhandlingene om kunstneravtalen. Kunstneravtalen fastsetter den økonomiske rammen for ordningene partene blir enige om. For nærmere omtale vises det til kapittel 8.3.2 Samisk kunstneravtale.

3.2.5 Næringsavtale for duodji

Sametinget fremforhandler en årlig næringsavtale for duodji, med tiltak som tar sikte på utvikling av næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som til enhver tid er vedtatt i Sametinget. Fra og med avtalen for 2024 så er det nå en toårig avtale. Det ble i 2025 forhandlet fram en ny avtale for 2026 og 2027. Avtalepartene er Duojáriid Ealáhussearvi, Sámiid Duodji og Sametinget. For nærmere omtale vises det til kapittel 7.5.4 Næringsavtale for duodji.

3.2.6 Idrettsavtale

I forbindelse med omorganiseringen av samisk idrett ble det bestemt at det skulle igangsettes et arbeid for en egen idrettsavtale og årlige forhandlinger om rammer til samisk idrett. Den første avtalen ble inngått i 2023 og de første forhandlingene ble gjennomført våren 2023. Det gjennomføres årlige forhandlinger. Avtalepartene er Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) og Sametinget. For nærmere omtale vises det til kapittel 8.7.2 Idrettsavtale.

3.2.7 Sámi Giellagáldu – avtale

Sametinget har en avtale med sametingene i Finland og Sverige om finansiering av Sámi Giellagáldu etter vedtektene for Sámi Giellagáldu. For nærmere omtale vises det til kapittel 11.2.2 Sámi Giellagáldu.

4. Språk

Samfunnsmål:

- Samiske språk skal utvikles som levende, tilgjengelige og framtidsrettede språk for hele det samiske samfunnet.

For å nå samfunnsmålet arbeider Sametinget med å styrke og utvikle de samiske språkene så de også skal være bærekraftige i fremtiden. De samiske språkene skal ha en naturlig plass i samfunnet, og alle skal ha mulighet til å høre, se og bruke de samiske språkene på alle samfunnsområder. Det må derfor legges til rette for bruk av samisk på alle samfunnsarenaer og det må etableres gode rammevilkår som sikrer dette.

Sametingets språkstrategi Giellalokten ble vedtatt av Sametingets plenum i desember 2018. Språkstrategien legger vekt på tre innsatsområder; barn og unge, synliggjøring av samiske språk og kompetanseheving og rekruttering. Fra 2018 til i dag har Sametinget igangsatt og gjennomført de fleste tiltakene i strategien. Noen av tiltakene er imidlertid ikke lenger relevante, andre tiltak bør revideres. I tillegg har det i etterkant av språkstrategien kommet nye og relevante rapporter og kunnskap på språkfeltet. Sannhets- og forsoningskommisjonen la blant annet frem sin rapport i 2023, hvor det i stor grad legges vekt på revitalisering av samiske språk og hvor det foreslås nye tiltak for styrking og utvikling av samiske språk. Sametinget vil derfor gå i gang med en revidering og fornying av Sametingets språkstrategi Giellalokten.

4.1 Innsatsområder – Språk

Sametingets innsatsområder innenfor språk:

- Forvaltningsområdet for samiske språk
- Samisk språkutvikling
- Oppfølgingen av Giellalokten

4.1.1 Virkemidler innsatsområder – Språk

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Forvaltningsområdet for samiske språk	84 362	80 759	3 603	4,5 %
Samisk språkutvikling	72 054	73 597	-1 543	-2,1 %
Oppfølgingen av Giellalokten	5 400	800	4 600	575,0 %
Sum	**161 816**	**155 156**	**6 660**	**4,3 %**

4.2 Forvaltningsområdet for samiske språk

Mål for innsatsområdet:

- Innbyggerne i forvaltningsområdet for samiske språk bruker aktivt samisk i kommunikasjon med offentlige instanser.

Offentlige instanser i forvaltningsområdet for samiske språk skal følge samelovens kapittel 3 og betjene sine brukere på samisk, både muntlig og skriftlig. Dette bidrar til at samisk brukes aktivt på ulike samfunnsområder i disse kommunene og fylkeskommunene.

4.2.1 Samletabell – Forvaltningsområdet for samiske språk

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd	7 621	6 326	1 295	20,5 %
Tospråklighetstilskudd til kommuner - direkte tilskudd	76 741	74 433	2 308	3,1 %
Sum	**84 362**	**80 759**	**3 603**	**4,5 %**

4.2.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
10050 Finnmark fylkeskommune		1 923	1 732	191	11,0 %
10052 Nordland fylkeskommune	a)	2 039	1 672	367	21,9 %
10053 Trøndelag fylkeskommune	a)	1 936	1 461	475	32,5 %
10055 Troms fylkeskommune	a)	1 723	1 461	262	17,9 %
Sum		**7 621**	**6 326**	**1 295**	**20,5 %**

a) Økningen i revidert budsjett 2026 var en overgangsordning for å tilpasse totalpotten til fylkeskommunene. Bevilgningen videreføres i 2027.

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner:

- Fylkeskommunene betjener sin befolkning på samisk og synliggjør samisk språk.

Sametinget forventer at fylkeskommunene styrker og utvikler samiske språk gjennom språktiltak.

Grunntilskuddet, 60 % fordeles likt til hver av fylkeskommunene. Betjeningstilskuddet fordeles med 10 % ut ifra antall samiske språk som fylkeskommunen har forvaltningsansvar for, og 30 % ut ifra antall kommuner i fylket som er innlemmet i forvaltningsområdet for samiske språk. Sametinget har en forventning om at 20-30 % av det totale tospråklighetstilskuddet til den enkelte fylkeskommune benyttes til språkutviklingstiltak.

Det settes av kr 7 621 000 til formålet i 2027.

4.2.3 Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
10001 Kautokeino kommune	11 032	10 700	332	3,1 %
10002 Karasjok kommune	9 774	9 480	294	3,1 %
10003 Tana kommune	6 758	6 555	203	3,1 %
10004 Porsanger kommune	5 215	5 058	157	3,1 %
10005 Nesseby kommune	8 546	8 289	257	3,1 %
10006 Kåfjord kommune	5 901	5 724	177	3,1 %

10008 Snåsa kommune	3 838	3 723	115	3,1 %
10009 Lavangen kommune	4 079	3 956	123	3,1 %
10010 Røyrvik kommune	3 650	3 540	110	3,1 %
10011 Hattfjelldal kommune	3 426	3 323	103	3,1 %
10012 Røros kommune	3 474	3 370	104	3,1 %
10013 Hamarøy kommune	5 386	5 224	162	3,1 %
10014 Tjeldsund kommune	4 413	4 280	133	3,1 %
10018 Saltdal kommune	1 249	1 211	38	3,1 %
Sum	**76 741**	**74 433**	**2 308**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til kommuner:

- Kommunene betjener befolkningen på samisk, og kommunene synliggjør samisk språk.

Regelverket for tilskuddsordningen er endret for å etterleve endringene i samelovens språkregler som trådte i kraft fra 01.01.2024. Endringene i sameloven innebærer en differensiering av kommunene i forvaltningsområdet etter kommunekategorier med ulike lovpålagte oppgaver og rettighetsnivå for innbyggerne.

Tilskuddet er todelt. Et differensiert grunntilskudd fordeles etter kommunekategori. Betjeningsdelen fordeles etter andel barn i samiske barnehager eller avdelinger, andel barn som får samiskspråklig opplæring i barnehagen, andel elever i grunnskolen som mottar opplæring i samisk som førstespråk og andel elever som mottar opplæring i samisk som andrespråk. Gjennom språktiltak legger kommunene til rette for at flere innbyggere får bruke samiske språk. Sametinget har en forventning om at 20-30 % av tilskuddet brukes på språkutviklingstiltak i kommunene.

Det nye tilskuddsregelverket trådte i kraft 1. januar 2026. Det er utarbeidet en beregningsnøkkel som gjør at tilskuddet til kommunene årlig endres basert på hvilken kommunekategori de tilhører og andel elever og barn med samisk opplæring i skolen og barnehagen gjeldende skoleår.

Det settes av kr 76 741 000 til formålet i 2027.

4.3 Samisk språkutvikling

Mål for innsatsområdet:

- Befolkningen snakker samisk, lærer og utvikler de samiske språkene.

De samiske språkene har ulike behov og utfordringer, og Sametinget tar et stort ansvar for å styrke samenes språkutviklingsmuligheter på alle samfunnsområder, med grunnlag i Sametingets språkstrategi Giellalokten.

De samiske språksentrene er sentrale aktører i arbeidet med å sikre alle rett til opplæring i samiske språk. Sametinget prioriterer å gi støtte til gjennomføring av språkkurs og språkarenaer. Språksentrene kan også jobbe med lokalt tilpassede tiltak som fører til bevaring og utvikling av de samiske språkene. Sametinget kan inngå oppdragsavtale med språksentrene om å løse utfordringer knyttet til samiske språk i samfunnet. Samfunnet har et stort behov for samisktalende fagfolk på alle områder. For at man i fremtiden skal kunne rekruttere flere fagfolk som behersker språket godt muntlig og skriftlig har Sametinget ulike stipendordninger. Mer om disse finnes i kapittel 5.11 Rekruttering.

4.3.1 Samletabell – Samisk språkutvikling

(i 1000 kr)

			Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Samiske språksentre - direkte tilskudd		a)	59 487	44 027	15 460	35,1 %
12020	Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku - søkerbasert tilskudd		928	900	28	3,1%
12030	Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd		3 402	3 300	102	3,1%
12040	Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd		1 237	1 200	37	3,1%
12050	Etablering av språksentre - søkerbasert tilskudd	b)	1 700	3 700	-2 000	-54,1 %
12101	Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd		5 000	5 000	0	0,0 %
14501	Språksentertreff - konferanse	c)	300	200	100	50,0 %
Samiske språksentre, aktivitetstilskudd - direkte tilskudd		a)	0	14 970	-14 970	-100,0 %
13801	Faglig kompetanseheving av språksentrene - prosjekt	d)	0	300	-300	-100,0 %
Sum			**72 054**	**73 597**	**-1 543**	**-2,1%**

a) Fra 2027 slås basistilskudd og aktivitetstilskudd sammen til én ordning for direkte tilskudd til samiske språksentre. Budsjett 2026 i tabellen viser summen av de to tilskuddene. Samlet ramme for de to ordningene i 2026 var kr 58 997 000. Samlet reell økning for språksentre er derfor på kr 490 000 i 2027.
b) Bevilgningen til Språksentertreff ble økt i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027.
c) Satsingen på pite- og umesamisk språksentre videreføres i 2027 som egne midlertidige direktetilskudd over kap. 4.4.2 og 4.4.3.
d) Prosjektet er avsluttet i 2026, faglig oppfølging skjer gjennom språksentertreff.

4.3.2 Samiske språksentre – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

			*Budsjett 2027	*Budsjett 2026	*Avvik 2027 – 2026	*Avvik i %
10201	Sámi giella- ja kulturguovddáš. - Porsanger kommune		2 407	2 045	362	17,7 %
10202	Giellasiida - Samisk språksenter - Kåfjord kommune		3 212	2 045	1 167	57,1 %
10203	Árran julesáme guovdásj		2 882	2 045	837	40,9 %
10204	Várdobáiki sámi guovddáš		3 248	2 045	1 203	58,8 %
10204	Bárru giellabáiki	a)	1 734	1 682	52	3,1 %
10205	Isak Saba guovddáš - Nesseby kommune		2 984	2 045	939	45,9 %
10206	Tana samiske språksenter - Samisk nærings- og utredningssenter (SEG)		2 789	2 045	744	36,4 %
10207	Gáisi Giellaguovddáš - Tromsø kommune		3 191	2 045	1 146	56,0 %

10208	Aajege – Røros – Trønderlag fylkeskommune		3 459	2 045	1 414	69,1 %
10209	Lávgu AS (Álttá sámi giella- ja kulturguovddás)	b)	3 531	2 435	1 096	45,0 %
10210	Ástávuona giellagoahtie - Lavangen kommune		2 866	2 045	821	40,1 %
10211	Gïelem nastedh - Snåsa kommune		3 139	2 045	1 094	53,5 %
10212	Giellearenie - Røyrvik kommune	c)	2 319	2 195	124	5,6 %
10213	Storfjord språksenter - Storfjord kommune		2 696	2 045	651	31,8 %
10214	Giellagiisá - Kautokeino kommune		2 631	2 045	586	28,7 %
10215	Oslo sámi viessu / Samisk hus i Oslo		2 748	2 045	703	34,4 %
10216	Kvænangen språksenter - Kvænangen kommune	b)	3 017	2 435	582	23,9 %
10217	Stormen språksenter - Bodø kommune	d)	2 869	2 849	20	0,7 %
10218	Hattfjelldal språksenter - Sijti Jarnge		2 701	2 045	656	32,1 %
10219	Kárenaš giellaguovddáš - Karasjok kommune		2 749	2 056	693	33,7 %
10220	Sámi giellaguovddáš Gaska-Romssas – Samisk språksenter for Midt-Troms - Høgtun kulturklynge AS - Målselv kommune		2 315	1 745	570	32,7 %
Sum			**59 487**	**44 027**	**15 460**	**35,1 %**

*Avviket i tabellen skyldes at tidligere basis- og aktivitetstilskudd er slått sammen til én ordning fra 2027. Samlet ramme for de to ordningene i 2026 var kr 58 997 000. Samlet reell økning for språksentre er derfor på kr 490 000 i 2027.

a) Bárru giellabáiki er en samisk språkarena for Vesterålen og Lofoten, som er administrativt underlagt Várdobáiki sámi guovddáš.
b) Lávgu AS og Kvænangen språksenter fikk midlertidig styrking til et treårig sjøsamisk prosjekt, jf. revidert budsjett 2024. Midlene videreføres i første halvår 2027 for sluttføring.
c) Gieleaernie fikk i 2026 en midlertidig økning på kr 150 000 til planlegging og gjennomføring av Sámi giellavahkku hovedarrangement. I 2027 finansieres arrangementet over kap. 4.4.5 som et grenseoverskridende samarbeid mellom Norge, Finland og Sverige, med kostnadsdeling mellom landene
d) Stormen språksenter fikk i 2026 kr 800 000 til en særskilt satsing på pitesamisk språk. Fra 2027 videreføres satsningen som et eget midlertidig direktetilskudd over kap. 4.4.2.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre:

- De samiske språksentre bevarer og utvikler samiske språk og arbeider for at flere lærer seg og bruker samisk.

De samiske språksentrene er sentrale aktører i arbeidet med å bevare og utvikle de samiske språkene. Sametinget har i sin strategi for samiske språksentre etablert et samfunnsoppdrag for språksentrene. De samiske språksentrenes samfunnsoppdrag er å bevare og utvikle samiske språk og arbeide for at flere lærer seg og bruker samisk. Språksentrenes virksomhet bidrar til å oppfylle Sametingets språkpolitikk.
Fra 2027 slås tidligere basistilskudd og aktivitetstilskudd sammen til én ordning for direkte tilskudd til samiske språksentre. Tilskuddet skal gi språksentrene forutsigbare rammer for drift og for gjennomføring av språkkurs, språkarenaer og andre lokalt tilpassede språktiltak.

Språksentrene fikk en betydelig styrking av basistilskuddet fra 2025 til 2026, med en økning på kr 800 000 per språksenter.

Lávgu AS og Kvænangen språksenter fikk i revidert budsjett 2024 en midlertidig økning på kr 390 000 hver til et treårig sjøsamisk prosjekt. For å fullføre prosjektet videreføres kr 195 000 til hvert av tiltakene i første halvår 2027. Prosjektet avsluttes i 2027. Gieleaernies engangsbevilgning på kr 150 000 til Sámi giellavahkku hovedarrangement i 2026 videreføres ikke i 2027. I 2027 finansieres arrangementet over kap. 4.4.5, Sámi

giellavahkku – prosjekt, som et grenseoverskridende samarbeid mellom Norge, Finland og Sverige, med kostnadsdeling mellom landene.

Det settes av kr 59 487 000 til formålet i 2027.

4.3.3 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12020 – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku - søkerbasert tilskudd	928	900	28	3,1 %
Sum	**928**	**900**	**28**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku:

- Språkinteresserte synliggjør og øker bruken av samiske språk under Sámi giellavahkku.

Prioriteringer – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku:

- Samiske språktiltak, med spesielt fokus på synliggjøring og læring av språk, ord og begreper, som gjennomføres eller lanseres i forbindelse med Sámi giellavahkku.

Det settes av kr 928 000 til formålet i 2027.

4.3.4 Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12030 – Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd	3 402	3 300	102	3,1 %
Sum	**3 402**	**3 300**	**102**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Språkutviklingstiltak:

- Organisasjoner dokumenterer, utvikler og gir opplæring i samisk språk.

Prioriteringer – Språkutviklingstiltak:

- Samiskkurs for voksne.
- Samiske språkarenaer.
- Innsamling av samiske stedsnavn som tidligere ikke er registrert.
- Formidling av samiske stedsnavn.
- Terminologiprosjekter.
- Grenseoverskridende språksamarbeid i Sápmi.

Det settes av kr 3 402 000 til formålet i 2027.

4.3.5 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12040 – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 237	1 200	37	3,1 %
Sum	**1 237**	**1 200**	**37**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område:

- Språksentre og organisasjoner styrker samiske språk i sør-, ume-, pite-, lule, skolte- og markasamisk område.

Prioriteringer – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område:

- Tiltak som fremmer samisk språk i lule-, sør- og markasamisk område.
- Tiltak som fremmer ume-, pite- og skoltesamisk språk.
- Tiltak som fremmer digitalisering av ume-, pite- og skoltesamisk språkmateriale.
- Oversette Bibeltekster til sør- og lulesamisk.

Det settes av kr 1 237 000 til formålet i 2027.

4.3.6 Etablering av språksentre – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12050 – Etablering av språksentre - søkerbasert tilskudd	a)	1 700	3 700	-2 000	-54,1 %
Sum		**1 700**	**3 700**	**-2 000**	**-54,1 %**

a) Bevilgningen reduseres med kr 2 000 000 i 2027. Satsingen på pite- og umesamisk språksentre videreføres i 2027 som egne midlertidige direktetilskudd over kap. 4.4.2 og 4.4.3.

Mål for tilskuddsordningen – Etablering av språksentre:

- Nye samiske språksentre er etablert.

Prioriteringer – Etablering av språksentre:

- Samiske språksentre som siste år har mottatt tilskudd fra Sametinget til etablering over ordningen språkutviklingstiltak har prioritet.
- Opprettelse av samiske språksentre i områder der det ikke er etablert andre samiske språksentre.

Bevilgningen reduseres med kr 2 000 000 i 2027. Det settes av kr 1 700 000 til formålet i 2027.

4.3.7 Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12101 – Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd	5 000	5 000	0	0,0 %
Sum	**5 000**	**5 000**	**0**	**0,0 %**

Mål for tilskuddsordningen – Stipend til elever med samisk i videregående skole:

- Elever i videregående skole har samisk i fagkretsen.

For å motivere ungdom til å ta samisk som fag på videregående skole, gir Sametinget stipend til elever som har samisk i fagkretsen. Elever som velger samisk som førstespråk prioriteres.

Det settes av kr 5 000 000 til formålet i 2027.

4.3.8 Språksentertreff – konferanse

Sametinget arrangerer sammen med språksentrene et treff for alle samiske språksentre. Målet med treffet er å utveksle erfaringer og ideer, kompetansedeling samt videreutvikling av språksentrene. Språksentertreffet skal styrke samarbeidet mellom Sametinget og språksentrene, og språksentrene imellom. Sametinget oppfordrer de samiske språksentrene til nettverkssamarbeid, samhandling om digitale arrangement, samt deling av samiskspråklig materiale.

Bevilgningen ble økt i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027. Det settes av kr 300 000 til formålet i 2027.

4.4 Oppfølging av Giellalokten

Mål for innsatsområdet:

- Samiske språk er naturlige, samfunnsbærende og levende språk

Sametinget vedtok i desember 2018 Sametingets strategier for samiske språk – Giellalokten (060/18). Denne strategien er Sametingets helhetlige oppfølgingen av NOU 2016:18 Hjertespråket. Giellalokten består både av forslag til tiltak hentet fra Hjertespråket, samt tiltak som naturlig hører sammen med forslagene i Hjertespråket. Giellalokten er en langsiktig språksatsing, den er sektorovergripende og berører alle samfunnsområder. Målet med strategien er at samiske språk og norsk språk skal være likestilte og likeverdige språk i samfunnet. Visjonen er at samiske språk er naturlige, samfunnsbærende og levende språk. Oppfølgingen av Giellalokten finnes over flere kapitler i Sametingets budsjett.

4.4.1 Samletabell - Giellalokten

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
NY – Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj sti – direkte tilskudd	800	0	800	-
NY – Umesamisk språksatsing – Umesamisk språk- og ressurssenter – direkte tilskudd	800	0	800	-
NY – Skoltesamisk språksatsing – Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida - direkte tilskudd	1 000	0	1 000	-
13704 – Sámi giellavahkku - prosjekt	800	800	0	0,0%
NY – Samisk språkombud etableringsfase - prosjekt	2 000	0	2 000	-
Sum	**5 400**	**800**	**4 600**	**575,0 %**

4.4.2 Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
NY – Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj sti – direkte tilskudd	800	0	800	-
Sum	**800**	**0**	**800**	**-**

Mål for tilskuddsordningen – Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj:

- Sállto bidumsáme guovddátj skal, sammen med samarbeidspartnerne, bidra til å styrke og utvikle pitesamisk språk og øke antall språkbrukere, innenfor rammene Sametinget setter.

Sametinget etablerer en egen satsing for å styrke og utvikle pitesamisk språk. Pitesamisk er i en sårbar situasjon og har behov for særskilt innsats, blant annet fordi språket ikke er et forvaltningsspråk i Norge og dermed ikke har de samme støtteordningene som de samiske forvaltningsspråkene.

Tidligere har arbeidet med pitesamisk språkutvikling vært fordelt mellom Sállto bidumsáme guovddátj og Stoarmmo sáme guovdásj / Stormen språksenter. Arbeidet organiseres nå som en egen satsing med de samme samarbeidspartnerne, samt andre relevante aktører fra det pitesamiske språkmiljøet på norsk og svensk side.

Sametinget setter rammene for satsingen, men arbeidet skal ta utgangspunkt i pitesamisk språkstrategi og de særlige og lokale behovene i det pitesamiske språkmiljøet. Samarbeidspartnerne utarbeider egne prioriteringsplaner med utgangspunkt i språkstrategien.

Direktetilskuddet er en midlertidig satsing fram til 2029. Det gjennomføres jevnlige status- og evalueringsmøter i perioden, samt en evaluering ved avslutningen.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2027.

4.4.3 Umesamisk språksatsing – Umesamisk språk- og ressurssenter – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
NY – Umesamisk språksatsing – Umesamisk språk- og ressurssenter – direkte tilskudd	800	0	800	-
Sum	**800**	**0**	**800**	**-**

Mål for tilskuddsordningen – Umesamisk språksatsing - Umesamisk språk- og ressurssenter:

- Umesamisk språk- og ressurssenter skal bidra til å styrke og utvikle umesamisk språk og øke antall språkbrukere, innenfor rammene Sametinget setter.

Sametinget etablerer en egen satsing for å styrke og utvikle umesamisk språk. Umesamisk er i en sårbar situasjon og har behov for særskilt innsats, blant annet fordi språket ikke er et forvaltningsspråk i Norge og dermed ikke har de samme støtteordningene som de samiske forvaltningsspråkene.

Satsingen skal skje i samarbeid med umesamiske språkmiljø på norsk og svensk side.
Sametinget setter rammene for satsingen, men arbeidet skal ta utgangspunkt i de særlige og lokale behovene i det umesamiske språkmiljøet. På grunnlag av behovene, utarbeides det en egen prioriteringsplan.

Direktetilskuddet er en midlertidig satsing fram til 2029. Det gjennomføres jevnlige status- og evalueringsmøter i perioden, samt en evaluering ved avslutningen.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2027.

4.4.4 Skoltesamisk språksatsing - Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
NY – Skoltesamisk språksatsing – Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida - direkte tilskudd	1 000	0	1 000	-
Sum	**1 000**	**0**	**1 000**	**-**

Mål for tilskuddsordningen – Skoltesamisk språksatsing - Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida:

- Ä´vv Saa´mi Mu´zei | Ä'vv Skoltesamisk museum (Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida) skal bidra til å styrke og utvikle skoltesamisk språk og øke antall språkbrukere, innenfor rammene Sametinget setter.

Sametinget etablerer en egen satsing for å styrke og utvikle skoltesamisk språk. Skoltesamisk er i en sårbar situasjon og har behov for særskilt innsats, blant annet fordi språket ikke er et forvaltningsspråk i Norge og dermed ikke har de samme støtteordningene som de samiske forvaltningsspråkene.

Tidligere har arbeidet med å styrke og utvikle skoltesamisk språk vært en del av direktetilskuddet til Tana og Varanger museumssiida / Ä´vv Saa´mi Mu´zei | Ä'vv Skoltesamisk museum. Arbeidet organiseres nå som en egen satsing. Satsingen skal skje i samarbeid med det skoltesamiske språkmiljøet.

Sametinget setter rammene for satsingen, men arbeidet skal ta utgangspunkt i de særlige og lokale behovene i det skoltesamiske språkmiljøet. På grunnlag av behovene, utarbeides det en egen prioriteringsplan.

Direktetilskuddet er en midlertidig satsing fram til 2029. Det gjennomføres jevnlige status- og evalueringsmøter i perioden, samt en evaluering ved avslutningen.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2027.

4.4.5 Sámi giellavahkku – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Samiske språk synes og høres lokalt, regionalt og nasjonalt under Sámi giellavahkku.

Sámi giellavahkku arrangeres i uke 43 hvert år. Synliggjøring av samiske språk er en sentral del av Giellalokten, og vi ser behovet for å involvere og samarbeide med ulike aktører i arbeidet for at samiske språk skal synes i samfunnet. Sametinget tar initiativ til årlig markering av samiske språk gjennom Sámi giellavahkku. Næringsliv og lokale og offentlige aktører inviteres og oppfordres til å bidra til synliggjøring av de samiske språkene i forbindelse med Sámi giellavahkku.

Tidligere har Sametinget bevilget midler til et språksenter for planlegging og gjennomføring av Sámi giellavahkku-hovedarrangement. Hovedarrangementet har frem til nå vært arrangert på norsk side av Sápmi, men vil fra 2027 rullere mellom Norge, Sverige og Finland. Fra 2027 finansieres hovedarrangement over denne posten. Dette gjøres for at det skal være mulig med grenseoverskridende samarbeid mellom Sametingene i Norge, Finland og Sverige, med kostnadsdeling mellom landene. Midlene vil i hovedsak gå til profileringsartikler og produksjon av digitalt innhold.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2027.

4.4.6 Samisk språkombud - prosjekt

Mål for prosjektet:

- Den samiske befolkningen får oppfylt sine språklige rettigheter.

Prosjektperiode: 2026 - 2030

Samisk språkombud er et av forslagene til tiltak i NOU 2016:18 Hjertespråket, og er fulgt opp i Sametingets språkstrategi Giellalokten i 2018. Samisk språkombud omtales også i Sannhet -og forsoningskommisjonens rapport fra 2023. Sametingets plenum har i sak 008/24 Sannhet og forsoning – Pilar 2: Språk og opplæring vedtatt at man ønsker å arbeide videre med å opprette et samisk språkombud. Videre har Sametingets plenum i sak 035/25 behandlet sak om samisk språkombud og vedtatt ombudets samfunnsoppdrag, samt at det skal jobbes videre med språkombudets mandat.

Opprettelse av samisk språkombud er viktig for å sørge for at den samiske befolkningen får sine språklige rettigheter oppfylt. Samisk språkombud skal kunne gi veiledning til både enkeltpersoner, kommunale og offentlige organer. Ved at ombudet også aktivt driver med informasjonsarbeid om samiske språk- og opplæringsrettigheter vil flere kunne få oppfylt sine språkrettigheter. Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har vist til at det er behov for tiltak som kan vitalisere og revitalisere de samiske språkene. Implementeringsgapet regnes som en av de største utfordringene kommisjonen har observert. Manglende gjennomføring av vedtatt politikk svekker tilliten til myndighetene, noe som er en viktig forutsetning for forsoning. Opprettelsen av et samisk språkombud vil være et viktig tiltak i en reparasjonsprosess som gjør at flere får sine samiske språk- og opplæringsrettigheter ivaretatt.

Det settes av kr 2 000 000 til formålet i 2027.

5. Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Samfunnsmål:

- Alle skal ha mulighet til å utvikle samiske språk, kultur, kompetanse og kunnskap gjennom et helhetlig utdanningsløp av høy kvalitet, fra barnehage til høyere utdanning og forskning.

Sametinget arbeider for et sterkt og levende samisk samfunn der barn og unge får vokse opp i språk- og kulturbærende miljøer, og hvor samiske språk, verdier og kunnskap er en naturlig del av opplærings- og utdanningsløpet.

Gode barnehager, skoler, utdanningstilbud og forskningsmiljøer er avgjørende for å sikre rekruttering, kompetanse og samfunnsutvikling i samiske områder. Sametinget vil derfor arbeide for et tilgjengelig og kvalitativt godt tilbud fra barnehage til høyere utdanning, med særlig vekt på samiske språk, samisk kulturforståelse og urfolkskunnskap.

Sametinget vil styrke rammevilkårene for samisk opplæring, utdanning og forskning, bidra til økt rekruttering av samiskspråklig personell og følge opp tiltak som sikrer samiske barns og unges rettigheter i hele utdanningsløpet.

5.1 Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Sametingets innsatsområder innenfor oppvekst, opplæring, utdanning og forskning:

- Myndighet, ansvar og roller innen barnehage
- Gratis samiskspråklig barnehage
- Samiskspråklige barn i dagens samfunn
- Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager
- Samisk innhold i skolen
- Arbeid mot mobbing og samehets
- Læremidler
- Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning
- Høyere utdanning og forskning
- Rekruttering

5.1.1 Virkemidler innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Gratis samiskspråklige barnehage	1 969	6 369	-4 400	-69,1%
Samiskspråklige barn i dagens samfunn	15 820	6 954	8 866	127,5 %
Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager	4 205	11 236	-7 031	-62,6 %
Samisk innhold i skolen	2 373	2 331	42	1,8 %
Arbeid mot mobbing og samehets	1 796	1 750	46	2,6 %
Læremidler	33 442	31 412	2 030	6,5 %
Høyere utdanning og forskning	600	0	600	100 %
Rekruttering	7 460	7 441	19	0,3 %
Sum	**67 665**	**67 493**	**172**	**0,3 %**

5.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet innen samiske barnehager og barnehager med samiske barn gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametinget bidrar til utviklingen av barnehagetilbudet for samiske barn gjennom tilskuddsordninger og konsultasjoner med myndighetene. Målet er å sikre samiske barns rett til et samiskspråklig barnehagetilbud som styrker språk, kultur og identitet.

I 2027 vil Sametinget videreføre arbeidet med å styrke det samiske innholdet i barnehagene gjennom dialog med statlige myndigheter, kommuner og andre relevante aktører. Revisjon av rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver vil være et prioritert område. Erfaringene fra SáMOS-prosjektet vil være et viktig grunnlag i arbeidet med en framtidig rammeplan for samiske barnehager i Sápmi.

Sametinget vil også arbeide for å styrke foreldrenes medvirkning i utviklingen av det samiskspråklige barnehagetilbudet. Foreldrenes erfaringer er viktige for å sikre et tilbud som ivaretar samiske barns språk, kultur og identitet.

Sametinget er bekymret for at en presset kommuneøkonomi kan føre til at samiskspråklige barnehagetilbud blir nedprioritert. Sametinget vil derfor arbeide for forutsigbare og bærekraftige rammevilkår som sikrer barns rett til et samiskspråklig tilbud, uavhengig av kommunenes økonomi.

Det er etablert et ekspertutvalg som skal bidra til å styrke det samiske barnehagetilbudet og legge grunnlag for et mer likeverdig tilbud til samiske barn i hele landet. Sametinget vil følge arbeidet og bidra til at utvalgets anbefalinger ivaretar samiske barns rett til språk, kultur og identitet. Rapporten skal etter planen legges fram sommeren 2027.

5.3 Gratis samiskspråklige barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Sikre at samiske barn får opplæring i samisk språk og kultur.

Sametingets ordning med gratis samiskspråklig barnehage er et tiltak i Mánočalbmi-erklæringen for å sikre samiske barn opplæring i samisk språk og kultur. Ordningen gjelder barnehager utenfor regjeringens tiltakssone i Finnmark og Nord-Troms som har vedtektsfestet at de er samiskspråklige barnehager og avdelinger. Foreldre med barn i disse barnehagene får dekket foreldrebetalingen.

Sametinget har i 2026 gjennomført en evaluering av ordningen Gratis samiskspråklig barnehage. Evalueringen viser at foreldrerefusjonen har betydning som økonomisk støtte og oppleves som et viktig tiltak for å synliggjøre at Sametinget støtter foreldre som velger samiskspråklig barnehage.

Videre viser evalueringen at det gjennomførte veiledningsprosjektet i stor grad har bidratt til å styrke de ansattes samiskspråklige kompetanse. Veiledning, fagseminarer, kurs og daglig bruk av samisk har gitt økt språkbevissthet, større trygghet i språkbruken og et mer systematisk arbeid med språkplaner og sterke språkmodeller. Samtidig varierer språkpraksisen mellom barnehagene, og arbeidet med sterke språkmodeller har kommet ulikt langt. Evalueringen viser videre at kvaliteten på språkarbeidet i barnehagen har stor betydning for foreldrenes valg av samiskspråklig barnehage. Resultatene tyder på at barnehagene i stor grad lykkes med å styrke barnas språkforståelse og samiske tilhørighet, mens det fortsatt er mer utfordrende å etablere samisk som barnas foretrukne språk i lek og samhandling. Evalueringen viser også at tilgang på samiskspråklige ansatte er den viktigste forutsetningen for å lykkes med språkarbeidet. Rekruttering, kompetanse og stabil bemanning framstår derfor som avgjørende for måloppnåelsen. Sametinget har over flere år løftet behovet for å styrke kompetansen om bruk av sterke språkopplæringsmodeller i barnehager overfor regjeringen, og vil fortsette dette arbeidet.

5.3.1 Samletabell – Gratis samiskspråklig barnehage

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17060 – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd		1 969	1 969	0	0,0 %
17061 – Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	a)	0	2 600	-2 600	-100,0 %
18510 – Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler - prosjekt	a)	0	1 100	-1 100	-100,0 %
19601 – Gratis samiskspråklige barnehager - evaluering	a)	0	700	-700	-100,0 %
Sum		**1 969**	**6 369**	**-4 400**	**-69,1 %**

a) Ordningen med gratis samiskspråklig barnehagetilbud ble etablert som en tidsavgrenset prøveordning for perioden fra høsten 2023 til høsten 2026. Evaluering av ordningen ble gjennomført i 2026.

5.3.2 Gratis samiskspråklig barnehage, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17060 – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	1 969	1 969	0	0,0 %
Sum	**1 969**	**1 969**	**0**	**0,0 %**

Mål for tilskuddsordningen – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon:

- Flere barn får gratis samiskspråklig barnehageplass.

Prioriteringer – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon:

- Vedtektsfestede samiskspråklige barnehager og avdelinger utenfor regjeringens tiltakssone i Finnmark og Nord-Troms.
- Refusjon av foreldrebetaling.

Sametingets ordning med gratis samiskspråklig barnehage er et tiltak i Mánočalbmi-erklæringen for å sikre samiske barn opplæring i samisk språk og kultur. Ordningen gjelder barnehager utenfor regjeringens tiltakssone i Finnmark og Nord-Troms som har vedtektsfestet at de er samiskspråklige barnehager og avdelinger. Foreldre med barn i disse barnehagene får dekket foreldrebetalingen.

Det settes av kr 1 969 000 til formålet i 2027.

5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn får lære, styrke og utvikle sitt samiske språk i barnehage.

Barnehagene skal bygge på verdiene i barnehageloven og internasjonale konvensjoner Norge har forpliktet seg til, blant annet FNs barnekonvensjon og ILO-konvensjon nr. 169.

Sametinget arbeider for at samiske barn får oppfylt sin rett til et samiskspråklig barnehagetilbud, uavhengig av hvor i landet de bor. I dag får ikke alle samiske barn et slikt tilbud, noe som kan redusere muligheten til å utvikle samisk språk i barnehageårene. Sametinget arbeider derfor for lovendringer som skal sikre retten til et samiskspråklig barnehagetilbud basert på sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehager.

Målet er at barn i samiskspråklige barnehagetilbud skal være samiskspråklige ved overgangen til skolen. Dette krever at sterke språkopplæringsmodeller tas i bruk, og at barnehagene bygger på samisk språk, kultur, kunnskap og læringstradisjon.

En viktig forutsetning er tilgang på samiskspråklig personale. Sametinget vil derfor videreføre ordningen med Sámástahtte/samiskspråklige språkmedarbeidere ut over grunnbemanningen.

Tilskudd til barnehager er et viktig virkemiddel for å sikre samisk innhold og fremme samiske barns utvikling, læring og danning.

5.4.1 Samletabell - Samiskspråklige barn i dagens samfunn

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
15001 – Julevsáme sámástahtte - Viejega AS - direkte tilskudd		891	864	27	3,1 %
17001 – Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	a)	2 595	1 845	750	40,7 %
17030– Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	b)	12 334	0	12 334	-
17010 – Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd	c)	0	2 705	-2 705	-100,0 %
17020 – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	d)	0	1 540	-1 540	-100,0 %
Sum		**15 820**	**6 954**	**8 866**	**127,5 %**

a) Bevilgningen økes med kr 750 000 i 2027.
b) Ordningen 17030 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling flyttes fra innsatsområde kap. 5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager til innsatsområde kap. 5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn. Bevilgningen fra 2026 på kr 11 236 000 prisjusteres og økes med kr 750 000 i 2027.
c) Ordningen 17010 endrer i 2027 navn fra Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager til Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager, og flyttes fra dette innsatsområde til nytt innsatsområde kap. 5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager (tidl. Tradisjonell kunnskap i ny tid).
d) Ordningen 17020 Utvikling av pedagogisk materiell ble økt med kr 460 000 i revidert budsjett 2026, til totalt kr 2 000 000. I 2027 slås ordningen sammen med 17201 Utvikling av læremidler til ny ordning 17201 Utvikling av læremidler og pedagogisk materiell under kap. 5.8.3

5.4.2 Julevsáme sámástahtte – Viejega AS - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
15001 – Julevsáme sámástahtte - Viejega AS - direkte tilskudd	891	864	27	3,1 %
Sum	**891**	**864**	**27**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Julevsáme sámástahtte:

- Barnehagebarna lærer lulesamisk.

Sametinget gir direkte tilskudd til Viejega AS til sámástahtte/språkmedarbeidere for å styrke arbeidet med lulesamisk språkutvikling i barnehagen.

Det settes av kr 891 000 til formålet i 2027.

5.4.3 Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17001 – Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd	2 595	1 845	750	40,7 %
Sum	**2 595**	**1 845**	**750**	**40,7 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samisk språkopplæring i barnehager:

- Barnehagene lærer de samiske barna samisk.

Prioriteringer:

- Barnehager som tilrettelegger for samisk språkopplæring for samiskspråklige barn.

Bevilgningen økes med kr 750 000 i 2027. Det settes av kr 2 595 000 til formålet i 2027.

5.4.4 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17030 – Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	a)	12 334	0	12 334	-
Sum		**12 334**	**0**	**12 334**	**-**

a) Ordningen 17030 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling flyttes fra innsatsområde kap. 5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager til innsatsområdet kap. 5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn. Bevilgningen fra 2026 på kr 11 236 000 prisjusteres og økes med kr 750 000 i 2027.

Mål for tilskuddsordningen – samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling:

- Samiske barnehager og samiske avdelinger i norske barnehager lærer samiske barn samisk språk, kultur og tradisjoner.

Prioritering - samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling:

- Barnehager som utvikler og bygger barnehagetilbudet på samiske verdier, språk, kultur og tradisjonell kunnskap.

Bevilgningen fra 2026 prisjusteres og økes med kr 750 000 i 2027. Det settes av kr 12 334 000 til formålet i 2027.

5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager

Mål for innsatsområdet:

- Sikre at samiske barn får opplæring i samisk tradisjonelt arbeid.

Samiske barnehager legger vekt på lokal samisk tradisjonell kunnskap, kulturell bærekraft og samisk matkultur. Barnehager med samiskspråklig barnehagetilbud har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap og kulturell bærekraft.

5.5.1 Samletabell - Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17010 – Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	a)	4 205	0	4 205	-
17030 – Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	b)	0	11 236	-11 236	-100,0 %
Sum		**4 205**	**11 236**	**-7 031**	**-62,6 %**

a) Ordningen 17010 endrer i 2027 navn fra *Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager* til *Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager*, og flyttes fra innsatsområde kap. 5.4 *Samiskspråklige barn i dagens samfunn* til innsatsområde 5.5 *Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager*. Dette innsatsområdet het tidligere Tradisjonell kunnskap i ny tid. Bevilgningen økes med kr 1 500 000 i 2027. Budsjettet for 2027 inkluderer bevilgningen fra 2026 på kr 2 705 000 og økningen i 2027.

b) Ordningen 17030 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling flyttes fra innsatsområde kap. 5.5 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager til innsatsområde kap. 5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn.

5.5.2 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17010 – Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	4 205	0	4 205	-
Sum	**4 205**	**0**	**4 205**	**-**

Mål for tilskuddsordningen – Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager:

- Barnehager med samiskspråklig barnehagetilbud, har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap.

Prioriteringer – tilskudd til tradisjonelt arbeid i barnehager:

- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i barnehagene.
- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i barnehagene og hvor kunnskapsoverføring skjer fra eldre til yngre generasjoner.
- Tiltak som bidrar til økt bruk av samisk mat og matkultur.
- Etablering av nye samiskspråklige barnehagetilbud.

Bevilgningen økes med kr 1 500 000 i 2027. Budsjettet for 2027 inkluderer bevilgningen fra 2026 på kr 2 705 000 og økningen i 2027. Det settes av kr 4 205 000 til formålet i 2027.

5.6 Samisk innhold i skolen

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn og unge sikres opplæring i språk og kultur fra barnehage til videregående skole.

Sametinget arbeider for at retten til opplæring i og på samisk oppfylles i praksis. Manglende kompetanse og begrensede ressurser hos skoleeiere gjør at rettighetene ikke alltid blir ivaretatt. Sametinget vil derfor gjennom dialog, innspill og konsultasjoner arbeide for bedre rammevilkår og likeverdige opplæringstilbud, uavhengig av bosted. Sametinget vil også arbeide for at elever med behov for særskilt tilrettelegging får et tilbud tilpasset samisk språk og kultur.

Rekruttering til samiskopplæring er et prioritert område. Sametinget vil arbeide for helhetlige opplæringsløp, styrking av samiske opplæring og bedre tilgang til opplæring i nord-, lule- og sørsamisk, særlig utenfor de samiske språkområdene.

Sametinget vil prioritere tiltak som styrker samisk språk, kultur og tradisjonell kunnskap i opplæringen. Gjennom tilskuddsordningen *Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen* stimuleres skolene til å gjennomføre prosjekter som fremmer samiske kulturverdier og praktisk læring.

I tråd med Strategi for voksenopplæring vil Sametinget arbeide for å styrke samisk voksenopplæring gjennom bedre tilrettelegging, samarbeid og rammevilkår. Sametinget vil også støtte samiske studieforbund og utdanningsinstitusjoner i arbeidet med å utvikle relevante tilbud og styrke sin urfolksprofil.

Mangelen på samisklærere har ført til økt bruk av fjernundervisning. Sametinget vil derfor prioritere tiltak som styrker kvaliteten på undervisningen gjennom kompetanseheving, utvikling av nye metoder og videreutvikling av digitale løsninger.

Sametinget vil også arbeide for bedre tilgang til hospitering og språkbad, samt følge opp behovet for samiskspråklige læremidler og gode rammevilkår for utvikling og produksjon av disse.

Gjennom støtte til Nettverk for samiskopplæring (NetSam) bidrar Sametinget til kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og nettverksbygging. Samlet skal prioriteringene bidra til økt kvalitet, tilgjengelighet og relevans i samisk opplæring på alle nivåer.

5.6.1 Samletabell – Samisk innhold i skolen

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
15201 – Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	651	631	20	3,2 %
17101 – Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd	722	700	22	3,1 %
18701 – Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
Sum	**2 373**	**2 331**	**42**	**1,8%**

5.6.2 Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Nettverk for samisk opplæring:

- Et aktivt lærernettverk for opplæring i og på samisk.

Målgruppen for nettverket er lærere, skoleledere, studenter og institusjoner som jobber med samiskopplæring. Nettverk for samiskopplæring (NetSam) skal fremme og utvikle samiskopplæring gjennom informasjon, kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og nettverksbygging. NetSam arbeider for å fremme og utvikle et godt samarbeid, utveksling av kunnskap om samisk opplæring i henhold til de enhver tid gjeldende samiske læreplaner og læreplaner for samisk språk i Norge.

NetSam har i sitt virke blitt en sentral aktør innenfor opplæring i samisk, både for lærere og for Sametinget. NetSam bidrar med å samle lærere til faglig kompetanseløft og erfaringsutveksling, og er den samiske læreres stemme blant annet gjennom å avgi høringsuttalelser i saker som angår opplæring i samisk.

Det settes av kr 651 000 til formålet i 2027.

5.6.3 Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17101 – Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd	722	700	22	3,1 %
Sum	**722**	**700**	**22**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen:

- Skoler med elever som får opplæring i samisk har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap.

Prioriteringer – tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen:

- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i skoleverket og hvor kunnskapsoverføring kan skje fra eldre til yngre generasjoner med vekt på:
  - Meahcásteapmi/Birgejupmi
  - Duodji/duodje/duedtie
  - Jordbruk
  - Fangst/Fiske
  - Mattradisjoner og matkultur
  - Lokal historie
  - Muntlig fortellertradisjon
  - Joik
  - Reindrift
  - Andre lokale tiltak knyttet til samiske tradisjoner

Det settes av kr 722 000 til formålet i 2027.

5.6.4 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Elevene får en bærekraftig, relevant og framtidsrettet opplæring forankret i samisk språk, kultur, samfunnsliv og verdigrunnlag.

Sametinget har ansvar for å fastsette læreplaner i samiskfaget, særskilte samiske fag og samisk innhold i nasjonale læreplaner. I 2027 vil Sametinget videreføre arbeidet med å utvikle og fullføre det samiske læreplanverket, blant annet gjennom nye parallelle likeverdige læreplaner og modulbaserte læreplaner i samisk for voksne.

For å sikre god kvalitet i opplæringen prioriterer Sametinget implementering av læreplanene gjennom veiledning, støttemateriell og kvalitetskriterier for samiske læremidler. Dette skal bidra til at lærere og skoleeiere kan ta læreplanene i bruk på en god måte og gi elever et opplæringstilbud i tråd med målene i læreplanverket for kunnskapsløftet 2020 Samisk (LK20S).

Sametinget arbeider for å styrke kunnskapsgrunnlaget om hvordan læreplanene fungerer i praksis. I samarbeid med Utdanningsdirektoratet følges fagfornyelsen opp gjennom forsknings- og utviklingsarbeid som skal bidra til bedre kvalitet i opplæringen og et mer relevant skoletilbud for samiske elever.

Oppfølgingen av fagfornyelsen er et prioritert område i 2027. Arbeidet omfatter utvikling av læreplaner, læremidler og støtteordninger, samt dialog med utdanningsmyndigheter og sektoren for å sikre et helhetlig og kvalitativt godt opplæringstilbud i og på samisk.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2027.

5.7 Arbeid mot mobbing og samehets

Mål for innsatsområdet:

- Gode og trygge læringsmiljøer i barnehager og skoler.

Sametinget har en tilskuddsordning som skal bidra til å forebygge mobbing, samehets og andre krenkelser på barns og unges arenaer.

I det nasjonale arbeidet med å bedre kvalitetsvurderingssystemet i skolen er Sametinget opptatt av å påse at tall og data om kvaliteten på skoletilbudet for samiske elever kommer frem. Herunder er Sametinget også opptatt av kunnskapsgrunnlag om mobbing mellom og mot samiske elever kommer frem. Vi mangler det samme kunnskapsgrunnlaget om samiske elever i barnehager.

5.7.1 Samletabell – Arbeid mot mobbing og samehets

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17401 – Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 546	1 500	46	3,1 %
18801 – Arbeid mot mobbing – prosjekt	250	250	0	0,0 %
Sum	**1 796**	**1 750**	**46**	**2,6 %**

5.7.2 Forebygging av mobbing og samehets – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17401 – Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 546	1 500	46	3,1 %
Sum	**1 546**	**1 500**	**46**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Forebygging av mobbing og samehets:

- Samiske barn og unge hører til og er en del av et trygt og godt felleskap.

Ordningen skal bidra til å motivere organisasjoner, lag og foreninger til å forebygge og fremme trygt og godt oppvekstmiljø i lokalsamfunn for samiske barn og unge. Samiske barn og unge skal få høre til og være en del av et trygt og godt felleskap, herunder også trygg digital hverdag og sikre beskyttelse mot mobbing og samehets.

Prioriteringer – forebygging av mobbing og samehets:

- Prosjekter som forebygger mobbing, krenkelser av samiske barn og unge og samehets.
- Tiltak som fremmer god psykisk helse, øker trivsel og skaper gode oppvekstmiljø for samiske barn og unge.
- Prosjekter som setter mobbing og krenkelser av samiske barn og unge på dagsorden.
- Prosjekter som skaper involvering og samarbeid mellom barn og unge.
- Prosjekter som styrker kompetansen i organisasjoner, lag og foreninger i deres arbeidet med å motvirke mobbing og samehets.

Det settes av kr 1 546 000 til formålet i 2027.

5.7.3 Arbeid mot mobbing – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sametinget arbeider for at samiske barn og unge har et godt og trygt lærings- og fritidsmiljø

Mobbing og krenkelser er et alvorlig samfunnsproblem, og krever felles innsats. Sametinget arbeider for at samiske barn og unge skal ha et godt og trygt læringsmiljø i barnehage og skole. Sametinget samarbeider med aktuelle aktører med mål om å oppnå et trygt og godt læringsmiljø til det beste for barn og unges læringsutbytte, som foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) og foreldreutvalget for barnehage (FUB). Sametinget bidrar med å sikre samisk representasjon gjennom å oppnevne et medlem til hver av styrene. I tillegg oppnevner og deltar Sametinget i juryen til Benjaminprisen og Dronning Sonjas skolepris.

Prosjektet finansierer samisk elevforum og dets arbeid. Elevrepresentantene sitter i elevforum for ett og halvt år i gangen. Samisk elevforum er et medvirkningsorgan som kan gi innspill til politikere, og sikre at samiske barn og unge blir hørt. Samisk elevforum bidrar med innspill på bakgrunn av sine erfaringer, og spiller en viktig rolle i arbeidet med å utvikle godt psykososialt skolemiljø. Elevforumet organiserer med fysiske og digitale treffpunkt, og det planlegges årlige fysiske elevforum.

Det settes av kr 250 000 til formålet i 2027.

5.8 Læremidler

Mål for innsatsområdet:

- Samiske elever og elever med samisk opplæring har tilgang til samiskspråklige læremidler på nord-, lule- og sørsamisk i alle fag som er i tråd med læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 - samisk.

Som et ledd i formidlingen av samiskspråklige læremidler gir Sametinget direktetilskudd til læremiddelportalen Ovttas|Aktan|Aktesne som gir oversikt over tilgjengelige læremidler. Sametinget finansierer læremiddelutvikling gjennom en søkerbasert tilskuddsordning og offentlig anskaffelse. Vi definerer mål, strategier og tiltak for virkemidler til utvikling av læremidler gjennom planverk og budsjettprosesser.

Samarbeidspartnerne vil også at det lovfestes en klar rett til samiske læremidler. Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028 skal følges opp.

Digitale læremidler – samisk språk skal inkluderes i nasjonale digitale læremidler.

5.8.1 Samletabell – Læremidler

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
15301 – Ovttas|Aktan|Aktesne - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd		982	952	30	3,2 %
17201 – Utvikling av læremidler og pedagogisk materiell - søkerbasert tilskudd	a)	20 460	21 460	-1 000	-4,7 %
18901 – Offentlig anskaffelse av læremidler - avtale	b)	12 000	9 000	3 000	33,3 %
Sum		**33 442**	**31 412**	**2 030**	**6,5 %**

a) Ordningen 17020 Utvikling av pedagogisk materiell, med kr 2 000 000 i revidert budsjett 2026, slås i 2027 sammen med ordning 17201 Utvikling av læremidler. Samtidig flyttes kr 3 000 000 til ordning 18901 Offentlig anskaffelse av læremidler. Det settes av kr 20 460 000 til ny ordning 17201 Utvikling av læremidler og pedagogisk materiell i 2027.
b) Bevilgningen økes med kr 3 000 000 som følge av overføringen fra ordning 17201 Utvikling av læremidler og pedagogisk materiell.

5.8.2 Ovttas|Aktan|Aktesne – Sámi allaskuvla - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Ovttas|Aktan|Aktesne:

- Nettsted med samlet oppdatert informasjon om samiske læremidler med aktiv deling av læringsmateriale og aktiv bruk av produksjonsverktøy for digitale læremidler.

Ovttas|Aktan|Aktesne er et nettsted der informasjon om samiske læremidler er samlet, med mulighet for utlån av læremidler og en delingsarena for egenproduserte læringsressurser/læremidler. Nettstedet har også produksjonsverktøy for utvikling av digitale læringsressurser/læremidler. Portalen er tilgjengelig på tre samiske språk samt bokmål. Tilskuddet skal sikre videre drift og videreutvikling av nettportalen.

Ovttas|Aktan|Aktesne har ansvaret for å kvalitetssikre egen produserte læringsressurser/læremidler i tråd med læreplanen som blir delt på delingsarenaen.

Det settes av kr 982 000 til formålet i 2027.

5.8.3 Utvikling av samiskspråklig pedagogisk materiell for barnehager og læremidler for grunnopplæring – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17201 – Utvikling av læremidler og pedagogisk materiell – søkerbasert tilskudd	20 460	21 460	-1 000	-4,7 %
Sum	**20 460**	**21 460**	**-1 000**	**-4,7 %**

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager og læremidler for grunnopplæring:

- Barnehager, barnehagelærere og utdanningsinstitusjoner har god tilgang på pedagogisk materiell med samisk innhold på samiske språk.
- At det finnes læremidler innenfor prioriterte fag og trinn på samiske språk, som er i tråd med læreplanverket LK20S.

Tilskuddsordningen prioriterer utvikling av pedagogisk materiell for barnehager og utvikling av læremidler for grunnopplæringen. Prioriteringene er basert på Sametingets strategiplan for utvikling av samiskspråklige læremidler 2025–2028. De konkrete prioriteringene innenfor hvert område framgår nedenfor.

Prioriteringer – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager:

- Språkstimulerende materiell som er egnet for barnehagebarn i alderen 0-3år.
- Språkstimulerende materiell som er egnet for barnehagebarn i alderen 3-5år.
- Språkstimulerende materiell som foreligger på alle samiske språk, sørsamisk og lulesamisk materiell prioriteres.
- Språkstimulerende materiell med allsamisk perspektiv.

Prioriteringer – Utvikling av læremidler:

- Læremidler på sørsamisk:
  - Naturfag 1.-4. trinn
  - KRLE 5.-7. trinn
  - Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
  - Matematikk, 1.-10. trinn
- Læremidler på lulesamisk:
  - Samisk som andrespråk, Samisk 4, VG1-VG3
  - Naturfag 1.-4. trinn
  - KRLE 5.-7. Trinn
  - Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
  - Matematikk, 1.-10. trinn
- Læremidler på nordsamisk:

    - Naturfag 5.-7. trinn
    - KRLE 8.-10. Trinn
    - Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
    - Matematikk, 1.-10. trinn
- Læremidler i samisk for elever med tegnspråk
    - Samisk som førstespråk, 5.-7. Trinn

Særskilt tilrettelagte læremidler:

- Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet

Særskilt tilrettelagte læremidler på sør-, lule- og nordsamisk utover ordinær tilpasning. For særskilte tilrettelagte digitale læremidler innebærer dette tilrettelegging utover allerede eksisterende krav om universell utforming.

Sametinget er åpen for utvikling av læremidler på to eller flere språk parallelt. På den måten sikrer vi samtidig utgivelse på flere samiske språk. Et slikt prosjekt må begrenses til å gjelde ett trinn eller ett tema, for å unngå at omfanget blir for stort.

Prosjekter utenfor de prioriterte fagområder blir vurdert ut ifra begrunnet og dokumentert behov. Det presiseres at selv om Sametinget har prioritert læremidler i ett fag for flere trinn/nivå, kan det fremmes søknad for deler av det prioriterte faget. Det er viktig at det gjøres en grundig vurdering av prosjektets omfang i forhold til prosjektets menneskelige ressurser, og hvor stort omfang som er praktisk gjennomførbart innenfor tidsrammen på inntil 3 år.

Sametinget vurderer å lyse ut faget matematikk 1.-10.trinn på sør-, lule- og nordsamisk, gjennom offentlig anbudskonkurranse.

Bevilgningen reduseres med kr 1 000 000. Det settes av kr 20 460 000 til formålet i 2027.

5.8.4 Offentlig anskaffelse av læremidler - avtale

Sametinget har via offentlig anbudskonkurranse inngått rammeavtaler om kjøp av samiske læremidler for grunnopplæringen.

Offentlige anskaffelser for læremidler tar utgangspunkt i Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028. Sametinget vurderer å lyse ut faget matematikk 1.-10.trinn på sør-, lule- og nordsamisk, gjennom offentlig anbudskonkurranse.

Bevilgningen økes med kr 3 000 000. Det settes av kr 12 000 000 til formålet i 2027.

5.9 Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har økt myndighet og reell innflytelse innen samisk høyere utdanning og forskning gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametingets rolle innen høyere utdanning og forskning er viktig for å sikre at sektoren ivaretar det samiske samfunnets behov for kunnskaps- og kompetanseutvikling. Som konsultasjonspart og pådriver arbeider Sametinget for at samiske perspektiver, språk og samfunnsbehov blir ivaretatt i utdannings- og forskningspolitikken. Sametinget vil arbeide for å styrke kunnskapsgrunnlaget for samisk samfunnsutvikling, blant annet gjennom bedre samisk statistikk.

Sametinget har begrenset formell myndighet innen sektoren. Den formelle rollen omfatter blant annet oppnevning av to styremedlemmer og ett varamedlem til styret for Sámi allaskuvla. Sametinget utøver i tillegg innflytelse gjennom konsultasjoner, dialog, tilskuddsordninger og samarbeid med myndigheter, universiteter, høyskoler, forskningsinstitusjoner og andre relevante aktører.

Sametinget arbeider for samisk innflytelse på nasjonale forskningsprioriteringer gjennom dialog og konsultasjoner med Norges forskningsråd. Sametinget konsulteres om relevante porteføljeplaner og foreslår medlemmer til enkelte porteføljestyrer. Dialogen med Forskningsrådet er en viktig arena for å fremme samiske forskningsbehov og bidra til at samiske perspektiver og kunnskapsbehov ivaretas i nasjonale forskningsprioriteringer.

Sametinget vil videre arbeide for at universiteter og høyskoler med et særlig ansvar for samisk språk, utdanning og kunnskapsutvikling har samisk representasjon i sine styrer. Dette vil bidra til samisk medvirkning og relevant kompetanse i institusjonenes strategiske utvikling.

5.10 Høyere utdanning og forskning

Mål for innsatsområdet:

- Høyere utdanning og forskning skal bygge på samiske perspektiver, urfolkskunnskap og respekt for vårt språk og vår kultur.

Det samiske samfunnet er, i likhet med samfunnet for øvrig, i stadig endring. Det er et mål at utdanningstilbud og forskningsaktivitet samsvarer med de behov det samiske samfunnet til enhver tid har.

Samtidig er det behov for å møte kompetanseutfordringene i samiske samfunn gjennom styrking av samiske utdanningstilbud og forskningsmiljøer. Det er særlig behov for flere utdanningstilbud innen samiske språk, profesjonsutdanninger og andre fagområder der samisk språk- og kulturkompetanse er etterspurt for tjenesteutvikling og samfunnsbygging.

5.10.1 Samletabell – Utdannings- og forskningstilbud

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
19101 – Arbeid med strategi for samisk forskning og høyere utdanning – prosjekt	a)	600	0	600	-
Sum		**600**	**0**	**600**	**-**

a) Prosjektet ble opprettet i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027.

5.10.2 Arbeid med strategi for samisk forskning og høyere utdanning – prosjekt

Mål for prosjekt – arbeid med strategi for samisk forskning og høyere utdanning:

- Sametinget vil arbeide for at forskning og høyere utdanning bidrar til samfunnsutvikling i Sápmi og styrker kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling, tjenesteutvikling, innovasjon og utvikling i samiske samfunn.

I 2027 starter Sametinget med å revidere Sametingets melding om høyere utdanning og forskning. Revisjonen skal bygge på gjeldende politikk og kunnskapsgrunnlag på området, samtidig som den skal legge til rette for et langsiktig og overordnet perspektiv på utviklingen av samisk høyere utdanning og forskning. Meldingen skal ha et tidsperspektiv på om lag ti år, og skal synliggjøre framtidige kompetanse- og kunnskapsbehov i det samiske samfunnet. Den skal også identifisere områder hvor det er behov for styrket kunnskapsutvikling.

Prosjektet ble opprettet i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027. Det settes av kr 600 000 til formålet i 2027.

5.11 Rekruttering

Mål for innsatsområdet:

- Flere samiske fagpersoner med samisk språk- og kulturkompetanse.

Det samiske samfunnet står overfor betydelige kompetanseutfordringer, særlig knyttet til mangelen på samiskspråklige barnehagelærere og lærere. Utfordringene er spesielt store i lule- og sørsamiske områder, hvor behovet for kvalifisert personell med samisk språk- og kulturkompetanse er stort. Den samiske barnehagens og skolens oppdrag er å utvikle barnas samiske språk, kultur og identitet. Samtidig står sektoren overfor en alvorlig kompetanseutfordring som følge av mangel på samiskspråklig personale. Dette fører til at mange samiske barn ikke får et barnehage- eller skoletilbud som i tilstrekkelig grad ivaretar deres rett til språk- og kulturutvikling.

Sametinget vil bidra til å møte utfordringene gjennom stipendordninger, søkerbaserte rekrutteringstiltak og samarbeid med relevante aktører. Målet er å styrke rekrutteringen til samiske utdanninger og på sikt sikre flere samiske språkbrukere og fagpersoner med samisk språk- og kulturkompetanse. Innen videregående opplæring vises det til innføringen av tilleggspoeng ved opptak til høyere utdanning for elever med samisk som førstespråk fra studieåret 2028/2029. Sametinget forventer at tiltaket vil bidra til økt rekruttering til samisk språk og styrke interessen for å videreføre samisk språkkompetanse gjennom hele utdanningsløpet.

5.11.1 Samletabell – Rekruttering

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17301 – Stipend for høyere utdanning	6 841	6 841	0	0,0 %
17501 – Rekruttering - søkerbasert tilskudd a)	619	0	619	-
18604 – Rekruttering - prosjekt a)	0	600	-600	-100,0 %
Sum	**7 460**	**7 441**	**19**	**0,3%**

a) Prosjekt 18604 Rekruttering ble i revidert budsjett 2026 omgjort til søkerbasert ordning 17501 Rekruttering - søkerbasert tilskudd.

5.11.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17301 – Stipend for høyere utdanning	6 841	6 841	0	0,0 %
Sum	**6 841**	**6 841**	**0**	**0,0 %**

Mål for tilskuddsordningen – Stipend for høyere utdanning:

- Flere kandidater med samisk språk- og kulturkompetanse fullfører høyere utdanning hvert år.

Tilskuddsordningen består av to stipendordninger: stipend for høyere utdanning og språkstipend. For stipend til høyere utdanning gjelder to prioriteringsnivåer med nærmere prioriteringer innen lærerutdanninger og sykepleierutdanninger.

Prioriteringer for stipend høyere utdanning:

Prioritert 1 - Lærerutdanninger:

- Samisk barnehagelærerutdanning.
- Ordinær barnehagelærerutdanning med samisk profil.
- Samisk grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse samisk som førstespråk, minimum 30 studiepoeng.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 5-10 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 60 studiepoeng.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som andrespråk, minimum 60 studiepoeng.
- Lektorutdanning 8-13 for studenter med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 60 studiepoeng.

Prioritert 1 - Sykepleierutdanninger:

- Samisk sykepleierutdanning

Prioritert 2 - Lærerutdanninger:

- Ordinær barnehagelærerutdanning for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som første- eller andrespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Lektorutdanning 8-13 for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Faglærerutdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Praktisk- pedagogiske utdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.

Prioriter 2 - Sykepleierutdanninger:

- Ordinære sykepleierutdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.

Prioriteringer for språkstipendet:

- Høyere utdanning i språkene sørsamisk og lulesamisk
- Høyere utdanning i skoltesamisk ved Universitetet i Oulu.
- Høyere samisk språkutdanning for studenter fra markasamisk område.
- Masterutdanning i nordsamisk språk
- Samisk tolkeutdanning

Det settes av kr 6 841 000 til formålet i 2027.

5.11.3 Rekruttering – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
17501 – Rekruttering - søkerbasert tilskudd	619	0	619	-
Sum	**619**	**0**	**619**	**-**

Mål for tilskuddsordningen:

- Øke rekruttering til og fullføring av utdanninger som gir kompetanse i samisk språk og kultur.

Prioriteringer:

- Utdanningsinstitusjoner med samiske utdannings- og studietilbud prioriteres.
- Tilskudd kan gis til tiltak som bidrar til økt rekruttering til utdanninger som gir samisk språk- og kulturkompetanse.

Ordningen ble omgjort fra prosjekt til søkerbasert ordning i revidert budsjett 2026. Det settes av kr 619 000 til formålet i 2027.

6. Arealer, miljø og klima

Samfunnsmål:

- Arealer og naturressurser i samiske områder forvaltes med tanke på å sikre kommende generasjoners livsgrunnlag og mulighet til videreføring og utvikling av samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Sametingsmelding om areal og miljø danner grunnlaget for Sametingets prioriteringer i areal- og miljøpolitikken i årene framover. Samene har som ett av Norges statskonstituerende folk og landets urfolk en rett til selvbestemmelse. Denne retten innebærer også en rett til medbestemmelse over arealer og naturressurser samt en rettmessig andel i den økonomiske utviklingen. Dette skal skje gjennom å sikre samisk deltakelse i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i samiske områder. Tradisjonelle levemåter og rettigheter som er opparbeidet gjennom langvarig bruk av områdene må beskyttes. Det har vist seg at areal- og ressursforvaltning som er bygd på tradisjonell samisk praksis og kunnskap er god miljø- og klimapolitikk. Sametinget arbeider for å sikre at urfolks kunnskap om endringer i naturen vektlegges i det videre arbeidet med implementering av Naturavtalen samt nasjonal og internasjonal klimapolitikk.

Sametinget er bekymret for klimakrisen som også det samiske samfunn er berørt av. Det er viktig at klimatiltak som omfatter Sápmi tar utgangspunkt i naturgrunnlaget for samisk kultur, samisk tradisjonskunnskap og samenes selvbestemmelsesrett.

Sametinget forutsetter at samisk bruk knyttet til reindrift, jordbruk, fiske og høsting fra utmark vektlegges ved forvaltning av verneområder, i kommunal planbehandling og ved konsesjoner til energianlegg, gruvevirksomhet og akvakultur med mer.

Samisk utmarksbruk – meahcásteapmi – er en viktig del av det materielle kulturgrunnlaget. Sametinget vil arbeide for at samisk utmarksbruk får tydeligere lovmessig anerkjennelse. Utmarksbruken bidrar som næringsgrunnlag for husholdningen, og er viktig som kulturbærer og som uttrykk for samisk identitet. Sametinget vil arbeide for at samenes rettigheter til fornybare ressurser i sine nærområder anerkjennes og at disse ressursene forvaltes lokalt.

6.1 Innsatsområder – Arealer, miljø og klima

Sametingets innsatsområder innenfor areal, miljø og klima:

- Forvaltning av arealer
- Naturressurser
- Naturmangfold

6.1.1 Virkemidler innsatsområder – Arealer, miljø og klima

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Forvaltning av arealer	5 804	4 807	997	20,7 %
Naturmangfold	0	200	-200	-100,0 %
Sum	**5 804**	**5 007**	**797**	**15,9 %**

6.2 Forvaltning av arealer

Mål for innsatsområdet:

- Naturgrunnlaget for samiske næringer, kultur og samfunnsliv er sikret i all planlegging, og Sametinget er en viktig premissleverandør og konsultasjonspart i forvaltning av arealer.

Arealene er under stadig press som følge av omfattende industriutbygging, kraftproduksjon og andre formål. De tradisjonelle samiske næringer; reindrift, fiskeri, jordbruk og utmarksnæringer opplever disse utfordringene på ulike måter. Forvaltning av arealer skjer i stor grad lokalt i kommunene, med plan- og bygningsloven som det viktigste styringsredskapet. All planlegging skal etter loven sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Dette er i dag ikke tilstrekkelig innarbeidet hos de som forvalter arealene. Sametingets arbeid skal bidra til å øke forståelsen for samisk naturbruk og verdigrunnlag.

Staten er folkerettslig forpliktet til å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur, og til å sikre samisk deltakelse i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i samiske områder. Lovfesting av konsultasjonsplikten og forpliktende samarbeidsavtaler som Sametinget har med andre etater skal bidra til at folkerettslige forpliktelser blir fulgt opp.

6.2.1 Samletabell – Forvaltning av arealer

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
20001 – Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd	1 894	1 837	57	3,1 %
22001 – Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd a)	3 270	2 970	300	10,1 %
NY – Sametingets melding om meahcásteapmi - prosjekt	640	0	640	-
Sum	**5 804**	**4 807**	**997**	**20,7 %**

a) Bevilgningen økes med kr 300 000 i 2027.

6.2.2 Stiftelsen Protect Sápmi – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Stiftelsen Protect Sápmi skal arbeide for at samiske rettighetshavere kan gi sitt frie og informerte forhåndssamtykke til utbyggingssaker.

Det settes av kr 1 894 000 til formålet i 2027.

6.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
22001 – Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	3 270	2 970	300	10,1 %
Sum	**3 270**	**2 970**	**300**	**10,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samiske rettigheter til arealer og ressurser:

- Samiske interesser og rettighetshavere har en reell mulighet til å bli konsultert for å kunne gi et fritt og informert forhåndsamtykke til planer og tiltak knyttet til areal- og ressursforvaltning.

Prioriteringer – Samiske rettigheter til arealer og ressurser:

- Prosjekter og tiltak som har som formål å yte bistand til samiske rettighetshavere i saker knyttet til ivaretakelse av land- og ressursrettigheter, herunder saker som gjelder vern av tradisjonelle samiske næringer.
- Prosjekter og tiltak knyttet til veiledning og forundersøkelser for at noen med rettslig interesse fremmer krav om kollektive rettigheter overfor Finnmarkskommisjonen, herunder rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder.
- Nettverk og organisasjoner som arbeider for anerkjennelse av land- og ressursrettigheter utenfor Finnmark (Samerettsutvalget).

Bevilgningen økes med kr 300 000 i 2027. Det settes av kr 3 270 000 til formålet i 2027.

6.2.4 Sametingets melding om meahcásteapmi – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sametinget har innen 2028 fremmet et forslag til overordnet politikk for meahcásteapmi for plenum, forankret i oppdatert kunnskap om feltet.

Prosjektperiode: 2027 - 2028

Meahcásteapmi er en grunnleggende del av samisk identitet, kultur og livsgrunnlag, og henger nært sammen med samenes rett til å utøve egen kultur etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27.

Kunnskapsgrunnlaget for feltet er ikke oppdatert siden rapporten fra Sametingets arbeidsgruppe for utmark i 2016, «Meahcci – identitehta, kultuvrra ja birgejumi vuoðđun», og mye har endret seg i lokal bruk, rettighetsforhold og press på naturressursene i tiden som har gått siden den ble lagt fram. En overordnet politikk på feltet forutsetter derfor at kunnskapen oppdateres, og at de som faktisk utøver meahcásteapmi selv får si sin mening om dagens praksis, behov og utfordringer.

Prosjektet gjennomføres gjennom digitale åpne høringer og direkte dialog med brukere, for å innhente kunnskap om lokal bruk av meahcásteapmi, samt avdekke behov, utfordringer og mulige tiltak. Arbeidet skal legge grunnlaget for at sametingsrådet kan fremme et utkast til den første sametingsmeldingen om meahcásteapmi for Sametingets plenum, slik det er varslet i Mánočalbmi-erklæringen.

Prosjektet er i regi av Sametinget, med en ekstern referansegruppe. Prosjektet igangsettes i første halvdel av 2027 og ferdigstilles innen utgangen av 2028.

Det settes av kr 640 000 til dette formålet i 2027.

6.3 Naturressurser

Mål for innsatsområdet:

- Uttak av naturressurser i samiske områder skjer på en måte som ivaretar samiske rettighetshavere og lokalsamfunn sine interesser og rettigheter, og er i samsvar med internasjonal folkerett og som ivaretar samenes rett til kulturutøvelse.

Sametingets utgangspunkt er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsutvikling. Dette sikres også ved behandling av, og konsultasjoner om søknader om utbygginger som følge av energi- eller mineralutvinning. Disse typer tiltak utgjør ofte store inngrep i områder hvor det tidligere ikke har vært inngrep. Sametinget mener at denne utviklingen ikke skal gå på bekostning av samenes tradisjonelle nærings- og ressursområder, og dermed forringe utviklingsmulighetene og eksistensgrunnlaget for samisk kultur.

Sametinget forventer at lokale og sentrale myndigheter legger til rette for en god og reell medvirkning for samiske rettighetshavere og lokalsamfunn i utnyttelsen av naturressursene i samiske områder, og at vedtak om slik utnyttelse er innenfor folkerettens rammer og terskler.

Sametinget skal bruke sin innsigelsesmyndighet for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling for fremtidige generasjoner. Sametinget skal utvikle veilederrollen for å bidra til å legge bedre til rette for reell medvirkning av direkte berørte samiske interesser. Videre ser Sametinget behov for at energiloven tas til revisjon slik at den setter tydeligere krav om helhetlig planlegging som sikrer naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse.

6.4 Naturmangfold

Mål for innsatsområdet:

- Vern av naturmangfoldet gir et robust grunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse.

Samisk bruk av utmark har en lang historie og er fortsatt en viktig del av samisk næringsutøvelse, kultur og levesett. Sametinget vil at samers bruk av sine ressursområder videreføres også i områder som i dag er vernet etter naturmangfoldloven. Forvaltning av verneområder skal ta utgangspunkt i tradisjonell samisk bruk.

Konvensjonen om biologisk mangfold anerkjenner urfolks tradisjonelle kunnskap og slår fast at statene er forpliktet til å respektere, bevare og videreføre slik kunnskap. Sametingets målsetting er at samisk tradisjonell og lokal kunnskap anerkjennes og tas i bruk i forvaltning av arealer og naturresurser på lik linje med forskningsbasert kunnskap.

6.4.1 Samletabell – Naturmangfold

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
24501 – Vernestyreseminar	a)	0	200	-200	-100,0 %
Sum		**0**	**200**	**-200**	**-100,0 %**

a) Vernestyreseminar arrangeres i 2028.

6.4.2 Verneområdestyreseminar

Mål for seminaret:

- Sametingets representanter i verneområdestyrene styrkes i sin rolle for å sikre at forvaltning av verneområder tar utgangspunkt i og muliggjør fortsatt tradisjonell samisk bruk

Sametinget har 42 representanter i til sammen 21 nasjonalpark- og verneområdestyrer. Styremedlemmenes valgperiode følger sametingsvalget, og nye representanter ble oppnevnt i 2026.

Neste seminar for Sametingets representanter i verneområdestyrene planlegges arrangert i 2028 i forbindelse med det nasjonale vernestyreseminaret. Seminaret skal bidra til kompetansebygging og erfaringsutveksling og styrke representantenes mulighet til å ivareta samiske hensyn i styrearbeidet. Det settes derfor ikke av midler til formålet i 2027.

7. Næringer

Samfunnsmål:

- Samiske næringer som ivaretar tradisjoner og kultur og skaper viktige arbeidsplasser.

Mánočalbmi erklæringen legger vekt på å styrke fellesskapet gjennom å videreføre verdde-kulturen og legge til rette for bedre dialog og samarbeid mellom de samiske næringene, og mellom næringene og andre samfunnsaktører. Levende og attraktive lokalsamfunn er en viktig forutsetning for samisk næringsutvikling. Det skal være attraktivt å bo, arbeide og etablere seg i samiske områder. Det skal være mulig for flere å flytte hjem og ha mulighet til å videreføre samiske språk, kultur og tradisjoner. Styrke de samiske lokalsamfunnene gjennom samisk skaperkraft og prioritere fornybar næringsutvikling er viktig i den sammenheng. Primærnæringene styrker naturgrunnlaget og opprettholdelsen av samisk språk og kultur, samt lokal matproduksjon, bosetting og beredskap. Samarbeidspartnerne i Mánočalbmi erklæringen vil legge til rette for overføring av kunnskap mellom generasjoner for spesielt å styrke matsikkerhet, matberedskap og meahcásteapmi.

Sametinget vedtok i sak 42/22, en revidering av Sametingets melding om næringsutvikling – Šattolaš Sápmi. I meldingen legger Sametinget premisser for en positiv utvikling av samisk kultur og språk ved å sikre bosetting og sysselsetting i samiske områder. Sametingets midler skal først og fremst prioriteres i tradisjonelle samiske områder, der målet er å styrke næringsetablering og utvikling i områder med mindre markeder og begrensende muligheter for næringsvirksomhet. Behovet for tilskudd er mye større i samiske lokalsamfunn enn i byene og større tettsteder. Aktører i byene har et større marked og dermed flere muligheter for å oppnå kommersialisering og lønnsomhet og av den grunn er behovet for tilskudd mindre.

Sametingets verdiskapingspolitikk baserer seg på en kunnskapsbasert næringsutvikling, hvor økt kunnskap og ny viten, sammen med tradisjonell kunnskap skal danne grunnlag for et fremtidsrettet næringsliv. Sametinget vil ha et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø der begrep som birgejupmi, verddevuohta, meahcásteapmi og urfolkskunnskap har en naturlig plass. På den måten sikrer man at tradisjonelle og nye næringer kan utvikles side om side. Sametinget ønsker å bygge en sterk merkevare med utgangspunkt i samisk språk, kultur og næring og bruke dette som et konkurransefortrinn i markedet. Eksempelvis Sámi Made, Sámi duodji-merket og arbeidet med matprosjektet. For å sikre en god utvikling for samisk livsgrunnlag, bosetting, kultur og språk må man ha fokus på natur, miljø og fornybare næringer. Sametinget vil prioritere fornybar næringsutvikling basert på fornybare ressurser og legge til grunn et perspektiv som strekker seg over flere generasjoner.

7.1 Innsatsområder – Næringer

Sametingets innsatsområder innenfor næringer:

- Primærnæringer
- Variert næringsliv
- Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat
- Duodji

7.1.1 Virkemidler innsatsområder – Næringer

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Primærnæringer	14 450	13 549	901	6,6 %
Variert næringsliv	14 444	14 026	418	3,0 %
Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	7 738	8 187	-449	-5,5 %
Duodji	17 984	17 087	897	5,2 %
Sum	**54 616**	**52 849**	**1 767**	**3,3 %**

For de fleste økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapittelet, gjelder virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området). For å se hvilke geografiske områder som tilhører STN-området, se kapittel 7.6.

7.2 Primærnæringer

Mål for innsatsområdet:

- Primærnæringene styrker naturgrunnlaget og opprettholdelsen av samisk språk og kultur, samt lokal matproduksjon, bosetting og beredskap.

Primærnæringene har en svært viktig plass i store deler av samiske områder, og utgjør en viktig del av grunnlaget for sysselsetting og bosetting i disse områdene. Primærnæringene er dessuten svært viktige som språk- og kulturbærere. Et rikt samisk språk for primærnæringene viser tydelig hvor viktig disse næringene har vært langt tilbake i tid.

Det forholdet at primærnæringene er viktige bærere av samisk språk og kultur gjør at disse næringene har en viktig funksjon i det samiske samfunnet. Sametinget skal være med på å skape næringsvirksomhet i primærnæringene både gjennom politiske prosesser og gjennom tilskuddsmidlene.

Sametinget ønsker å styrke primærnæringene, slik at de også i fremtiden ivaretar den sentrale rollen de har for det samiske samfunnet.

7.2.1 Samletabell – Primærnæringer

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
25501 – DeanuInstituhtta - direkte tilskudd		1 010	980	30	3,1 %
25601 – Bivdu - direkte tilskudd	a)	701	534	167	31,3 %
27010 – Marine næringer - søkerbasert tilskudd		4 093	3 970	123	3,1 %
27020 – Jordbruk - søkerbasert tilskudd		2 284	2 215	69	3,1 %
27030 – Reindrift - søkerbasert tilskudd		2 681	2 600	81	3,1 %
27040 – Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd		1 031	1 000	31	3,1 %
28503 – Arbeidsgruppe for ny rovviltpolitikk for beitenæringene - prosjekt		800	800	0	0,0 %
28801 – Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat - prosjekt	b)	350	500	-150	-30,0 %
28803 – Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget - prosjekt	d)	500	300	200	66,7 %
NY – Revidering av Sametingets melding om reindrift - prosjekt		100	0	100	-
NY – Siidaandelsutredning - prosjekt		500	0	500	-
29503 – Reindriftskonferanse	c)	400	300	100	33,3 %
28804 – Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks - prosjekt	d)	0	200	-200	-100,0 %
29502 – Rovviltseminar	e)	0	150	-150	-100,0 %
Sum		**14 450**	**13 549**	**901**	**6,6 %**

a) Bevilgningen til Bivdu økes med kr 150 000 i 2027.
b) Bevilgningen til Borjjadat prosjektet reduseres med kr 150 000 i 2027.
c) Bevilgningen til Reindriftskonferansen økes med kr 100 000 i 2027.
d) Ordningen med aktivitetskode 28804 Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks slås sammen med 28803 Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget.
e) Bevilgningen reduseres i 2027. Rovviltseminaret gjennomføres i 2028 etter at arbeidsgruppen for ny rovviltpolitikk har avsluttet sitt arbeid.

7.2.2 Marine næringer

Sametinget vil sikre folkets fiskerettigheter gjennom anerkjennelse av lov og gjennom en bærekraftig forvaltning av fiskeressursene. Det er viktig å følge opp Riksrevisjonens rapport (2020) om kvotesystemet som påpekte at endringer i kvotesystemet har bidratt til redusert fiskeriaktivitet i mange kystsamfunn. Sametinget vil at samiske fiskerirettigheter anerkjennes i tråd med Kystfiskeutvalgets anbefalinger.

Sametinget vil at de minste fiskefartøyene skal kunne leve av fiskeriene og at det skal være en desentralisert mottaksstruktur. Muligheten til å kjøpe fisk på kaia og støtte lokal foredling av kjøtt og fisk er viktig for de samiske områdene.

Helt siden opprettelsen har Sametinget arbeidet for å sikre befolkningen i samiske områder rettigheter til fiske. Tilskudd til erverv av båt og bruk, samt etablering av infrastruktur på land for blant annet mottak av fisk, har utgjort en viktig del av Sametingets virkemiddelbruk. Mye tyder på at dette har bidratt positivt til utviklingen av fiskeriene i samiske områder. For å sikre at verdiskapningen skjer lokalt og kan danne grunnlag for stabil bosetting og levende sjøsamisk kultur, er det viktig at Sametinget fortsetter arbeidet med å sikre samenes rettigheter til fiske. Sametingets innflytelse i fiskeripolitikken foregår i dag gjennom aktiv bruk av konsultasjonsordningen, deltakelse i areal- og fiskerireguleringsprosesser, oppfølgingen av Fjordfiskenemndas arbeid, samt samarbeid og dialog med fiskerinæringens organisasjoner.

7.2.2.1 Marine næringer – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27010 – Marine næringer - søkerbasert tilskudd	4 093	3 970	123	3,1 %
Sum	**4 093**	**3 970**	**123**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Marine næringer:

- Opprettholde og øke sysselsettingen i marine næringer i sjøsamiske områder.

Prioriteringer – Marine næringer:

- Tiltak som bidrar til å opprettholde og styrke fiskemottak.
- Førstegangsinvesteringer i fiskefartøy, redskap og utstyr.
- Ungdomsfiskeprosjekter.

Det settes av kr 4 093 000 til formålet i 2027.

7.2.3 Reindrift

Mål for området:

- Å ivareta reindriftas rettigheter, kultur og språk, samt legge til rette for en bærekraftig næringsutvikling.

Sametinget skal være den sentrale premissleverandør for reindriftspolitikken. Samisk reindrift er en familiebasert hjørnesteinsnæring hvor alle reineiere, uansett alder, kjønn og helsetilstand har plass i siidadoallu og báikedoallu (ute ved flokken og hjemme). Sametinget ønsker å styrke og videreutvikle reindriften som en familiebasert næring og livsstil. Sametinget vil fokusere på blant annet arbeidsforhold, økonomisk sikkerhet, tradisjonell kunnskap og reindriftens selvstyre.

Sametinget ønsker å styrke reindriftens rettsgrunnlag, og vil bidra til at reindriften utvikles og opprettholdes som en tradisjonell kunnskapsbærer.

Mange unge ønsker å etablere seg i næringen, men det er utfordrende på grunn av vanskelige rammebetingelser blant annet knyttet til siidaandeler, reintall og areal. Arealinngrep og andre forstyrrelser begrenser utviklingspotensialet i reindriftsnæringen, der tap av beitearealer er en trussel for opprettholdelse av næringen. Det er også høyst nødvendig å sikre de resterende tilgjengelige beitearealene i reindriften for å opprettholde en bærekraftig næring.

Sametingets og NRLs reindriftslovutvalg leverte sitt forslag til ny reindriftslov høsten 2022. Sametinget overleverte forslag til ny reindriftslov til Regjeringen i januar 2023. Sametinget har vært i konsultasjoner med Landbruks- og matdepartementet, og lovproposisjonen har vært i plenumsbehandling mars 2025. Revidert reindriftslov trådte i kraft juli 2025. Sametinget har i 2026 vært i konsultasjoner med departementet om mandat for utredning av endringer i den offentlige forvaltningen av reindrift, samt om anmodningsvedtak som

ble fremmet i forbindelse med Stortingets behandling av revidering av reindriftslov og jordskiftelov i 2025. Sametinget vil følge opp disse prosessene i 2027.

Gjennom å støtte prosjekter og tiltak som styrker tradisjonell kunnskap, vil tilskuddet løfte reindriften som en familiebasert næring. Siden vekstmulighetene er begrenset, er det nødvendig å se på produktutvikling og utviklingen av reinkjøttmarkedet, samt báikedoallu og siidadoallu. Verdiskapningen styrkes gjennom mer videreforedling, matproduksjon og satsning på lokalmat.

7.2.3.1 Reindrift – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27030 – Reindrift - søkerbasert tilskudd	2 681	2 600	81	3,1 %
Sum	**2 681**	**2 600**	**81**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Reindrift:

- Sikre og styrke tradisjonell familiebasert reindrift, samt øke inntjening og senke tapstall til rovvilt.

Prioriteringer – Reindrift:

- Investeringer og prosjekter som bidrar til betydelig grad av nyskaping og utvikling av reindriften.
- Prosjekter og tiltak som styrker tradisjonell kunnskap i familiebasert reindrift, eller som har som mål om å lære bort/lære bort tradisjonell familiebasert kunnskap i reindriften.
- Krisetiltak i reindrift ved ekstraordinære forhold.
- Investeringer, tiltak og prosjekter som bidrar til dokumentering av rein tatt av rovvilt og som HMS-tiltak.

Det settes av kr 2 681 000 til formålet i 2027.

7.2.3.2 Tilleggsnæring i reindrift – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27040 – Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	1 031	1 000	31	3,1 %
Sum	**1 031**	**1 000**	**31**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Tilleggsnæring i reindrift:

- Økt antall foretak og økt inntjening i tiltak som tar utgangspunkt i reindrifta.

Prioriteringer – Tilleggsnæring i reindrift:

- Tiltak som gir en betydelig grad av nyskapning og bedriftsutvikling.
- Lønnsomme etableringer med utgangspunkt i reindrifta.

Det settes av kr 1 031 000 til formålet i 2027.

7.2.3.3 Siidaandelsutredning – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Etablere et kunnskapsgrunnlag om siidaandelsordningen og til det videre arbeid med utredning av denne ordningen, som igjen vil være et viktig grunnlag for framtidig politikkutvikling og revidering av reindriftslov.

Prosjektperiode: 2027 – 2028

Siidaandelsordning (tidligere driftsenhetsordning) er ikke i tråd med den tradisjonelle samiske reindriften. I mange områder fører den til store utfordringer. Da driftsenhetsordningen ble til i 1978 hadde ikke samiske rettigheter blitt særlig anerkjent og ordningen har sitt grunnlag fra jordbruket. Den tradisjonelle reindriften og reindriftssamenes måte å organisere siidaen på ble endret drastisk. Med siidaandelen følger det rettigheter og plikter, og ordningen er en måte å begrense tilgangen til å kunne leve av reindrifta. Siidaandelsmedlemmers rettigheter begrenses også av denne ordningen.

Denne utredningen skal ta for seg siidaandelsordningens historikk og bakgrunn, samt den tradisjonelle samiske måten å organisere reindriften på. Utredningen skal danne et grunnlag til et eventuelt videre arbeid der fokuset er mer fremadrettet med blant annet forslag til alternativer til dagens siidaandelsordning.

Prosjektet skal levere en utredning som skal behandles av Sametingets plenum første halvår 2028.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2027.

7.2.3.4 Sametingets melding om reindrift – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Oppdatere og utvikle reindriftspolitikken

Prosjektperiode: 2027 - 2028

Gjeldende Sametingsmelding om reindrift er fra 2016. Det er behov for å oppdatere meldingen blant annet på grunn av nye utfordringer, rettsutvikling, samt at prioriteringer og tiltak må oppdateres i tråd med det. Sametingets melding om reindrift skal behandles av Sametingets plenum innen utgangen av 2028.

Det settes av kr 100 000 til formålet i 2027.

7.2.3.5 Reindriftskonferanse

Mål for konferansen:

- Kompetanseløft innenfor areal- og rettighetsspørsmål, samt ivaretakelse av kultur og språk

Med økt press på reindriftas arealer er det viktig at næringen rustes kapasitets- og kompetansemessig til å møte de utfordringer de står overfor. Reindriftskonferansen har bidratt til å bygge kompetanse og viktig erfaringsutveksling.

For Sametinget er det viktig å skape en arena for nettverksbygging og økt samarbeid i reindriften. Det er videre viktig å ha en arena der alle reindriftssamer kan møtes, også de som ikke er organisert gjennom NRL.

Bevilgningen økes med kr 100 000 i 2027. Det settes av kr 400 000 til formålet i 2027.

7.2.4 Jordbruk

Sametingets rolle som premissleverandør for jordbrukspolitikken skal styrkes. Vi vil arbeide for økt forutsigbarhet for samisk jordbruk og jordbruk i samiske områder. Dette innebærer fellestiltak, investeringer, rekruttering, velferdsordninger og kompetanseheving.

Sametinget vil gjennom politisk påvirkning, samt tilskudd, bidra til å øke matproduksjonen og øke rekrutteringen til primærnæringer og kombinasjonsnæringer i Sápmi. Selv om antall gårdsbruk går ned, så minker ikke verdiskapingen tilsvarende. Dette kan forklares med at det både blir større enheter i jordbruket og at produksjonen per enhet øker.

Samtidig er det i samisk jordbruk viktig å bevare både små og mellomstore bruksenheter. Sametinget skal påvirke denne utviklingen gjennom dialog og konsultasjon med sentrale landbruksmyndigheter, gi innspill til jordbruksavtalen, samarbeide og ha dialog med jordbruksorganisasjonene. Sametinget vil sikre at partene har oppdatert fag- og urfolkskunnskap og samordnet politikkutforming innenfor næringen. Sametinget vil også jobbe for å motivere unge til å satse på jordbruk.

Sametingsrådet vil legge fram en ny sametingsmelding om jordbruk i 2027.

7.2.4.1 Jordbruk – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27020 – Jordbruk - søkerbasert tilskudd	2 284	2 215	69	3,1 %
Sum	**2 284**	**2 215**	**69**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Jordbruk:

- Bevare samisk jordbruk i samiske områder, opprettholde sysselsetting og styrke variert bruksstruktur.

Prioriteringer – Jordbruk:

- Nybygg og omfattende ombygging av driftsbygninger.
- Tiltak og prosjekter som bidrar til å dokumentere rovvilttap.
- Tilretteleggende tiltak og prosjekter som bidrar til rekruttering, høyere verdiskapning, lokal videreforedling og utvikling av næringen.
- Fellestiltak innenfor rekruttering, velferdsordninger og kompetanseheving.

Det settes av kr 2 284 000 til formålet i 2027.

7.2.5 Laks

Sametinget vil arbeide for reell lokal forvaltning av lakseressursene, med respekt for rettighetshaverne og samers rettigheter. Dette omfatter blant annet arbeidet for reell lokal forvaltning av Tanavassdraget og en Tana-avtale som respekterer rettighetshaverne og urfolksaspektet i forvaltningen av lakseressursen. Sametinget vil følge opp sametingsmeldingen "Diddi, luosjuolgi, goadjin ja duovvi" (2021) og arbeide for at den samiske laksekulturen videreføres og styrkes i en tid der laksefisket er begrenset og sterkt redusert.

Sametingets politikk innenfor laksefiske bygger på samiske verdier der nærhet til, kunnskap om og respekt for naturen er grunnleggende. Sametinget har som mål å sikre lokal og bærekraftig forvaltning gjennom at tradisjonell kunnskap likestilles med forskning, slik at laksefisket kan videreføres som en grunnleggende del av samisk kultur. Sametinget vil at disse ressursene forvaltes med tanke på å sikre våre kommende generasjoners livsgrunnlag og med et langsiktig perspektiv.

7.2.5.1 Deanuinstituhtta – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Deanuinstituhtta:

- Deanuinstituhtta utvikler og bistår i økt kunnskap om laksefiske og elvesamisk kultur.

Deanuinstituhtta er et kunnskapssenter for laksefiske og elvesamisk kultur. Et fagområde som er viktig er forskning og dokumentasjon av samiske tradisjoner og tradisjonell kunnskap for å sikre at denne kunnskapen overføres til barn og unge. Dette er viktig for å bevare og utvikle laksefiske og elvesamisk kultur.

Det settes av kr 1 010 000 til formålet i 2027.

7.2.5.2 Bivdu - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Bivdu:

- Styrkede sjøsamiske rettigheter.

Bivdu er en ideell og politisk uavhengig landsdekkende næringsorganisasjon. Bivdu ivaretar interesser knyttet til retten til høsting og bruk av marine ressurser (også laks) i nærområdene for alle som bor i sjøsamiske områder.

Bevilgningen økes med kr 150 000 i 2027. Det settes av kr 701 000 til formålet i 2027.

7.2.5.3 Modeller for lokal forvalting av Tanavassdraget – prosjekt

Målet med prosjektet:

- Utrede mulige modeller for reell lokalbasert og helhetlig forvaltning av Tanavassdraget som er grenseoverskridende

Prosjektperiode: 2026 - 2027

Prosjektet skal utrede om mulige modeller for helhetlig grenseoverskridende lokal forvaltning av Tanavassdraget. Dette gjøres i samarbeid med Sametinget på finsk side og eventuelt andre aktuelle organisasjoner/institusjoner. Prosjektet baseres på innleid ekstern ressurs og med en styringsgruppe fra de to nevnte Sametingene og eventuelt andre relevante aktører. Prosjektet er et toårig prosjekt basert på vedtak i Sametingets plenum og i Sametingsrådet og avsluttes i 2027.

Prosjektet omfatter også arbeid med urfolkskunnskap knyttet til laks og forvaltningen av økosystemet i Tanavassdraget. Det skal legges til rette for faglige råd basert på tradisjonell samisk kunnskap, herunder hvordan kunnskapen knyttet til fisket kan ivaretas og videreføres.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2027.

7.2.6 Sjøsamiske rettigheter – Borjjadat – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sjøsamiske rettigheter blir styrket i lovverket innen 2030.

Prosjektperiode: 2024 - 2027

Samenes kulturvern i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter omfatter retten til fiske. Befolkningen i samiske områder må få lovfestet sin rett til å fiske med et levelig økonomisk utkomme, samt en fortrinnsrett ved begrensninger i ressurstilgangen. Det er et stort behov til å styrke organisasjoner som representerer sjøsamiske næringsinteresser og rettighetshavere. Lovverket må innrettes slik at samenes rett til deltakelse i bruk, styring og forvaltning av de fornybare marine ressursene ivaretas på en bedre måte enn i dag.

Det er i 2024 satt i gang en forstudie for å avklare handlingsrommet eller mulighetsrommet for rettighetsarbeidet med anbefalinger for et hovedprosjekt. I forstudien vil Sametinget hente kunnskap fra kunnskapsmiljø, ressurspersoner og andre interessenter for å avdekke alternative innganger til arbeidet. Sametinget har innledet et samarbeid med Bivdu i dette arbeidet. Prosjektet er i regi av Sametinget etter et plenumsvedtak. Prosjektet ferdigstilles i 2027.

Bevilgningen reduseres med kr 150 000 i 2027. Det settes av kr 350 000 til formålet i 2027.

7.2.7 Rovvilt

Rovviltpolitikken har stor innflytelse på målsetningen innenfor primærnæringer. Sametinget har som mål at rovdyrforvaltningen er utformet slik at rovdyrbestandene er på et nivå som ikke truer de samiske beitenæringenes bærekraft. Erfaringsbasert og tradisjonell kunnskap om beitenæringene og rovvilt er en del av kunnskapsgrunnlaget for beslutninger i rovdyrpolitikken og -forvaltningen.

Rovvilt skaper utfordringer for beitenæringene, og har ført til økonomiske tap siden erstatningsordningene ikke dekker de reelle tapene. Beitenæringene må i hele beitesesongen planlegge for hvordan de skal forebygge tap av sau til rovdyr.

7.2.7.1 Arbeidsgruppe ny rovviltpolitikk for beitenæringene – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Ny rovviltpolitikk som gir bedre balanse mellom rovvilt og samiske beitenæringer og andre samiske utmarksbaserte næringer.

Prosjektperiode: 2026 - 2027

Sametinget oppnevner en arbeidsgruppe på 5 personer som skal utarbeide og komme med forslag til ny rovviltpolitikk for beitenæringene med samisk tradisjonell kunnskap som grunnlag. Bakgrunnen er at beitenæringene i utmark, særlig reindrift og sauehold, opplever store utfordringer knyttet til rovviltbestander. Sametinget ønsker å sikre bærekraftige næringsgrunnlag for samiske beitenæringer og utmarksbaserte næringer, samtidig som det tas hensyn til naturmangfold og lovpålagte rovviltforpliktelser.

Det settes av kr 800 000 til prosjektet i 2027.

7.2.7.2 Rovviltseminar

Det er viktig at medlemmene Sametinget oppnevner til de regionale rovviltnemndene har et enhetlig kunnskapsgrunnlag om samiske næringer og rovviltforvaltningens betydning for disse. Det arrangeres derfor rovviltseminar for medlemmer og varamedlemmer i rovviltnemdene.

Det settes ikke av midler til rovviltseminar i 2027. Seminaret gjennomføres i 2028, etter at arbeidsgruppen for ny rovviltpolitikk har avsluttet sitt arbeid.

7.3 Variert næringsliv

Mål for innsatsområdet:

- Vekst i antall lønnsomme foretak i de samiske lokalsamfunnene.

Samiske næringer ivaretar både tradisjoner og kultur, samtidig som de skaper viktige arbeidsplasser. For å sikre sysselsetting og levende lokalsamfunn, er det i tillegg til primærnæringene, nødvendig med utvikling også i andre næringer. Støtte til og satsing på samisk reiseliv og samiske gründere og etablerere som skaper arbeidsplasser er sentralt.

Kapittelet omfatter tilskudd til variert næringsliv og direkte tilskudd til Sápmi næringshage og Ungt Entreprenørskap. Sametinget legger vekt på utviklingsprosesser og -prosjekter for å utløse potensialet i næringslivet.

Et variert næringsliv er sentralt for å få til levedyktige samiske lokalsamfunn. Sametingets tilskuddsmidler skal bidra til å styrke det varierte næringsliv i STN-området og gi vekst i antall lønnsomme foretak i virkeområdet. Entreprenørskap, innovasjoner og nyskaping er viktig for fornyelse og utvikling i det samiske samfunn. Innovasjoner er sentralt for å oppnå økt lønnsomhet og dermed bedre muligheter for etablering av nye arbeidsplasser. Sápmi næringshage og Ungt Entreprenørskap er viktige organisasjoner for å få lykkes med dette arbeidet.

7.3.1 Samletabell – Variert næringsliv

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
25001 – Sápmi næringshage - direkte tilskudd	1 275	1 237	38	3,1 %
25101 – Ungt Entreprenørskap - direkte tilskudd	329	319	10	3,1 %
27101 – Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	5 640	5 470	170	3,1 %
27630 – Samisk investeringsfond - prosjekt	7 000	7 000	0	0,0 %
NY – Kartlegging av ungdoms bostedsønsker - prosjekt	200	0	200	-
Sum	**14 444**	**14 026**	**418**	**3,0 %**

7.3.2 Sápmi næringshage – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sápmi næringshage:

- Sápmi næringshage tilbyr nettverk, kompetanse og effektiv støtte til næringslivet i sitt virkeområde.

Sápmi næringshage er en del av det nasjonale næringshageprogrammet og har Indre Finnmark som sitt virkeområde. Næringshagen dekker kommunene Nesseby, Tana, Porsanger, Karasjok og Kautokeino. Næringslivet i samiske områder er preget av mange små bedrifter med et stort potensial for vekst og utvikling. Samarbeid, nettverksbygging, kompetanseheving og et effektivt støtteapparat er viktig for positiv utvikling i næringslivet. Sápmi næringshage ivaretar en slik funksjon.

Sápmi næringshage er tatt inn i det nasjonale næringshageprogrammet og gjennom sitt nettverk nasjonalt (SIVA) og regionalt (fylkeskommunene, andre næringshager og kunnskapsparker) bidrar de aktivt til nyetableringer og innovasjoner i næringslivet i samiske områder. Sametinget vil derfor legge til rette for at Sápmi næringshage utvikles og gis rammer for å kunne være et sentralt verktøy for utvikling av bedrifter i våre områder.

Det settes av kr 1 275 000 til formålet i 2027.

7.3.3 Ungt Entreprenørskap – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Ungt Entreprenørskap:

- Ungt Entreprenørskap har et spesielt fokus på å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv i samiske områder i Troms og Finnmark.

Nyetableringer er avgjørende for vekst og fornying i næringslivet og derigjennom flere arbeidsplasser. For å lykkes med mer entreprenørskap og flere nyetableringer er det nødvendig å starte allerede på grunnskolen og videregående skole. Ungt entreprenørskap arbeider med egne studieopplegg med konkrete arbeids- og prosjektoppgaver som blant annet munner ut i konkurranser. Gjennom tilskuddet vil Ungt Entreprenørskap ha et spesielt fokus på samiske områder.

Det settes av kr 329 000 til formålet i 2027.

7.3.4 Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27101 – Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	5 640	5 470	170	3,1 %
Sum	**5 640**	**5 470**	**170**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Variert næringsliv:

- Lønnsomme bedrifter som bidrar inn i de samiske lokalsamfunnene.

Prioriteringer – Variert næringsliv:

- Tiltak som gir nyskapning og bedriftsutvikling.
- Tiltak som styrker næringer med potensiale for vekst og høy sysselsetting, for å skape befolkningsvekst/tilflytting.
- Tiltak som bidrar til attraktive arbeidsplasser i samiske samfunn.

Det settes av kr 5 640 000 til formålet i 2027.

7.3.5 Samisk investeringsfond - prosjekt

Sametinget har over lengre tid arbeidet med mulighetene for å etablere et samisk investeringsfond, investeringsfondet skal bidra til økt tilgang på investeringskapital for samiske bedrifter.

I statsbudsjettet for 2026 og 2027 har regjeringen satt av 7 mill. kroner årlig i oppstarts kapital til fondet. Per 31.12.2026 utgjør fondskapitalen 7 mill. kroner, og disse midlene overføres til 2027. Saldoen i investeringsfondet vil dermed være 14 mill. kroner per 1.1.2027.

De avsatte midlene fra 2026 er videreført til 2027, og i løpet av budsjettåret skal organisering og forvaltning av fondet avklares med sikte på etablering og oppstart.

7.3.6 Kartlegging av ungdoms bostedsønsker – prosjekt

Mål for prosjektet:

- En bedre oversikt over samisk ungdoms bostedsønsker

Prosjektperiode: 2027

For å legge bedre til rette for at ungdom skal bosette seg i samiske områder i fremtiden, er det viktig å forstå bedre hvilke bostedsønsker dagens ungdom har. Å få oppfylt sine bostedsønsker er svært viktig i etableringsfasen, en fase som ofte danner grunnlag for valg av bosted resten av livet. På individnivå er dette viktig fordi det å møte bostedsønskene til samisk ungdom sikrer at ungdommene kan leve sine liv mest mulig etter egne ønsker og behov.

Samtidig kan bostedsønsker romme mange ting. Det er derfor viktig at man får et tydeligere bilde av hva samisk ungdoms bostedsønsker er for fremtiden, slik at innsatsen for å styrke tilbudet til samisk ungdom kan målrettes.

Det settes av kr 200 000 til dette formålet i 2027.

7.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

Mål for innsatsområdet:

- Eksisterende og nye aktører innenfor kreative næringer, samisk reiseliv og samisk mat skaper robuste og lønnsomme bedrifter med basis i samisk kulturuttrykk som gjenspeiler Sápmi sitt mangfold.

Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat er alle viktige elementer for å styrke verdiskapingen i primærnæringene. Mer videreforedling, matproduksjon og satsing på lokalmat er sentralt i økt verdiskaping. Samisk mat får stadig større oppmerksomhet og Sametinget vil bidra gjennom støtte til matinnovasjoner, utvikling av produkter, distribusjon og markedsføring. Sametinget vil også samarbeide med interessenter for å etablere et samisk matmerke i samarbeid med samiske matprodusenter.

Kreative næringer inkluderer mange virksomheter med samisk kunst og kultur som kjerne. Sametinget definerer dette som næringer hvor samiske kulturelementer er hovedfokus. Utfordringer inkluderer mange små bedrifter med lav lønnsomhet og et marked langt fra Nord-Norge. Mulighetene øker med dagens økte interesse for samisk kultur og design. Sametinget må støtte denne utviklingen på samiske premisser.

Samisk reiseliv er viktig for bosetting sysselsetting og verdiskaping. Samtidig formidler samisk reiseliv samisk kultur til besøkende, øker kunnskap og forståelse. Reiselivsutviklingen skal baseres på ekte samiske produkter. Sametinget arbeider for, og støtter tiltak og prosjekter, som fremmer sterke merkevarer med samisk forankring og etisk kommersialisering av samisk kultur.

Samisk mat og lokale mattradisjoner kan styrke næringsgrunnlaget i samiske områder. Mange bedrifter selger og foredler samisk mat, men de er lite koordinert. Sametinget ser potensialet i å gjøre Sápmi til en attraktiv matdestinasjon ved å koble samisk reiseliv, kreative næringer og mat tettere sammen. Sametinget har fokus på tiltak og prosjekter som fremhever samisk mat og styrker tilgjengeligheten av lokale merkevarer i lokalsamfunnet.

7.4.1 Samletabell – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
25201 – Dáiddadállu - direkte tilskudd	837	812	25	3,1 %
25202 – Duottar Studio AS - direkte tilskudd a)	1 027	875	152	17,4 %
27202 – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 124	4 000	124	3,1 %
28602 – Samisk reiseliv - prosjekt	750	750	0	0,0 %
28604 – Urfolks matsystemer - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
28603 – Samisk mat - prosjekt b)	0	750	-750	-100,0 %
Sum	**7 738**	**8 187**	**-449**	**-5,5 %**

a) Bevilgningen ble økt i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027.
b) Bevilgningen reduseres med 750 000 kr i budsjett 2027.

7.4.2 Dáiddadállu – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Dáiddadállu:

- Dáiddadállu jobber med å løfte kollektivets medlemmers kunstneriske formidling nasjonalt og internasjonalt.

Dáiddadállu er et samisk kunstnerkollektiv lokalisert i Kautokeino, bestående av kunstnere innenfor forskjellige sjangre som blant annet film, dans, visuell kunst, og litteratur. Samiske kunstproduksjoner av høy kvalitet er etterspurt av både internasjonale og nasjonale aktører. Dáiddadállu er en aktør i internasjonal klasse med nettverk over hele verden. Inntektene til Dáiddadállu er uforutsigbar og usikker. Driftsgrunnlaget har negativ effekt på bemanningsgrunnlaget og arbeidsmiljø. Sametinget ønsker å sikre ressurser og tilrettelegge for økt omsetning og inntjeningsmuligheter.

Det settes av kr 837 000 til formålet i 2027.

7.4.3 Duottar Studio AS – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Duottar Studio AS:

- Flere filmer dubbes på de samiske språkene.

Duottar Studio AS driver lydstudio og redigeringsfasiliteter til film og TV. Formålet er at virksomheten skal tilby og produsere dubbing av film og etterarbeid for TV produksjoner, samt tilby leie av lydstudio og redigeringsrom til film og TV bransjen. Duottar Studio AS er et datterselskap til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI).

Bevilgningen ble økt med kr 125 000 i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027. Det settes av kr 1 027 000 til formålet i 2027.

7.4.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
27202 – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 124	4 000	124	3,1 %
Sum	**4 124**	**4 000**	**124**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat:

- Styrke og samordne samisk reiseliv, kreative næringer og samiske matprodusenter/-leverandører.

Prioriteringer – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat:

- Tiltak som gir innovasjon basert på samisk kultur.
- Tiltak som styrker samisk mat og lokale merkevarer.
- Tiltak som bidrar til at produkter og tjenester når nye og større markeder.
- Investeringer for økt lønnsomhet.
- Tiltak som kobler de nevnte bransjene til FoU-miljøer for nettverksbygging, kompetanseheving og markedsutvikling.
- Tiltak som kobler aktører i de nevnte bransjene til FoU-miljøer. Herunder nettverksbygging, kompetanseheving og markedsutvikling.

Det settes av kr 4 124 000 til formålet i 2027.

7.4.5 Samisk reiseliv – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Utvikle bærekraftig urfolksturisme i Sápmi.

Prosjektperiode: 2025 - 2027

Sametinget utvikler en reiselivsstrategi med hjelp fra FoU-miljø og ekstern bistand, som en del av nasjonal reiselivsstrategi 2030. Strategien har tiltaksfase fra høsten 2025 frem til 2027, og fokuserer på selvbestemmelse, samisk språk og kultur, mangfold og aksept. Styringsgruppen består av Sametinget, Innovasjon Norge og representanter fra samisk reiseliv, matprodusenter og kulturnæringer.

Det settes av kr 750 000 til formålet i 2027.

7.4.6 Urfolks matsystemer – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Styrke urfolks matsystemer.

Prosjektperiode: 2024 - 2027

Sametinget ser behov for å styrke arbeidet med urfolks matsystemer. Arbeidet skjer i tilknytning til at FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) har lansert en koalisjon for urfolks matsystemer, hvor Sametinget allerede deltar i styringsgruppen. Midlene skal brukes til en systematisk tilnærming for hvordan de samiske matsystemene kan styrkes, herunder primærnæringer, tradisjonell kunnskap, matsikkerhet, matkultur, helse og ernæring, tilgang til fornybare naturresurser og rettigheter til land og vann. Det er nødvendig å innhente mer kunnskap om matsystemer spesielt blant urfolk i Arktis. Mer kunnskap om urfolks matsystemer er nødvendig for å skape større forståelse for konseptet og for å forme strategier og tiltak. Arbeidet styrkes ved å videreføre urfolks matsystemer til et 3-årig hovedprosjekt.

Samisk matkonferanse Máistu vil bli arrangert i Trondheim i slutten av november 2027 under markeringen av 150 år siden fødselsdagen til Elsa Laula Renberg. Máistu vil samle mataktører fra hele Sápmi for å bygge nettverk, løfte kompetanse og engasjement og inspirasjon. Det er et mål å lansere samisk matmerke under Máistu i 2027. Kostnader knyttet til planlegging og gjennomføring av arrangementet inngår i dette prosjektet.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2027.

7.4.7 Samisk mat – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner.

Prosjektperiode: 2026 - 2028

Sametinget har satt i gang et prosjekt som skal bidra til at bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner. I prosjektet skal også sjøsamiske mattradisjoner synliggjøres og bidra til robuste klynger som bygger opp solide merkevarer som gir økt faglig kvalitet og omsetning. Det skal være fokus på profesjonalisering av næringa der formidling av samisk kultur på en etisk og kvalitativ god måte står sentralt.

I arbeidet med samisk matmerke har det vært viktig at det inngår i den varemerke-familien som Samerådet forvalter med Sámi Made og Sámi Duodji. Dette for å skape gjenkjenning i markedet og at kriterier og forvaltning er samstemte. I 2027 vil Samerådet arbeide med å implementere matmerket i bransjen, herunder arbeide fram felles kriterier og retningslinjer for matmerke, involvere og forankre matmerket blant mataktører i hele Sápmi. Det er et mål at matmerket lanseres under Máistu i november 2027 i Trondheim.

Prosjektet videreføres i 2027, men det foreslås ikke avsatt egne midler til formålet.

7.5 Duodji

Mål for innsatsområdet:

- Økt inntjening og lønnsomhet for de som driver med duodji som næring.

Duodji/duodje/vætnoe er en helbredende og styrkende kraft i samisk kultur og en viktig næring og tilleggsnæring i samisk samfunn. Duodji er en kulturbærende næring som har stor betydning for samiske språk, kultur og samisk næringsutvikling.

Sametinget vil følge opp pågående prosjekter knyttet til merkevarebygging for duodji, ordninger med duodjiveiledere og kompetansehevingstiltak, samt å styrke opplæring i duodji, herunder også styrke rekruttering til truede duodjiteknikker.

Sametinget har en langsiktig politikk og strategi for utviklingen av duodji som er vedtatt i Sametingsmelding om duodji som næring fra 2018. Sametingets overordnede mål er å utvikle duodji som en framtidsrettet og attraktiv næring. Økt omsetning av egenprodusert duodji er sentralt i Sametingets satsing. Næringsavtalen for duodji er et av Sametingets viktigste redskap for utvikling av denne næringen. Næringsavtalen forhandles mellom partene Sametinget, Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi. Næringsavtalen inneholder flere ulike tilskuddsordninger til duodjiutøvere og andre aktører.

7.5.1 Samletabell – Duodji

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
25301 – Duodjeinstituhtta - direkte tilskudd	a)	7 275	6 556	719	11,0 %
25401 – Opplæringskontoret for reindrift og duodji - direkte tilskudd	b)	3 209	2 531	678	26,8 %
Næringsavtale for duodji		7 500	7 500	0	0,0 %
25402 – Duodjisenter i lulesamisk område - Árran julevsáme guovdásj - direkte tilskudd	a)	0	500	-500	-100%
Sum		**17 984**	**17 087**	**897**	**5,2 %**

a) I budsjett 2026 ble det bevilget midler til etablering av et duodji tilbud i lulesamisk område til duodjisenteret på Árran julevsáme guovdásj. Fra 2027 overføres det prisjusterte tilskuddet til Duodjeinstituhtta med oppdrag om å etablere en duodjiveileder i lulesamisk område.
b) Bevilgningen økes med kr 600 000 i 2027.

7.5.2 Duodjeinstituhtta – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Duodjeinstituhtta:

- Duodjeinstituhtta utvikler og bistår duodjibedrifter med produksjonsveiledning og produktutvikling, samt med nettverksbygging.

Duodjeinstituhtta er en sentral aktør innen duodji og har som oppgave å utvikle og bistå med fagkompetanse innen duodji, yte bistand til produktutvikling og produksjonsveiledning, initiere til deltakelse i forsøks- og utviklingsarbeid. Veilederstillingene inngår i tilskuddet. Direkte tilskuddet økes med kr 500 000 i 2027 for å etablere en veileder-/rådgivertjeneste for duodji i lulesamisk område.

Bevilgningen økes med kr 500 000 i 2027. Det settes av kr 7 275 000 til formålet i 2027.

7.5.3 Opplæringskontoret for reindrift og duodji – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – opplæringskontoret for reindrift og duodji:

- Opplæringskontoret i reindrift og duodji utdanner ungdom til dyktige fagarbeidere, og videreutdanner reindrift- og duodjiutøvere.

Opplæringskontoret har som formål å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere, og videreutdanne reindrift- og duodjiutøvere med sikte på å ta fagbrev etter fagopplæringsloven. Opplæringskontoret arbeider aktivt for å rekruttere lærlinger i reindrift og duodji, og motivere reindrifts- og duodjiutøvere til å ta imot lærlinger. Kontoret medvirker til å øke fagenes kompetanse og renommé. Sametingets tilskudd skal gå til lærlingeordningen i duodji og kontorets arbeid innenfor duodji. Opplæringskontoret har hatt en økning i duodji- og reindriftslærlinger. Opplæringskontoret gjør en viktig jobb for rekruttering til duodji og reindrift. Sametinget øker derfor rammene til opplæringskontoret for å kunne ta inn flere lærlinger.

Bevilgningen økes med kr 600 000 i 2027. Det settes av kr 3 209 000 til formålet i 2027.

7.5.4 Næringsavtale for duodji - avtale

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
28030 – Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	690	690	0	0,0 %
28031 – Sámiid Duodji - direkte tilskudd	1 430	1 430	0	0,0 %
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 800	2 800	0	0,0 %
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	800	800	0	0,0 %
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	300	300	0	0,0 %
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	30	30	0	0,0 %
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	450	450	0	0,0 %
28006 Markedstilpasning - søkerbasert tilskudd	600	600	0	0,0 %
28042 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling - prosjekt	400	400	0	0,0 %
Sum	**7 500**	**7 500**	**0**	**0,0 %**

Næringsavtalen for duodji er et av Sametingets viktigste virkemidler for utvikling av duodjinæringen. Avtalen forhandles årlig mellom Sametinget, Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi, og omfatter ulike tilskuddsordninger rettet mot duodjiutøvere og andre aktører i næringen.

Partene ble i juni 2025 enige om en næringsavtale for årene 2026/2027. Avtalen er gjeldende fra 01.01.2026 og varer til og med 31.12.2027. Den økonomiske rammen er på kr 7 500 000. Dette er en økning på kr. 300 000 fra 2025. Partene ble enige om å øke rammene for investerings- og utviklingstiltak, duodjistipend og kompetanse/opplæring. Organisasjonene Sámiid duodji og Duojáriid Ealáhussearvi gjør en viktig jobb for duodji, og partene ble derfor enige om å styrke organisasjonenes rammer.

7.5.4.1 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd

Duojáriid Ealáhussearvi arbeider for å fremme duodjiutøvernes næringsinteresser og bidra til gode arbeids- og utviklingsmuligheter for den enkelte produsent.

Det gis et direkte tilskudd på kr 690 000 i 2027.

7.5.4.2 Sámiid Duodji - direkte tilskudd

Sámiid Duodji er den største duodjiorganisasjonen i Norge. Organisasjonen arbeider for å styrke duodjiutøvernes rammevilkår gjennom næringspolitisk arbeid, medlemsservice og informasjonsvirksomhet.

Det gis et direkte tilskudd på kr 1 430 000 i 2027.

7.5.4.3 Driftstilskudd – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Driftstilskudd:

- Øke omsetningen av egenprodusert tradisjonell duodji.

Prioriteringer – Driftstilskudd:

- Duodjiutøvere skal være registrert i Merverdiavgifts registeret og ha en omsetning av duodji på minst kr 50 000 (brutto).

Det settes av kr 2 800 000 til formålet i 2027.

7.5.4.4 Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

Prioriteringer – Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd:

- Bedrifter som har bedriftsutvikling i fokus.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2027.

7.5.4.5 Duodjistipend – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Duodjistipend:

- Flere med formell kompetanse innenfor duodji.

Prioriteringer – Duodjistipend:

- Elever som på heltid tar Vg1 Design og håndverk eller Vg2 Design og duodji.
- Studenter fra Norge som på heltid tar duodji ved Samernas Utbildningscentrum og til elever ved duodjiutdanningen i Sogsakk, eller duodji på bachelor- og masternivå.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2027.

7.5.4.6 Velferdsordninger – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Velferdsordninger:

- Gode velferdsordninger for duodjiutøvere som er godkjent i duodjiregisteret.

Prioriteringer – Velferdsordninger:

- Foreldrepenger.
- Sykepengeordning.

Det settes av kr 30 000 til formålet i 2027.

7.5.4.7 Kompetanse, opplæring og kurs – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen- Kompetanse, opplæring og kurs:

- Duodjibedriftenes og duodjiutøvernes profesjonalitet og kompetanse økes.

Prioriteringer – Kompetanse, opplæring og kurs:

- Duodjivirksomheter som driver med duodji som næring og har som formål å øke egen inntjening.
- Duodjikurs som har til formål å ivareta og utvikle samisk identitet

Det settes av kr 450 000 til formålet i 2027.

7.5.4.8 Markedstilpasning / Markedsføring – søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Markedstilpasning / Markedsføring:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

Prioriteringer – Markedstilpasning:

- Markedstilpasning, markedsføring, salgsarena, stand/messeavgift med mer
- Rekruttering og salgsfremmende tiltak.

Det settes av kr 600 000 til formålet i 2027.

7.5.4.9 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Økt lønnsomhet hos Duodjibedrifter.

Det skal gjennomføres et prosjekt der duodjibedrifter som har ambisjoner om å utvikle sine bedrifter skal få tilbud om bistand til bedrifts og forretningsutvikling.

Det settes av kr 400 000 til formålet i 2027.

7.6 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)

STN-området er virkeområdet for Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling. Området omfatter kommuner og deler av kommuner i Nordland, Troms og Finnmark der samiske interesser og bosetting har vært særlig vektlagt i næringspolitikken.

STN-området benyttes som geografisk avgrensning for enkelte av Sametingets tilskuddsordninger. For Sametingets tilskudd til næringsutvikling gjelder følgende virkeområde:

5612 Kautokeino, hele kommunen

5601 Alta, følgende grunnkretser:
- 0101 Stjernøy
- 0102 Seiland
- 0103 Lille Lerresfjord
- 0104 Store Lerresfjord
- 0105 Komagfjord
- 0106 Korsfjord
- 0107 Nyvoll
- 0108 Storekorsnes
- 0110 Kongshus
- 0111 Leirbotn
- 0201 Isnestoften
- 0202 Tappeluft/Riverbukt
- 0203 Langfjordbotn
- 0204 Talvik
- 0205 Vasbotnelv

5614 Loppa, hele kommunen

2017 Tidligere Kvalsund kommune

5616 Måsøy, følgende grunnkretser:
- 0119 Snefjorden
- 0120 Litlefjord
- 0121 Slåtten
- 0122 Gunnarnes
- 0123 Tufjord
- 0124 Ingøy

5620 Nordkapp, følgende grunnkretser:
- 0101 Skarsvåg
- 0102 Kamøyvær
- 0113 Vestersida-Botnområdet
- 0114 Nordvågnesområdet
- 0115 Kjelvik-Helnesområdet
- 0117 Skuotanjargga
- 0118 Mannskarvik-Repvåg
- 0119 Sværholthalvøya
- 0200 Gjesvær
- 0201 Gjesvær
- 0202 Knivskjellodden
- 0203 Tufjorden
- 0204 Magerøystua
- 0205 Finnvik
- 0206 Vannfjordnæringen

1875 Hamarøy, følgende grunnkretser
- 0116 Innhavet
- 0117 Veggfjell
- 0118 Sagvatnan
- 0119 Grensefjellene

1850 Tidligere Tysfjord kommune

1853 Evenes, følgende grunnkretser:
- 0109 Evenesmark
- 0110 Myrnes
- 0111 Osmark
- 0114 Lenvik/Lenvikmark
- 0117 Veggen

5624 Lebesby, følgende grunnkretser:
- 0103 Dyfjord
- 0104 Kifjord/Normanset/Mårøyfj.
- 0105 Torskefjord/Bekkarfjord
- 0106 Lebesby
- 0107 Ifjord
- 0108 Friarfjord/Adamsfjord
- 0109 Laksefjordbotn/Kunes
- 0110 Veidnesklubben/Godviknes
- 0111 Vadasbaksæibos
- 0112 Gappatvarri
- 0113 Eretoaivit
- 0114 Vuonjalráššá

5626 Gamvik, hele kommunen

5628 Tana, hele kommunen

5636 Nesseby, hele kommunen

5605 Sør-Varanger, følgende grunnkretser
- 0101 Bugøynes
- 0102 Bugøyfjord
- 0103 Spurvnes/Skogerøya
- 0104 Neiden
- 0402 Jakobsnes
- 0403 Ropelv
- 0404 Jarfjord
- 0405 Grense Jakobselv
- 0503 Svanvik
- 0504 Melkefoss/Skrotnes
- 0505 Øvre Pasvik

5501 Tromsø, følgende grunnkretser:
- 3301 Jøvik
- 3302 Olderbakken
- 3303 Lakselvbukt
- 3304 Lakselvdalen

Bygda Sarnes

5622 Porsanger, hele kommunen
5610 Karasjok, hele kommunen
5522 Salangen, hele kommunen
5526 Sørreisa, følgende grunnkretser:
- 0101 Gumpedal
- 0102 Øvre Bakkejord
- 0103 Skøelvdal
- 0104 Smørsgård
- 0201 Storlia/Rabbås
- 0207 Reinelv
- 0208 Andsvatn

5532 Balsfjord, hele kommunen
5534 Karlsøy, hele kommunen
5536 Lyngen, hele kommunen
5538 Storfjord, hele kommunen
5540 Kåfjord, hele kommunen
- 5542 Skjervøy, hele kommunen

5544 Nordreisa, hele kommunen
5546 Kvænangen, hele kommunen
1805 Narvik, følgende grunnkretser:
- 0102 Herjangen
- 0109 Vassdal
- 0110 Elvegården
- 0111 Kvandal
- 3305 Sjøvassbotn
- 3306 Stordal
- 3307 Sjursnes
- 3308 Reiervik
- 3309 Breivika
- 3310 Ullsfjordmoane

1913 Tidligere Skånland kommune
5516 Gratangen, hele kommunen
5518 Lavangen, hele kommunen

Midler til næringsutvikling kan i tillegg til det geografiske virkeområdet ytes til:

- Duodji i hele landet.
- Reindrift og tilleggsnæringer til reindrift i samiske områder.
- Kreative næringer der samiske kulturelementer utgjør en sentral del av virksomheten i sørsamisk, pitesamisk og lulesamisk område.
- Reiseliv der samiske kulturelementer utgjør en sentral del av virksomheten i sørsamisk, pitesamisk og lulesamisk område.

8. Kultur

Samfunnsmål:

- Et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet.

Samisk kultur er grunnlaget for et levende samisk samfunn. Gjennom språk, duodji, joik, litteratur, kunst, kulturarv, festivaler og møteplasser skapes og videreføres samisk identitet, kunnskap og tilhørighet. Kultur handler ikke bare om kunst- og kulturuttrykk, men også om muligheten til å leve, utvikle og uttrykke samisk kultur i hverdagen og i samfunnet.

Sametinget vil gi hele det samiske kulturlivet et løft. Alle samer skal ha mulighet til å ta tilbake, bevare og utvikle språk, kultur og identitet, uavhengig av alder, bosted og livssituasjon. Dette krever sterke samiske institusjoner, gode møteplasser, et mangfoldig kulturliv og robuste kunst- og kulturmiljøer i hele Sápmi.

Sametinget vil styrke rammevilkårene for samiske kunstnere, kulturinstitusjoner, organisasjoner og andre kulturaktører. Samisk kunst og kultur skal ha gode utviklingsmuligheter, nasjonalt og internasjonalt. Samtidig er kultur en viktig del av arbeidet med revitalisering, sannhet og forsoning. Derfor vil Sametinget arbeide for at samisk kunst, kultur og kulturarv får en sterkere plass i samfunnet og gis rammer som sikrer utvikling for framtidige generasjoner.

8.1 Innsatsområder – Kultur

Sametingets innsatsområder innenfor kultur:

- Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur
- Gode rammevilkår for samiske kunstnere
- Samiske kulturinstitusjoner
- Samisk litteratur
- Samiske medier
- Samisk idrett

8.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kultur

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Gode rammevilkår for samiske kunstnere	23 585	21 376	2 209	10,3 %
Samiske kulturinstitusjoner	186 282	181 933	4 349	2,4 %
Samisk litteratur	21 811	21 246	565	2,7 %
Samiske medier	6 515	6 319	196	3,1 %
Samisk idrett	6 671	6 483	188	2,9 %
Sum	**244 864**	**237 357**	**7 507**	**3,2 %**

8.2 Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur

Mål for innsatsområdet:

- Økt synliggjøring av og kunnskap om samisk kunst og kultur.

Det er stor oppmerksomhet om samisk kunst og samiske kunstnere, både i Sápmi og internasjonalt. Sametinget skal være en viktig premissleverandør for utvikling av samisk kunst. Det er viktig å få på plass gode rammebetingelser og gode økonomiske ordninger. Samarbeid med andre offentlige aktører innen kultursektoren er en viktig strategi for å nå målet, i tillegg til å få styrket samiske institusjoner.

Gode rammebetingelser oppnås også gjennom dialog og samarbeid med aktuelle aktører innen kultursektoren. Sametinget har i dag administrative kontaktmøter med flere relevante aktører, som

Kulturdepartementet, Kulturdirektoratet, Kulturrådet, Kulturtanken, de fylkeskommuner vi har samarbeidsavtale med og flere. Dette er et samarbeid som gir gevinst for alle parter.

8.3 Gode rammevilkår for samiske kunstnere

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kunstnere har gode muligheter til kunstnerisk utvikling.

Et mangfold av samiske kunst- og kulturuttrykk er viktig. Kunsten har egenverdi og eksisterer for kunstens egen del. Samtidig er det like viktig at kunst bidrar til å utfordre og utvikle samisk kultur og samfunn. Samiske kunstnere har vært med på å skape debatt om viktige samfunnsspørsmål i det samiske samfunn, og bidratt til å synliggjøre dette også utenfor det samiske samfunnet. Samiske kunstnere trenger gode rammer for å skape og utøve sin kunst. Sametingets viktigste verktøy i denne sammenheng er våre økonomiske virkemidler, men også påvirkningsmuligheten vi har gjennom konsultasjoner, dialog, kontakt og samarbeid med andre offentlige myndigheter.

Sametinget ser det som naturlig i politikkutformingen å ha en aktiv dialog med samiske kunstnerorganisasjoner om politikk- og strategiutvikling. Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Samisk kunstnerråd danner grunnlaget for dette. Den årlige kunstneravtalen mellom partene er det viktigste verktøyet for å nå dette målet, og er blitt både en viktig strategisk arena og et virkemiddel for gjennomføring av kunst- og kulturpolitikken.

Gjennom samarbeidet med Samisk kunstnerråd og andre samarbeidspartnere vil Sametinget bedre vilkårene for samiske kunstnere, satse på eksport og internasjonal formidling, samt arbeide for flere arbeidsstipend. Vi vil øke tilgjengeligheten til samisk litteratur og styrke oversettelsen av samisk litteratur.

8.3.1 Samletabell – Gode rammevilkår for samiske kunstnere

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
32001 – Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 887	3 770	117	3,1 %
32101 – Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd a)	6 776	5 776	1 000	17,3 %
33001 – Samisk kunstneravtale - Samisk kunstnerråd	12 422	11 830	592	5,0 %
NY – Samisk kunstneravtale – Utredning av Samisk kunstnerråd - prosjekt	500	0	500	-
Sum	**23 585**	**21 376**	**2 209**	**10,3 %**

a) Den søkerbaserte ordningen økes med kr 1 000 000 i 2027.

8.3.2 Joik og samisk musikk – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
32001 – Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 887	3 770	117	3,1 %
Sum	**3 887**	**3 770**	**117**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Joik og samisk musikk:

- Samiske musikere og artister utgir joik og samisk musikk.

Prioriteringer – Joik og samisk musikk:

- Joik og samisk musikkutgivelse for ulike plattformer.
- Musikkvideo, turnestøtte til samiske musikere og artister.

Joik og samisk musikk opplever økende popularitet etter eksponering på flere arenaer og plattformer. Joik og samisk musikk har hatt en stor utvikling de seneste årene, og er en viktig kunstgren når det gjelder synliggjøring av samisk kulturarv. Samisk musikk er i en stadig endringsprosess og Sametinget ønsker å fortsette å støtte dette.

Joik er den eldste samiske kulturtradisjonen vår og det er relativt få som behersker den tradisjonelle joiketradisjonen. Sametinget ønsker at joiketradisjonen skal føres videre og at den yngre generasjonen i større grad skal få ta del i den.

Det settes av kr 3 887 000 til formålet i 2027.

8.3.3 Kulturtiltak – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
32101 – Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	6 776	5 776	1 000	17,3 %
Sum	**6 776**	**5 776**	**1 000**	**17,3 %**

Mål for tilskuddsordningen – Kulturtiltak:

- Samisk kunst og kulturliv, utvikles og formidles gjennom samiske kunstproduksjoner og kulturopplevelser.

Prioriteringer – Kulturtiltak:

- Kulturarrangement med hovedvekt på samisk kunst, kultur og samfunnsdebatt.
- Samiske filmproduksjoner og samiske scenekunstproduksjoner.
- Prosjekter for barn og unge med hovedvekt på samisk kultur.
- Prosjekter som bidrar til internasjonalisering av samisk kunst og kultur.
- Arrangementer som bidrar til å reparere, eller vedlikeholde, lokalsamfunnenes forhold til sin samiske kultur.
- Samiske kor som formidler og synliggjør joik.
- Prosjekter og tiltak for å støtte opp om Nasjonaljubileets år 2027 – Tilhørighet.
- Prosjekter som ivaretar tradisjonell kunnskap og immateriell kulturarv.

Sametinget anerkjenner kunst- og kulturfeltet som et sentralt og viktig reparerende virkemiddel. Samtidig er det avgjørende at samiske kunstnere har rett til å skape kunst på egne premisser – for kunstens egen verdi, og ikke utelukkende som et instrument for reparasjon og forsoning. Et mangfoldig samisk kulturliv bidrar til levende lokalsamfunn ved å skape aktivitet, tilhørighet, trivsel og identitet.

Retten til å bevare, utøve, oppleve og utvikle samisk kunst og kulturliv er en grunnleggende verdi i Sametingets kulturpolitikk. Det er viktig at den samiske befolkningen har like muligheter som øvrig befolkning til å delta i kulturlivet.

Samiske kunstnere har bidratt til å løfte viktige samfunnsspørsmål til offentlig debatt i det samiske samfunnet. Samisk kunst har samtidig fått økt positiv oppmerksomhet nasjonalt og internasjonalt. Sametinget vil videreføre og styrke denne utviklingen gjennom virkemiddelordningen for kulturtiltak.

I oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport viser Sametinget til at nasjonale institusjoner med et nasjonalt ansvar allerede har et mandat til å formidle samisk kunst, kultur og historie som en integrert del av kulturen i Norge. Dette ansvaret forventes også fulgt opp av relevante regionale og lokale institusjoner. Som del av oppfølgingen vil Sametinget bidra til lokale samiske arrangementer der formålet er å styrke lokalsamfunnenes arbeid med å reparere, videreføre og utvikle lokal samisk kultur i vid forstand.

Sametinget vil prioritere Nasjonaljubileets år 2027. Som en del av oppfølgingen vil Sametinget gjennom den søkerbaserte ordningen Kulturtiltak prioritere prosjekter og aktiviteter som fremmer fellesskap, identitet, deltakelse og kunnskap om samisk kultur og historie. Prioriteringen skal bidra til å synliggjøre samisk kultur, historie og fellesskap, samt stimulere til økt deltakelse, formidling og engasjement i jubileumsåret.

Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027. Det settes av kr 6 776 000 til formålet i 2027.

8.3.4 Samisk kunstneravtale - avtale

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
33001 – Samisk kunstneravtale - Samisk kunstnerråd – direkte tilskudd	12 422	11 830	592	5,0 %
Sum	**12 422**	**11 830**	**592**	5,0 %

Mål for Samisk kunstneravtale:

- De samiske kunstnerorganisasjonene og de samiske kunstnerne har gode og forutsigbare rammevilkår for sin virksomhet.

Avtaleinstituttet mellom Sametinget og Samisk kunstnerråd (SDR) består av en samarbeidsavtale og årlige kunstneravtaler. Samarbeidsavtalen inneholder målsettinger for samisk kunstpolitikk og legger rammene for dialog og samarbeid mellom partene og for de årlige forhandlingene om kunstneravtalen. Kunstneravtalen fastsetter den økonomiske rammen for ordningene partene blir enige om.

Sametinget og Samisk kunstnerråd (SDR) inngikk i juni 2026 en ny samarbeidsavtale for perioden 2026–2029. På bakgrunn av samarbeidsavtalen er det inngått kunstneravtale for 2027 med en økonomisk ramme på kr 12 422 000.

Som oppfølging av samarbeidsavtalen skal det i tillegg gjennomføres en utredning av strukturering og videreutvikling av SDR. Utredningen gjennomføres som et eget prosjekt i Sametingets regi, viser til kapitel 8.3.4.2.

8.3.4.1 Samisk kunstneravtale – fordeling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027-2026	Avvik i %
Driftsstøtte til Samisk kunstnerråd (SDR) og kunstnerorganisasjoner	6 243	6 062	181	3,0 %
Stipend til samiske kunstnere	4 863	4 721	142	3,0 %
Kunstnerfond / Dáiddafoanda	1 213	947	266	28,1 %
Visningsvederlag	103	100	3	3,0 %
Sum	**12 422**	**11 830**	**592**	**5,0 %**

Oversikten viser fordelingen av midlene i Samisk kunstneravtale for 2027. Det settes av kr 12 422 000 til formålet i 2027.

8.3.4.2 Samisk kunstneravtale - Utredning av Samisk kunstnerråd – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Samisk kunstnerråd (SDR) har en hensiktsmessig organisering og struktur som legger til rette for videreutvikling av organisasjonen.

Prosjektperiode: 2027

Som oppfølging av samarbeidsavtalen med Samisk kunstnerråd (SDR) skal det gjennomføres en utredning av strukturering og videreutvikling av SDR. Utredningen organiseres som et eget prosjekt i Sametingets regi og inngår ikke i det direkte tilskuddet til SDR. Prosjektet gjennomføres i 2027. Når utredningen foreligger, skal Sametinget og SDR i fellesskap gjennomgå resultatene og vurdere videre oppfølging.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2027.

8.4 Samiske kulturinstitusjoner

Mål for innsatsområdet:

- Samiske institusjoner som forvalter, formidler og utvikler samisk kunst, kultur, kulturarv og historie.

Samiske kultur- og kulturformidlingsinstitusjoner er viktige arenaer når samisk kunst, kultur og kulturarv ivaretas, utvikles og presenteres for allmennheten på ulike måter. De samiske kulturinstitusjonene og festivalene er sentrale i utviklingen av det samiske samfunn. Institusjonene er en del av pilarene i samfunnsorganiseringen.

Samiske kulturinstitusjoner må være likestilte med sammenlignbare norske institusjoner, herunder at de har økonomiske rammer og bygg/lokaler til å kunne forvalte, formidle, forske og drive utvikling. Slik er det ikke i dag.

I Sametingets behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport ble det pekt på at det som del av reparasjonsarbeidet må bygges opp om grunnleggende infrastruktur i Sápmi. Samiske kulturinstitusjoner er en sentral del av infrastrukturen. De vil også kunne få en sentral rolle i oppfølging av kommisjonsrapporten, som arenaer for formidling og fortelling, møteplasser, dialog- og diskusjonsarenaer for videre tematisering av fornorsking og forsoning.

De samiske kulturinstitusjonene opplever større etterspørsel etter samisk kunst- og kulturkompetanse, veiledning i samiske spørsmål, og om samarbeid med norske institusjoner. Denne type henvendelser vil trolig fortsette i oppfølgingen av kommisjonsrapporten, og samiske kulturinstitusjoner må settes i stand til å møte denne etterspørselen. Som del av samisk samfunnsbygging og reparasjon etter fornorskningen må også manglende kulturinstitusjoner og annen kulturell infrastruktur bygges opp. Det mangler institusjoner og møteplasser ikke bare i geografiske områder, men også på fagfelt. Noe som også har fremkommet under Sametingets pågående regionale oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Dette er et institusjons gap som må dekkes opp.

Samiske kulturinstitusjoner er avgjørende for å fremme og utvikle samisk kunst og kultur. Det er kritisk at disse institusjonene forvaltes og utvikles på en best mulig måte. Det er viktig at ressurser utnyttes effektivt og at arbeidet som utføres er av høy kvalitet. Gode strukturer og rutiner for økonomi, personal og annen oppfølging er viktige. Styrets og daglig leders/direktørens rolle og ansvar er helt essensielle i dette arbeidet. Sametinget vil derfor sette fokus på dette i 2027 og løfte bevisstheten og kompetansen på dette feltet blant våre institusjoner.

8.4.1 Samletabell – Samiske kulturinstitusjoner

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30001 – Internasjonalt Samisk Filminstitutt - direkte tilskudd	2 286	2 217	69	3,1 %
30101 – Stiftelsen Sámi Dáiddaguovddáš - direkte tilskudd	6 474	6 279	195	3,1 %
31200 – Saami Council Headquarters – direkte tilskudd	319	309	10	3,2 %
Festivaler - direkte tilskudd	9 935	9 636	299	3,1 %
Museer - direkte tilskudd	97 244	94 901	2 343	2,5 %
Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd	13 567	13 859	-292	-2,1 %
Teatre - direkte tilskudd	52 495	50 432	2 063	4,1 %
32201 – Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 062	2 000	62	3,1 %
33903 – Institusjonsutvikling - kompetanseheving - prosjekt	400	0	400	-
33907 – Oppbygging av nye institusjoner - prosjekt	1 500	1 500	0	0,0 %
33904 – Skoltesamisk kulturår - prosjekt a)	0	350	-350	-100,0 %

33905 – Kartlegging, forvaltning og vern av immatriell kulturarv - prosjekt	b)	0	150	-150	-100,0 %
33906 – Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt	c)	0	300	-300	-100,0 %
Sum		**186 282**	**181 933**	**4 349**	**2,4 %**

a) Prosjektet avsluttes i 2026.
b) Prosjektet gjennomføres i 2027-2028 med ekstern finansiering.
c) Prosjektet avsluttes i 2026. Handlingsplanen som er utarbeidet gjennom prosjektet, følges opp politisk i 2027.

8.4.2 Internasjonalt Samisk Filminstitutt – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – direkte tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt:

- Internasjonalt Samisk filminstitutt utvikler og fremmer samisk film.

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) ble etablert i 2007 og fikk status som internasjonalt samisk filminstitutt i 2014. Instituttet arbeider for å bygge en bærekraftig og innovativ samisk filmindustri som er synlig globalt, og som styrker samisk filmproduksjon gjennom kompetansebygging, økonomisk støtte og internasjonalt arbeid.

ISFI utvikler samiske filmskapere og produksjoner gjennom tilskudd, workshops og tilrettelegging for internasjonal finansiering og distribusjon. Instituttet har over tid vært en sentral aktør i utvikling av samisk langfilm og TV-serier, og fremmer samisk film lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Selv om ISFI har et tydelig ansvar for utvikling og støtte til samisk film, ligger hovedansvaret for finansiering fortsatt hos Norsk Filminstitutt. Sametinget mener at ISFI bør få et helhetlig nasjonalt ansvar for samisk filmforvaltning, og at dette må følges opp med økonomiske rammer som står i forhold til ansvaret.

Det settes av kr 2 286 000 til formålet i 2027.

8.4.3 Sámi Dáiddaguovddáš – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sámi Dáiddaguovddáš:

- Sámi Dáiddaguovddáš formidler kunst til et bredt nasjonalt og internasjonalt publikum.

Sámi Dáiddaguovddáš – Samisk senter for samtidskunst (SDG) er et ledende internasjonalt senter for samisk samtidskunst. Senteret er en viktig visningsarena og møteplass med lokal forankring i Sápmi, og formidler samisk kunst nasjonalt og internasjonalt. Institusjonen fremmer kunstnerisk ytringsfrihet, eksperimentelle uttrykk og styrker publikums møte med samisk kunst – både i og utenfor Sápmi. SDG er en institusjon med formål om å støtte, formidle og synliggjøre samisk samtidskunst i Europa til urfolks- områder, og til de største kunstarenaer i verden.

Det settes av kr 6 474 000 til formålet i 2027.

8.4.4 Saami Council Headquarters - KulturSápmi – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Gjennomføre KulturSápmi.

KulturSápmi fungerer som en sentral kulturarena og møteplass for aktører fra hele Sápmi og det internasjonale feltet. Gjennom samling av det samiske kulturfeltet legger KulturSápmi til rette for nettverksbygging, kompetanseutvikling og dialog om kulturpolitikk. Målet er å styrke samisk kunst og kultur gjennom samarbeid, erfaringsdeling og felles strategisk retning.

Det settes av kr 319 000 til formålet i 2027.

8.4.5 Festivaler – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30201 Riddu Riđđu Festivála	1 832	1 777	55	3,1 %

30202 Samisk påskefestival i Kautokeino	2 201	2 135	66	3,1 %
30203 Márkomeannu	1 831	1 776	55	3,1 %
30204 Kárášjoga festiválat / Festivaler Karasjok	1 151	1 116	35	3,1 %
30205 Raasten Rastah	659	639	20	3,1 %
30207 Samisk uke i Tromsø - Stiftelsen Midnight Sun Marathon	575	558	17	3,0 %
30208 Samisk musikkfestuke i Alta - Audioland AS	641	622	19	3,1 %
30209 Beskán Luossa Rock	386	374	12	3,2 %
30210 Tjaktjen Tjåanghkoe - Saemien Sijte	659	639	20	3,1 %
Sum	**9 935**	**9 636**	**299**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Festivaler:

- Festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kunst og kultur.

Samiske festivaler er mangfoldige og viser en stor bredde i presentasjon og formidling av kunst og kultur. De er samtidig viktige arenaer for utvikling, nyskaping og profilering spesielt av samisk musikk og joik, men også samisk kunst og kultur for øvrig. De kan styrke tilhørighet og bidra til økt bolyst. Flere av festivalene har helårs virksomhet og bidrar til kulturaktiviteter også utenom selve festivaldagene. Festivaler kan være sårbare for ulike faktorer som påvirker publikums deltakelse og økt kostnadsnivå generelt i samfunnet.

Det settes av kr 9 935 000 til formålet i 2027.

8.4.6 Museer – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30401 Árran julevsáme guovdásj / Árran lulesamisk senter		14 804	14 359	445	3,1 %
30402 Saemien Sijte		23 904	23 185	719	3,1 %
30402 Samisk museumslag - Saemien Sijte	a)	1 291	961	330	34,3 %
30403 RiddoDuottarMuseat	b)	21 615	19 995	1 620	8,1 %
30404 Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida	c)	16 816	17 280	-464	-2,7 %
30405 Várdobáiki Sámi guovddáš / Várdobáiki samisk senter		9 604	9 315	289	3,1 %
30406 Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folk		7 611	7 382	229	3,1 %
30407 Norges museumsforbund	d)	1 599	2 424	-825	-34,0 %
Sum		**97 244**	**94 901**	**2 343**	**2,5 %**

a) Bevilgningen ble økt med kr 300 000 i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027 med prisjustering.
b) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027.
c) Tana og Varanger museumssiida fikk i 2026 videreført økning for å styrke skoltesamisk språk. Fra 2027 videreføres satsingen på skoltesamisk språk som et eget midlertidig direktetilskudd over kap. 4.4.4.
d) Kultur- og likestillingsdepartementet har redusert den øremerkede bevilgningen med kr 900 000 i 2027, tilsvarende reduseres direkte tilskuddet til Norges museumsforbund.

Mål for tilskuddsordningen – Museer:

- Samisk kulturarv eies og forvaltes av faglig sterke samiske museer på vegne av det samiske samfunnet.

I 2020 vedtok Sametingets plenum prinsippene for Sametingets museumsvirksomhet, der det slås fast at samisk kulturarv skal eies og forvaltes av det samiske samfunnet. Samiske museer spiller en nøkkelrolle i dette arbeidet, men det er også nødvendig å videreutvikle deres funksjon som samfunnsrelevante og faglig sterke institusjoner – som arenaer for debatt, refleksjon og demokratisk deltakelse, rettet mot et bredt og mangfoldig publikum.

Sametingets behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport løfter fram samiske museers faglige styrke og viktige bidrag i forskning, forvaltning og formidling av samisk historie og kulturarv. Museene anerkjennes som sentrale arenaer for å formidle fornorskningshistorien og dens konsekvenser – både til det samiske samfunnet og til majoritetsbefolkningen.

Det settes av kr 97 244 000 til formålet i 2027.

8.4.6.1 Árran julevsáme guovdásj / Árran lulesamisk senter

Árran – julevsáme guovdásj AS (Árran) er en sentral samisk institusjon med et overordnet ansvar for å styrke og videreutvikle lulesamisk språk, kultur og samfunnsliv. Gjennom en helhetlig tilnærming som kombinerer kulturarv, forskning, språkrevitalisering og samfunnsarbeid, fungerer Árran som en viktig kunnskaps- og utviklingsaktør både regionalt og nasjonalt.

I 2027 videreføres satsingen på styrking av det faglige arbeidet ved Árran, inkludert oppfølgingen av bevilgningen knyttet til forvaltning av Hans Ragnar Mathisens kunst.

Det settes av kr 14 804 000 til dette formålet i 2027.

8.4.6.2 Saemien Sijte

Saemien Sijte er et sørsamisk museum og kultursenter, med museumsbygg som ble åpnet i juni 2022. Som det eneste sørsamiske museet har institusjonen et nasjonalt ansvar for dokumentasjon, bevaring, forskning og formidling av sørsamisk kultur i et geografisk område som strekker seg fra Saltfjellet i nord til Engerdal i sør. Samtidig fungerer Saemien Sijte som en levende møteplass og kulturarena, med tilbud som restaurant basert på samisk tradisjonsmat og en museumsbutikk med samisk litteratur, design og håndverk fra samiske produsenter. Saemien Sijte har tatt på seg ansvaret for å koordinere det samiske markeringsåret 2027, som en del av forberedelsene til Norges jubileumsfeiring i 2030.

Det settes av kr 23 904 000 til formålet i 2027.

8.4.6.3 Samisk museumslag – Saemien Sijte

Samisk museumslag består av de seks konsoliderte samiske museumssidaene under Sametingets forvaltning. Saemien Sijte har en sentral rolle i å administrere arbeidet til Samisk museumslag, og har etablert en egen koordinatorstilling for å sikre faglig samarbeid mellom de samiske museumssiidaene.
For 2027 videreutvikles samarbeidet gjennom økte midler til faglige aktiviteter.

Det settes av kr 1 291 000 til formålet i 2027.

8.4.6.4 RiddoDuottarMuseat

RidduDuottarMuseat (RDM) består av består av De Samiske Samlinger i Karasjok, Porsanger museum i Lakselv, Kautokeino bygdetun i Kautokeino og Sjøsamisk museum i Kokelv. I tillegg forvalter RDM Sametingets kunstsamling.

RDM er i prosess med forberedelser for et nytt museumsbygg i Karasjok. Det er behov for opptrapping av ressurser til museet for å kunne være godt forberedt i byggeperioden og når nytt museum åpner. Det er både behov for personell til oppfølging av byggeprosessen og ikke minst kuratorer til planlegging av utstillingene. Som et ledd i utbyggingsprosessen tilføres det midler til kunstkurator, samt en klargjøring av tilrettelegging for nytt bygg. Det settes av kr 1 mill. i økning som en del av opptrappingen av ressurser fram til nytt bygg står ferdig.

Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027. Det settes av kr 21 615 000 til dette formålet i 2027.

8.4.6.5 Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida

Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida består av Deanu Musea/Tana Museum, Várjat Sámi Musea/Varanger Samiske Museum, Ä´vv Saa´mi Mu´zei/Ä'vv Skoltesamisk museum og Saviomusea/Saviomuseet.

Museumssiidaen er i gang med flere sentrale byggeprosjekter: Et nytt museumsbygg for Saviomuseet i Kirkenes, ombygging av Varanger Samiske Museum for å kunne ta imot Bååstede-gjenstander og Losoasamlingen, samt utvikling av nye museumslokaler for Tana Museum.

Sametinget er i dialog med Nesseby kommune om mulige løsninger for eventuell overtakelse av Losoa-samlingen. Samlingen vil eventuelt gi et betydelig tilskudd til eksisterende samling ved Varanger Samiske museum. Det er et mål å finne en endelig løsning på dette i 2027.

Savio museet er en del av Tana og Varanger museumssiida og er i dag lokalisert til Grenselandsmuseet i Kirkenes. Dagens lokaler tilfredsstiller ikke krav til forsvarlig oppbevaring eller nødvendig formidling og forvaltning av samlingen. Slik forholdene er i dag forfaller samlingen. Det er et mål at videre framdrift i prosessen med nytt museumsbygg til Savio samlingen avklares i 2027. Tana og Varanger museumssiida fikk i 2026 videreført økning for å styrke skoltesamisk språk. Fra 2027 videreføres satsingen på skoltesamisk språk som et eget midlertidig direktetilskudd over kap. 4.4.4.

Det settes av kr 16 816 000 til formålet i 2027.

8.4.6.6 Várdobáiki Sámi guovddáš / Várdobáiki samisk senter

Bevilgningen til Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 1 000 000. Økningen skal bidra til videreutvikling av basisutstillingen og styrking av satsingen på bygningsvern. Bevilgningen ble videreført i 2026 og videreføres i 2027 med prisstigning.

Det settes av kr 9 604 000 til formålet i 2027.

8.4.6.7 Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folk

Bevilgningen til Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk ble i Sametingets reviderte budsjett 2025 økt med kr 1 000 000. Økningen skal bidra til å styrke fagressursene på museet og til videreutvikle strategiplanarbeidet, samt utbedringer av magasinet. Bevilgningen videreføres i 2027 med prisstigning.

Det settes av kr 7 611 000 til formålet i 2027.

8.4.6.8 Dávvirat Duiskkas – Norges museumsforbund

I prosjektet Dávvirat Duiskkas, som betyr «Gjenstander i Tyskland», samarbeider tyske og samiske museer om kartlegging og kunnskapsutveksling om samiske gjenstander i tyske samlinger. Prosjektet er inne i en ny fase der proveniensforskning er sentralt. Prosjektet var planlagt avsluttet i 2026 men er forlenget ut 2027.

Prosjektperiode: 2021 – 2027

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har i forslag til statsbudsjett 2027 redusert den øremerkede bevilgningen til Sametinget med kr 900 000. Sametinget reduseres tilskuddet til Norges museumsforbud og prosjektet Dávvirat Duiskkas med kr 900 000 med bakgrunn i reduksjon i den øremerkede bevilgningen fra KUD.

Det settes av kr 1 599 000 til formålet i 2027.

8.4.7 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30503 Stiftelsen Mearrasiida	2 299	2 230	69	3,1 %
30504 Sijti Jarnge	2 612	2 533	79	3,1 %
30506 Sállto bidumsáme guovdátj	1 354	1 313	41	3,1 %
30507 Oslo sámi viessu / Samisk hus Oslo	2 334	2 264	70	3,1 %
30508 Stiftelsen Lásságámmi	523	507	16	3,2 %
30509 Dállágádden kultursenter og villmarkcamp	314	305	9	3,0 %
30511 Lávgu (Álttá sámi Giella- ja kulturguovddás) AS	876	850	26	3,1 %
30512 Sjeltie - Samisk kulturpark	985	955	30	3,1 %
30514 Sjøsamisk tun	444	431	13	3,0 %

30515 Aajege Saemien gïele maahtoejarnge - Trøndelag fylkeskommune		817	792	25	3,2 %
30516 Romssa sámi viessu - Samisk hus i Tromsø		903	876	27	3,1 %
30518 Bieggaviessu - Nordavindsfolket - direkte tilskudd		106	103	3	2,9 %
30517 Máze Giilesearvi - Golle Máze, forsøksprosjekt for dokumentasjonssenter	a)	0	700	-700	-100,0 %
Sum		**13 567**	**13 859**	**-292**	**-2,1 %**

a) Máze Gilisearvi – Golle Máze fikk i 2025 et midlertidig toårig tilskudd på kr 700 000 til forprosjekt for et dokumentasjonssenter i Máze. Videre arbeid krever avklaringer om innhold og finansiering av et hovedprosjekt. Det settes derfor ikke av midler til formålet i 2027.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner:

- Samiske kulturhus og kulturinstitusjoner er attraktive møteplasser og arena for samisk kunst- og kulturformidling.

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner er av ulik størrelse, samt at det har varierende grad av aktiviteter og faglig virksomhet. De skal likevel jobbe etter samfunnsoppdraget som er skissert i deres vedtekter. De skal tilby et variert tilbud innen samisk kultur og kulturhistorie i et lokalt og regionalt perspektiv. De skal ha regelmessige åpningstider og arrangere ulike arrangementer, kurs og prosjekter, samt ha dialog med befolkningen om aktivitetstilbudene.

Det settes av kr 13 567 000 til formålet i 2027.

8.4.7.1 Stiftelsen Mearrasiida – direkte tilskudd

Mearrasiida arbeider med lokal/tradisjonell sjøsamisk kunnskap og lokalhistorie i sjøsamiske områder, der satsning på sjøsamisk båtbygging og dokumentering står sentralt.

Det gis et direkte tilskudd på kr 2 299 000 i 2027.

8.4.7.2 Sijti Jarnge – samisk kultur- og utviklingssenter – direkte tilskudd

Sijti Jarnge er et kultursenter lokalisert i Hattfjelldal i sørsamisk bosettingsområde.

Det gis et direkte tilskudd på kr 2 612 000 i 2027.

8.4.7.3 Sállto bidumsáme guovdátj – direkte tilskudd

Sállto bidumsáme guovdátj er lokalisert i Saltdalen i Nordland, og arbeider for å styrke pitesamisk språk og kultur. Det gis et direkte tilskudd på kr 1 354 000 i 2027.

8.4.7.4 Oslo sámi viessu / Samisk hus Oslo – direkte tilskudd

Sámi viessu Oslo/Samisk hus i Oslo er en sosial- og kulturell arena for alle samer i osloregionen.

Det gis et direkte tilskudd på kr 2 334 000 i 2027.

8.4.7.5 Stiftelsen Lásságámmi – direkte tilskudd

Stiftelsen Lásságámmi ivaretar og fremmer den kulturelle og åndelige arven etter Nils-Aslak Valkeapää.

Det gis et direkte tilskudd på kr 523 000 i 2027.

8.4.7.6 Dållågádden kultursenter og villmarkcamp – direkte tilskudd

Bevilgningen til Dållågádden, Tollådal ble i revidert budsjett mars 2025 økt med kr 100 000 for å styrke bemanningen til vedlikehold av bygningsmassen. Økningen ble videreført i 2026 og videreføres med prisstigning i 2027.

Det gis et direkte tilskudd på kr 314 000 i 2027.

8.4.7.7 Lávgu (Álttá sámi Giella- ja kulturguovddás) AS – direkte tilskudd

Lávgu har som formål å fremme, styrke og bevare samisk språk i Alta.

Det gis et direkte tilskudd på kr 876 000 i 2027.

8.4.7.8 Sjeltie – samisk kulturpark – direkte tilskudd

Bevilgningen til Sjeltie - Samisk kulturpark ble økt med kr 500 000 i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 for å styrke bemanningen til drift og vedlikehold. Sjeltie - Samisk kulturpark skal i tillegg oppgradere

Misjonshuset med støtte fra Riksantikvaren, som forutsetter at Sjieltie dekker halvparten av kostnadene til restaurering.

Det gis et direkte tilskudd på kr 985 000 i 2027.

8.4.7.9 Sjøsamisk tun – direkte tilskudd

Sjøsamisk Tun i Smørfjord i Porsanger har som hovedmål å synliggjøre sjøsamisk kultur.

Det gis et direkte tilskudd på kr 444 000 i 2027.

8.4.7.10 Aajege Saemien gïele & maahtoejarnge - Trøndelag fylkeskommune – direkte tilskudd

Bevilgningen til Aajege Saemien gïele & maahtoejarnge – Trøndelag fylkeskommune ble økt med kr 300 000 i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 for å styrke kapasiteten til kulturtiltak og Aajeges rolle som møteplass i regionen. Økningen ble videreført i 2026 og videreføres med prisstigning i 2027.

Det gis et direkte tilskudd på kr 817 000 i 2027.

8.4.7.11 Romssa Sámi viessu - Samisk hus i Tromsø AS – direkte tilskudd

Bevilgningen til Samisk hus i Tromsø ble økt med kr 300 000 i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025 for å styrke driften, dekke økte kostnader til nye lokaler og øke bemanningskapasiteten. Økningen ble videreført i 2026 og videreføres med prisstigning i 2027.

Det gis et direkte tilskudd på kr 903 000 i 2027.

8.4.7.12 Bieggaviessu – Nordavindsfolket - direkte tilskudd

Bevilgning til Bieggaviessu – direkte tilskudd til Nordavindsfolket ble opprettet i Sametingets reviderte budsjett i mars 2025. Bieggaviessu, som drives av Nordavindsfolket, er en viktig møteplass for samer i Honningsvåg. Tilskuddet skal bidra til å dekke driftsutgifter som husleie og strøm. Tilskuddet ble videreført i 2026 og videreføres med prisstigning i 2027.

Det gis et direkte tilskudd på kr 106 000 i 2027.

8.4.8 Teatre – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30301 Beaivváš Sámi Našunálateáhter		48 069	46 624	1 445	3,1 %
30302 Åarjelhsaemien Teatere	a)	3 668	3 073	595	19,4 %
30303 Sámi mánáidteáhter - Tana kommune		758	735	23	3,1 %
Sum		**52 495**	**50 432**	**2 063**	**4,1 %**

a) Bevilgningen ble økt med kr 500 000 i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027.

Mål for tilskuddsordningen – Teater:

- De etablerte samiske teatrene kan utvikle seg kunstnerisk, produsere samisk scenekunst på høyt nivå og kan turnere med scenekunst som gir kulturopplevelser og synliggjør samiske språk.

For Sametinget er det viktig at samiske teatre har rammer til å fremføre og formidle samisk kunst på et høyt nivå og til et stort publikum.

Det settes av kr 52 495 000 til formålet i 2027.

8.4.8.1 Beaivváš Sámi Našunálateáhter

Det samiske nasjonalteateret Beaivváš arbeider for å styrke teateret som nasjonal samisk kulturinstitusjon gjennom økt egen produksjonskapasitet, styrket arbeid med samisk språk og kultur, og styrking av teaterets rolle som arena for reparasjonsarbeid etter fornorskningspolitikken. Beaivváš Sámi Našunálateáhter flyttet inn i nye lokaler i 2024. I den forbindelse ble det gitt en økning i bevilgningen til økt husleie. Denne bevilgningen videreføres med prisvekst også i 2027.

Som ledd i arbeidet med realisering av nytt bygg har Sametinget trappet opp driftstilskuddet til teateret. Bevilgningen er tidligere også styrket for å muliggjøre innkjøp av brukerutstyr og innredning til nytt kostymelager, samt for å dekke økte driftsutgifter knyttet til flytting og etablering i nye lokaler. Denne styrkingen er innarbeidet som en varig økning i teaterets driftstilskudd.

Det settes av kr 48 069 000 til formålet i 2027.

8.4.8.2 Åarjelhsaemien Teatere

Åarjelhsaemien Teatere er en sentral sørsamisk kunstinstitusjon med et særlig ansvar for å utvikle og synliggjøre samisk språk og kultur gjennom scenekunst, med hovedvekt på sør- og umesamisk. Gjennom arbeidet med triologien Bïegke beahteme som ble vist under åpningsuka for Bodø2024 Europeisk kulturhovedstad bygget teateret egen kompetanse og kapasitet, og styrket nettverk med større samarbeidsinstitusjoner. Dette har gitt et godt utgangspunkt for videre samarbeid og planer om større kunstneriske produksjoner i 2027 og 2028, hvor teateret ønsker å gå inn med en sterk samisk stemme. Teateret jobber aktivt med å synliggjøre samisk språk både skriftlig og muntlig i scenekunsten, med spesielt fokus på sør- og umesamisk.

Teateret er i en strategisk utviklingsfase hvor videre kunstnerlig og faglig utvikling, arbeid for styrking av samiskspråklig scenekunst og administrativ robustgjøring av teateret, forutsetter noe økte rammer. I Sametingets reviderte budsjett 2026 ble bevilgningen til teateret derfor styrket med kr 500 000, som en varig økning.

Bevilgningen ble økt med kr 500 000 i revidert budsjett 2026 og videreføres i 2027. Det settes av kr 3 668 000 til formålet i 2027.

8.4.8.3 Sámi mánaidteáhter

Sámi Mánáidteáhter er et kulturskoletilbud i Tana kommune som er en viktig arena for samiske barn og unge som ønsker å utvikle seg innen teater. Teateret bidrar til rekruttering til det samiske scenekunstfeltet og til synliggjøring av samisk som scenespråk for nye generasjoner. På lengre sikt har de en ambisjon om å utvikle Sámi Mánáidteáhter som en regional og nasjonal ressurs for samisk barne- og ungdomsteater. Sametingets bevilgning skal, i samspill med kommunal finansiering, bidra til stabil drift av teateret.

Det settes av kr 758 000 til formålet i 2027.

8.4.9 Institusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
32201 – Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 062	2 000	62	3,1 %
Sum	**2 062**	**2 000**	**62**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Institusjonsutvikling:

- Samiske kulturinstitusjoner som har faglig fornying og institusjonell utvikling.

Prioriteringer – Institusjonsutvikling:

- Faglige samarbeidsprosjekter mellom institusjoner.
- Prosesser og prosjekter knyttet til tilbakeføringsprosesser.
- Kompetanseheving for institusjonene.
- Strategi- og omorganiseringsprosjekter knyttet til faglig utvikling

Samiske kultur- og kulturformidlingsinstitusjoner utgjør sentrale arenaer for å ivareta, utvikle og formidle samisk kunst, kultur og kulturarv til allmennheten. De samiske kulturinstitusjonene og festivalene spiller en viktig rolle i utviklingen av det samiske samfunnet og bidrar til synlighet, deltakelse og kunnskapsbygging.

Sametinget legger til grunn at de samiske institusjonene skal ha gode forutsetninger for videre utvikling, og arbeider for at de styrkes som robuste og bærekraftige institusjoner til beste for det samiske samfunnet.

For å sikre faglig utvikling og framtidig relevans, er det viktig at institusjonene har mulighet til å gjennomføre strategi- og omorganiseringsprosjekter. Slike prosesser er nødvendige for å tilpasse virksomheten til endrede rammebetingelser, styrke fagmiljøene og legge til rette for innovasjon, samarbeid og kvalitetsutvikling i institusjonenes arbeid.

De samiske kulturinstitusjonene opplever en økende etterspørsel etter samisk kunst- og kulturkompetanse, herunder veiledning i samiske spørsmål og samarbeid med norske institusjoner. I lys av oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport forventes denne etterspørselen å øke ytterligere. Det er derfor nødvendig å sikre at de samiske kulturinstitusjonene har tilstrekkelig kapasitet og rammebetingelser til å møte denne utviklingen.

Det settes av kr 2 062 000 til formålet i 2027.

8.4.10 Institusjonsutvikling - kompetanseheving – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Styrke kompetanse, samhandling og strategisk utvikling blant Sametingets direkte tilskuddsmottakere innen kultur og næring og andre relevante aktører i Sametinget budsjett.

Bevilgningen ble økt med kr 300 000 i revidert budsjett 2026 og økes med ytterligere kr 100 000 i 2027. Det settes av kr 400 000 til formålet i 2027.

8.4.11 Oppbygging av nye samiske institusjoner – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Et større mangfold blant samiske institusjoner.

Det er stort behov for å utvikle samiske institusjoner både geografisk, samt innenfor ulike fagområder. Prosjektet skal kartlegge geografiske og faglige områder som mangler institusjoner, og utarbeide kriterier for etablering av nye institusjoner. Prosjektet skal også identifisere mulige interessenter som kan bidra i arbeidet med etablering av nye institusjoner. Prosjektet er en del av oppfølgingen av SP 37/24 Regional oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

Det settes av kr 1 500 000 til formålet i 2027.

8.4.12 Kartlegging, forvalting og vern av immateriell kulturarv – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Etablere et felles grenseoverskridende samisk rammeverk og en strategi for forvaltning, for å beskytte og veilede i bruken av samisk immateriell kulturarv. Det langsiktige målet er å utvikle en felles samisk posisjon til vern og respektfull bruk av immateriell kulturarv.

I 2025 ble et forprosjekt gjennomført, hvor hovedmålet var å utforme en interreg-søknad for et treårig hovedprosjekt om immateriell kulturarv. Hovedprosjektet «Ä'rbb – Felles strategi for kulturarv og tradisjonell kunnskap» er finansiert over Interreg Aurora, og vil pågå 2026 – 2028. Prosjektet er et grenseoverskridende samarbeid mellom sametingene i Norge og Finland. Prosjektet vil gjennomføre pilotstudier for noen immateriell kulturarv-elementer for å teste metoder for å bygge samarbeid, dokumentere og ivareta samisk immateriell kulturarv. Basert på disse resultatene er det langsiktige målet at sametingene utarbeider et policydokument som definerer en felles samisk posisjon til vern og respektfull bruk av immateriell kulturarv, og dermed gi sametingene sterkere verktøy for å beskytte og sikre overføringen av immateriell kulturarv for fremtidige generasjoner.

Prosjektet har gått over fra forprosjekt til hovedprosjekt, med ekstern finansiering. Sametinget deltar administrativt i hovedprosjektet. Bevilgningen er redusert med kr 150 000 i 2027.

8.4.13 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Jobbe fram et grunnlag for institusjonelt hjem for luohti, vuelie, vuolle livđe, le'udd.

Sametinget fikk i 2018 utarbeidet en rapport med redegjørelser og anbefaling om hva et institusjonelt hjem eller senter for joik kunne inneholde og hvilken organisasjonsform den kunne ha. I forlengelsen av dette ble det utarbeidet en oppdatert rapport i 2025 og det ble opprettet en ekstern arbeidsgruppe som skulle foreslå tiltak for oppfølging av rapportene. Arbeidsgruppen avleverte sitt forslag til handlingsplan i juli 2026: Joikens hjem-en plan for handling. Den ble sendt på høring høsten 2026.

Prosjektet avsluttes i 2026 og er redusert med kr 300 000 i 2027. Handlingsplanen som er utarbeidet gjennom prosjektet, følges opp politisk i 2027.

8.5 Samisk litteratur

Mål for innsatsområdet:

- Kvalitativ samisk litteratur utgis, formidles aktivt og gjøres tilgjengelig.

Sametinget har i 2018 gjennom en litteraturredegjørelse og en sak om formidling av samisk litteratur satt fokus på en helhetlig gjennomgang av samisk litteratur, herunder se på hva som skal til innenfor de ulike elementene i litteraturfeltet for å skape en positiv utvikling.

8.5.1 Samletabell – Samisk litteratur

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
31102 – Styrke formidling i nordsamisk område - Troms fylkeskommune - direkte tilskudd	300	300	0	0,0 %
Formidling av samisk litteratur - direkte tilskudd	2 627	2 603	24	0,9 %
Utvikling og fremming av samisk litteratur - direkte tilskudd	15 046	14 593	453	3,1 %
32301 – Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 938	2 850	88	3,1 %
33701 – Loga munnje! Les for meg! - prosjekt	600	600	0	0,0 %
34501 – Samiske litteraturdager - konferanse	300	300	0	0,0 %
Sum	**21 811**	**21 246**	**565**	**2,7 %**

8.5.2 Styrke formidling i nordsamisk område - Troms fylkeskommune – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – styrke formidling i nordsamisk område:

- Sametinget og Troms fylkeskommune samarbeider om formidling av samisk litteratur.

Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget har inngått en samarbeidsavtale i mai 2022, det er etablert et samarbeid om formidling av samisk litteraturformidling i nordsamisk område. Samarbeidsområder knyttes til en egen samarbeidsavtale. Omkring 25 % av fylkeskommunens samiske bibliotektjeneste vil gå til samarbeidet.

Partene samarbeider om å styrke og utvikle nye formidlingstiltak for å øke kunnskap om samisk litteratur i nordsamisk område. Samarbeidet innebærer å prøve ut en ny driftsform som knytter partene nærmere sammen i en felles samisk bibliotektjeneste.

Et samarbeid kan eksempelvis dreie seg om arrangementer som fremmer samisk litteratur i det nordsamiske språkområdet, utvikling av samarbeid på tvers av nasjonalgrensene om formidling av nordsamisk litteratur eller lignende.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2027.

8.5.3 Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30701 Kautokeino - Kautokeino kommune	330	330	0	0,0 %
30702 Tana/Nesseby - Nesseby kommune	500	500	0	0,0 %
30703 Kåfjord - Kåfjord kommune	500	500	0	0,0 %
30704 Sør-Troms - Troms fylkeskommune	500	500	0	0,0 %
30706 Samisk litteratursenter AS	797	773	24	3,1 %

Sum	**2 627**	**2 603**	**24**	**0,9 %**

Mål for tilskuddsordningen – Formidling av samisk litteratur:

- Samisk litteratur er tilgjengelig og kjent for brukerne.

Det er viktig å jobbe mer målrettet for å øke kompetansen og interessen for samisk litteratur i de samiske områdene. De samiske bokbussene skal tilby arrangement som synliggjør samisk litteratur. De skal ha et godt tilbud av samiskspråklig litteratur, og aktivt bidra til at brukerne er kjent med tilbudet.

Sametingets tilskudd kan ikke overstige kr 500 000 per buss jf. vedtak i SP 49/18 Formidling av samisk litteratur.

Samisk litteratursenter har en viktig funksjon i formidlingen av samisk litteratur med formål om at samiske språk og bøker søker brukere. Litteratursenteret skal aktivt formidle samisk litteratur med spesiell vekt på oppsøkende virksomhet og spesielt med barn og unge som målgruppe. Formidling og promotering skal skje i samarbeid med forfattere, forlag, forfatterorganisasjoner, bibliotek, språksentre, skoler og andre. Samisk litteratursenter har over flere år hatt samlinger, foredrag, kåseri og lignende både på senteret i Karasjok og rundt om i Sápmi. Aktiviteter som har vært prosjektfinansiert fra Sametingets side.

Det settes av kr 2 627 000 til formålet i 2027.

8.5.4 Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	**Budsjett 2026**	**Avvik 2027 – 2026**	**Avvik i %**
30601 Davvi Girji AS	5 909	5 731	178	3,1 %
30602 ČálliidLágádus AS	4 538	4 402	136	3,1 %
30603 Iđut AS	2 485	2 410	75	3,1 %
30604 ABC-Company E-skuvla AS	1 057	1 025	32	3,1 %
30605 DAT AS	1 057	1 025	32	3,1 %
Sum	**15 046**	**14 593**	**453**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling og fremming av samisk litteratur:

- Flere utgivelser av skjønnlitteratur og faglitteratur på alle de samiske språkene.

Ordningen for utvikling og fremming av samisk litteratur spiller en nøkkelrolle i bevaringen og styrkingen av samisk språk og identitet. Et rikt mangfold av samiske forlag legger til rette for økt produksjon av samisk litteratur, noe som igjen fremmer leselyst og tilgjengelighet blant publikum.

Ordningen er gjort permanent og innebærer direkte tilskudd til samiske forlag, med mål om å stimulere til flere bokutgivelser på alle de samiske språkene. Det legges også vekt på at utgivelsene skal tilgjengeliggjøres i både e-bok- og lydbokformat, slik at litteraturen når bredere lesergrupper og støtter opp under bruk og utvikling av samisk språk i ulike medier.

Det settes av kr 15 046 000 til formålet i 2027.

8.5.5 Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	**Budsjett 2026**	**Avvik 2027 – 2026**	**Avvik i %**
32301 – Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 938	2 850	88	3,1 %
Sum	**2 938**	**2 850**	**88**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Prosjektstøtte til samisk litteratur:

- Samisk litteratur som er tilgjengelig på samisk.

Prioriteringer – Prosjektstøtte til samisk litteratur:

- Skjønnlitteratur med originalmanus på samiske språk.
- Faglitteratur med originalmanus på samiske språk.
- Oversettelser av skjønn- og faglitteratur til samiske språk.
- Lydbøker.
- Videobøker.
- E-bøker.

Det er viktig å stimulere til et mangfold av samiske utgivelser gjennom en søkerbasert ordning for samisk litteratur, særlig rettet mot forlag som ikke omfattes av direktetilskuddsordningen.

Det er stor etterspørsel etter samiske lyd- og e-bøker, noe som gjør det nødvendig å sikre at ny samisk litteratur også foreligger i digitale formater. Slike utgivelser er sentrale virkemidler både i Sametingets litteraturpolitikk og språkpolitikk. Digitale utgivelser må være tilpasset dagens teknologiske plattformer og gjøres bedre tilgjengelige for bibliotekene, slik at flere får tilgang til samisk litteratur.

I lule-, pite-, ume- og sørsamiske språkområder er det en særlig utfordring knyttet til mangel på originallitteratur. Dette understreker behovet for å tilgjengeliggjøre den litteraturen som finnes. Oversettelser, særlig til disse språkene, er derfor en viktig og nødvendig prioritering i Sametingets litteraturstrategi, og dette gjenspeiles i ordningen.

Det settes av kr 2 938 000 til formålet i 2027.

8.5.6 Loga munnje! Les for meg! – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Å motivere til økt leselyst og styrke interessen for litteratur

Lesekampanjen Loga munnje! Les for meg! er etablert for å motivere og stimulere til lesing, og for å styrke språkutvikling og øke interessen for samisk litteratur og samiske forfattere.

Sametinget vil at alle samiske barn skal få mulighet til å utvikle gode språk-, lese- og skriveferdigheter, slik at de lykkes i utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Gjennom lek og læring i barnehagen utvikler barna gode språklige ferdigheter, men høytlesing kan starte allerede mens barna er helt små.

Helsestasjoner arbeider med barns språkutvikling og er småbarnsfamiliens viktigste støtte i deres tidlige språkarbeid. Lesekampanjen legger til rette for samarbeid mellom helsestasjon og bibliotek.

Gjennom å dele ut barnebøker, og arrangere språkstimulerende aktiviteter sammen med biblioteket kan de styrke samiske barns språklæring, og leseglede. Bibliotekene kan fortsette dette arbeidet, med å dele ut samiske barnebøker, og bidra til å etablere gode lesevaner og leselyst. På den måten blir biblioteket en viktig støttespiller for samiske familier.

Sametinget har mottatt en utmerkelse fra Library of Congress Literacy Awards Program. Denne anerkjennelsen tildeles organisasjoner i USA og internasjonalt som utmerker seg ved å tilby unike, nyskapende og bærekraftige strategier for å fremme lesing og leseferdigheter.

Sametinget er nå i gang med å utvikle nye tiltak for å inspirere den samiske storfamilien til å lese høyt for barna. Vi legger vekt på besteforeldrenes tradisjonelle rolle. Ved å oppmuntre alle til å delta i høytlesingen, fremhever vi de kulturelle særpregene som er unike for det samiske samfunnet. Vi oppmuntrer bibliotekene til å være med på å løfte disse tiltakene og legge til rette for formidling og leseaktiviteter for hele familien i biblioteket. Dette arbeidet er av stor betydning for både språklig og kulturell utvikling, og bidrar til å bevare og styrke den samiske kulturen for fremtidige generasjoner.

Det settes av kr 600 000 til formålet i 2027.

8.5.7 Samiske litteraturdager – konferanse

Sametinget arrangerer samiske litteraturdager. De samiske litteraturdagene er et godt etablert arrangement i det samiske litteratur og forfattermiljøet, som har stor deltakerinteresse. De samiske litteraturdagene er en viktig arena hvor samiske forfattere og lesere møtes for å diskutere samisk litteratur.

Sametinget har utvidet programmet for de samiske litteraturdagene for å nå ut til et bredere samisk publikum. Dagene arrangeres i det nord-, lule- og sørsamiske området.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2027.

8.6 Samiske medier

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av samiske medier som synliggjør samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Samiske medier spiller en avgjørende rolle i utviklingen av det samiske samfunnet. De bidrar til å styrke identitet, skape engasjement og sikre at samiske perspektiver formidles og forankres i offentligheten. Gjennom nyhetsformidling og debatt bidrar mediene til at det samiske samfunnet får tilgang til oppdatert og relevant informasjon om viktige samfunnsendringer og utviklingstrekk.

8.6.1 Samletabell – Samiske medier

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Samiske medier - direkte tilskudd	6 515	6 319	196	3,1 %
Sum	**6 515**	**6 319**	**196**	**3,1 %**

8.6.2 Samiske medier – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30801 Nuorttanaste	1 546	1 500	46	3,1 %
30802 Ungdomsmagasinet Š - Iđut AS	2 121	2 057	64	3,1 %
30803 Sámis - Čálliidlágádus AS	500	485	15	3,1 %
30804 Daerpies Dierie/Sørsamisk kirkeblad - Den norske kirke	323	313	10	3,2 %
30805 Bårjås - Árran julesáme guovdásj	170	165	5	3,0 %
30806 Guovdageainnu Lagasradio (GLR)	651	631	20	3,2 %
30807 NuorajTV	746	724	22	3,0 %
30808 Bamsebladet - ABC-Company E-skuvla AS	458	444	14	3,2 %
Sum	**6 515**	**6 319**	**196**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samiske medier:

- Samiske medier som skaper samfunnsengasjement.

Medier er en viktig del av samfunnet og samfunnsdebatten. For Sametinget er det viktig at samisk språk, kunst og kultur er tilgjengelig på ulike medier, på ulike plattformer og at det produseres og formidles med høy kvalitet.

Mediene utgjør en sentral del av samfunnet og den offentlige samtalen. For Sametinget er det avgjørende at samisk språk, kunst og kultur har en sterk tilstedeværelse i ulike medier og på tvers av plattformer. Dette innebærer satsing på produksjon og formidling av innhold av høy kvalitet, som sikrer at samiske perspektiver når ut bredt og får synlighet i det nasjonale og internasjonale medielandskapet.

Det settes av kr 6 515 000 til formålet i 2027.

8.7 Samisk idrett

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av idrettsaktiviteter.

For Sametinget er det viktig at den samiske idrettsorganisasjonen, med sine særforbund, og lokale lag og foreninger har ressurser og kompetanse til å legge til rette for et bredt spekter av idrettsaktiviteter lokalt, og til å delta i og utvikle arenaer i allsamisk sammenheng. De skal mulighet til å utvikle samarbeid med andre urfolk og folk fra andre arktiske områder. En tilrettelegging av idrettsaktiviteter er også viktig i et folkehelseperspektiv.

I 2022 ble det etablert et avtaleinstitutt med Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) som skal være arena for å fremme og drøfte generelle idrettspolitiske tiltak og utfordringer. Partene drøfter budsjettmessige muligheter og utfordringer, og samarbeider om å få på plass felles mål og strategier for idrettsfeltet. Partene har gjennomført forhandlinger om en Idrettsavtale for 2027 som ikke medførte enighet. Idrettsavtalen med en økonomisk ramme på kr 6 471 490 er godkjent av Sametingets plenum i september 2026.

Sametinget søker også årlig om tippemidler fra Kultur- og likestillingsdepartementet som tildeles i sin helhet til Sámi Valáštallan Lihttu.

8.7.1 Samletabell – Samisk idrett

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30901 Idrettsavtale - Sámiid Válaštallan Lihttu - Norga (SVL-N) – direkte tilskudd	6 471	6 283	188	3,0 %
34701 – Kultur- og idrettsstipend	200	200	0	-
Sum	**6 671**	**6 483**	**188**	**2,9 %**

8.7.2 Idrettsavtale – avtale

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
30901 Idrettsavtale - Sámiid Válaštallan Lihttu - Norga (SVL-N) – direkte tilskudd	6 471	6 283	188	3,0 %
Sum	**6 471**	**6 283**	**188**	**3,0 %**

Mål for tilskuddsordningen – samisk idrett:

- Samisk idrett har et mangfold av idrettsaktiviteter.

Det settes av kr 6 471 000 til formålet i 2027.

8.7.3 Kultur- og idrettsstipend – stipend

Mål for stipendet – Kultur- og idrettsstipend:

- Motivere unge kultur- og idrettsutøvere til videre satsing.

Sametingets kultur- og idrettsstipend skal motivere samisk ungdom til å engasjere seg innenfor kunst, kultur og idrett. Sametinget deler ut fire stipend årlig til ungdom som engasjerer seg innenfor musikk, kunst, kultur og idrett.

Det settes av kr 200 000 til formålet i 2027.

9. Kulturminnevern

Samfunnsmål:

- Samisk kulturminneforvaltning bygger på samiske perspektiver, kultur og tradisjoner.

Samiske kulturminner er synlige spor etter våre forfedres bruk og tilstedeværelse i landskapet. De formidler kunnskap om livsvilkår, overlevelsesstrategier, ressursbruk, trosforestillinger og tilpassinger til landskapet. Dette landskapet formidler også kunnskap om rike ressurser og langvarig bosetting. Deler av den tradisjonelle kunnskapen er fortsatt i aktiv bruk i samiske samfunn, parallelt med nye kunnskaper. Sikring av kulturminner og kunnskapsformidling om dem er viktig for å videreføre samisk kulturarv i framtiden. Kunnskap om landskaps- og ressurstilpassing, som er nedfelt i samiske kulturmiljø, har verdi langt utenfor samiske samfunn. Klimaendringene har konsekvenser for samiske kulturminner, siden gjengroing av landskap blant annet innebærer at arkeologiske kulturminner som ikke er kartfestet og dokumentert mister synlighet. I tillegg utgjør økende nedbørsmengder en trussel mot freda samiske bygninger.

Kulturminneloven slår fast at alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet. Sametinget, som samenes øverste politiske myndighet, har forvaltningsansvar for samiske kulturminner og legger hovedpremissene for dette arbeidet. Det følger også av folkeretten.

Sametinget har ansvar for forvaltning av den samiske bygningsarven, og det er registrert over 900 automatisk freda samiske bygninger. Overordnede prinsipper for forvaltning av bygningene er beskrevet i «Sametingets plan for forvaltning av freda samiske bygninger» som ble vedtatt i Sametingets plenum i juni 2017.

Endringer i rammebetingelser, kunnskapsgrunnlag og arealbruk har gjort det nødvendig å utarbeide et overordnet styringsdokument for den samiske kulturminneforvaltningen. Som følge av dette ble sametingsmelding om samisk kulturminnevern Áimmahuššan vedtatt av Sametingets plenum i 2021 og revidert av plenum i juni 2025. Meldingen redegjør for status og utfordringer, og den fastsetter strategier for måloppnåelse på de ulike saksfeltene i kulturminneforvaltningen. Det videre arbeidet vil være konsentrert om å gjennomføre de strategiske satsingene som er fastsatt i meldingen.

9.1 Innsatsområder – Kulturminnevern

Sametingets innsatsområder innenfor kulturminnevern:

- Forvaltning av kulturminner
- Rammebetingelser for samisk kulturminnevern
- Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven
- Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv
- Forvaltning av samiske levninger

9.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kulturminnevern

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Forvaltning av kulturminner	3 706	3 465	241	7,0 %
Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	1 500	1 900	-400	-21,1 %
Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv	650	500	150	30,0 %
Forvaltning av samiske levninger	1 200	1 200	0	0,0 %
Sum	**7 056**	**7 065**	**-9**	**-0,1 %**

9.2 Forvaltning av kulturminner

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner forvaltes på grunnlag av egen historie og egne verdier.

Sametingets arbeid skal føre til at flere samiske kulturminner registreres og istandsettes. Gjennom dette arbeidet styrkes kunnskapen om samisk tradisjon og historie, samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner.

Til forvaltningen hører tilskuddet Samisk kulturminnevern samt ulike prosjekter som Várjjat siida og Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde, Skoltebyen kulturmiljø og andre prosjekter som omhandler registrering, skjøtsel, sikring og tilrettelegging av samiske kulturmiljøer, herunder også samiske bygninger. Sametinget har en funksjonell, kunnskapsbasert og forutsigbar forvaltning etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven.

Et bredt utvalg av kulturmiljø i det samiske bosettingsområdet skal vedlikeholdes og formidles. Tilretteleggingene har som mål å synliggjøre samisk kulturhistorie og landskapsbruk i hele Sápmi. Etter flere år med tilrettelegging, synliggjøring og formidling av samiske kulturmiljøer ser Sametinget at det kreves ressurser for å ivareta oppfølging og vedlikehold av de tilrettelagte kulturmiljøene.

9.2.1 Samletabell – Forvaltning av kulturminner

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
37001 – Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd		3 366	3 265	101	3,1 %
38501 – Oppfølging, skjøtsels- og formidlingsarbeid – Várjjat siida og Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt	a)	340	200	140	70,0 %
Sum		**3 706**	**3 465**	**241**	**7,0 %**

a) Bevilgningen økes med kr 140 000 i 2027.

9.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
37001 – Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	3 366	3 265	101	3,1 %
Sum	**3 366**	**3 265**	**101**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samisk kulturminnevern:

- Samiske kulturminner med tilhørende tradisjoner synliggjøres gjennom dokumentasjon, formidling og istandsetting.

Prioriteringer – Samisk kulturminnevern:
For bygningsvern og fartøyvern:

- Utarbeide istandsettingsplaner for verneverdige samiske bygg og – båter.
- Istandsetting av verneverdige samiske bygninger. Bygninger som har særskilt betydning for det samiske lokalsamfunnet prioriteres.
- Formidling av samisk bygnings- og båtarv.
- Gjennomføring eller deltagelse i kurs og aktiviteter som bidrar til kompetanseheving knyttet til samiskbåt- og bygningsarv. Tiltak og deltagelse som bidrar til rekruttering prioriteres.

For registrering og dokumentasjon av samiske kulturminner og kulturmiljøer:

- Registrering og dokumentasjon av samiske kulturmiljøer. Områder som er lite undersøkt prioriteres.
- Innsamling og dokumentasjon av samisk tradisjonskunnskap som kan knyttes til kulturminner på sjø- og land.

For skjøtsel og tilrettelegging:

- Utarbeidelse av skjøtselsplaner for samiske kulturmiljøer.
- Skjøtselstiltak og tilrettelegging av kulturmiljøer. Kulturmiljøer som allerede er tilrettelagt, prioriteres.

Det settes av kr 3 366 000 til formålet i 2027.

9.2.3 Oppfølging, skjøtsels- og formidlingsarbeid – Várjjat siida og Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Várjjat siida er innskrevet på UNESCOs verdensarvliste og Ceavccageađge/Mortensnes videreutvikles som kulturminneområde.

Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde ble fredet i 1988 og forvaltes av Sametinget. Det ordinære skjøtselsarbeidet i kulturminneområdet gjennomføres av Várjjat Sámi Musea og midler til dette blir overført Tana og Varanger museumssiida via direktetilskuddet til samiske museer (kapittel 8.4.6). Ekstraordinært skjøtselsarbeid og utviklingsarbeid knyttet til kulturminneområdets betydning som lokalitet i Várjjat siida dekkes av prosjektet.

Várjjat siida ble innskrevet på Norges tentative verdensarvliste i 2025. Det forventes at oppfølgende arbeid med nominasjon og innskriving av Várjjat siida på UNESCOs verdensarvliste vil ta til for alvor i 2027. Sametinget har over år arbeidet aktivt for at Várjjat siida skal bli et samisk verdensarvområde, og det er nødvendig og forventet med fortsatt innsats fra Sametingets side i den videre nominasjonsprosessen etter innskrivingen på tentativ liste. Innskriving og nominasjon til UNESCOs verdensarvliste er basert på et komplisert regelverk og Sametinget må hente inn ekstern spesialkompetanse i dette arbeidet.

Prosjektet inngår i forvaltningen av Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde og lokalitetene som inngår i Várjjat siida. Når UNESCO-prosessen er avsluttet, vurderes tiltaket som en forvaltningsoppgave knyttet til skjøtsel, formidling og oppfølging av kulturminneområdene.

Bevilgningen økes med kr 140 000 i 2027. Det settes av kr 340 000 til formålet i 2027.

9.3 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har formell forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner etter kulturminneloven.

Forvaltningsmyndigheten for samiske kulturminner er overført til Sametinget gjennom Forskrift om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven (ansvarsforskriften). Sametinget mener myndigheten bør forankres direkte i kulturminneloven, og forventer at revisjonen av kulturminneloven ivaretar samiske rettigheter i tråd med folkeretten.

Gode økonomiske rammebetingelser er avgjørende for et godt samisk kulturminnevern. Sametinget må derfor ha reelle konsultasjoner med staten om bevilgninger til området. Nasjonale tilskuddsordninger og bevaringsstrategier må i større grad tilpasses behovene i samiske kulturmiljøer.

Kunnskapen om samiske bosettingsområder og kulturminner er stadig økende, særlig når det gjelder automatisk fredete samiske bygninger. Samarbeid med fylkeskommuner, kulturminneforvaltningen og samiske lokalsamfunn er viktig for å sikre en god og effektiv forvaltning. Sametinget har allerede gode erfaringer med slikt samarbeid, som gir gevinster for alle parter.

9.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner er grunnlag for kunnskapsproduksjon om samisk tilstedeværelse og levesett.

Styrket synliggjøring av samiske kulturminner medfører økt kunnskap om samisk historie og levesett. Sametinget arbeider for at formidling av samiske kulturmiljøer skal skje gjennom varierte framstillinger både muntlige, skriftlige og audiovisuelle og gjennom tilrettelegging og bruk av kulturminnene. Samiske kulturminner dokumenterer bruk av ressurser og landskap, og kan bidra til å styrke samiske lokalsamfunn og videreføring av urfolkskunnskap. Sametinget skal være en premissleverandør ved formidlingen av den samiske kulturarven.

9.4.1 Samletabell – Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
39102 – «Kjent og anerkjent» - satsing på sørsamisk kulturarv - prosjekt	400	400	0	0,0 %
39104 – Revitalisering av samiske kulturmiljø i "Fotefar mot nord" - prosjekt	500	500	0	0,0 %
39105 – Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk - prosjekt	350	350	0	0,0 %
39201 – Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv - prosjekt a)	250	650	-400	-61,5 %
Sum	**1 500**	**1 900**	**-400**	**-21,1 %**

a) Bevilgningen reduseres med kr 400 000 i 2027.

9.4.2 Revitalisering av samiske kulturmiljø i «Fotefar mot Nord» - prosjekt

Mål for prosjektet:

- Styrke og opprettholde samisk identitet og tilhørighet og være en ressurs for lokalt næringsliv.

Prosjektet skal revitalisere og oppgradere kulturmiljøene som på 1990-tallet ble tilrettelagt gjennom Landsdelsutvalgets satsing "Fotefar mot nord". Tilretteleggingen omfattet et kulturmiljø i hver av kommunene. Til sammen 17 av i alt 103 fotefarsteder formidler samisk kulturhistorie. Prosjektet er et samarbeid mellom Sametinget, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner og kommunene. En prosjektleder med kontorsted i Nordland fylkeskommune koordinerer arbeidet og er bindeledd mellom samarbeidspartnerne.

Det generelle formålet med fotefarstedene er å styrke lokal identitet og tilhørighet og være en ressurs for lokalt næringsliv. All skriftlig formidling vil skje på samisk, i tillegg til andre språk.

Prosjektet hører inn under forvaltningsoppgavene til Sametinget og er knyttet opp til avtaler med kommuner og samarbeidspartnere. Prosjektet har i tillegg mottatt midler gjennom eksterne tilskuddsordninger og forpliktet seg til leveranser i tråd med tilskudds vilkårene. I henhold til prosjektplanen avsluttes prosjektet i 2028.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2027.

9.4.3 «Kjent og anerkjent» – satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Gjøre sørsamisk kulturarv kjent og anerkjent.

Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern har satt mål og strategier for en rekke av Sametingets arbeidsfelt innen kulturminnevernet. I det sørsamiske området er det et særlig behov for å satse på synliggjøring og formidling, registrering, dokumentasjon og oppfølging av samiske kulturminner. Det gjelder både for freda arkeologiske kulturminner og freda bygninger. En annen faktor er at den samiske kulturarven i dette området er lite kjent blant allmenheten og at den ofte er dratt i tvil, underkommunisert og «overskrevet» av norsk kulturhistorie. Dette er også en utfordring i arealplansaker. Et oppdatert og styrket kunnskapsgrunnlag om sørsamiske kulturminner vil være et viktig redskap i Sametingets deltakelse i arealplanprosesser i disse områdene.

Satsingen inngår i Sametingets kulturminnefaglige forvaltningsoppgaver. Prosjektet avsluttes i 2027 og det må vurderes behov for videre finansiering og oppfølging av oppgaver og resultater.

Det settes av kr 400 000 til formålet i 2027.

9.4.4 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Samisk kulturarv legger premisser for all planlegging og inngrep.

Mangelen på ressurser i forvaltningen av samiske kulturminner generelt, og i samisk bygningsvern og fartøyvern spesielt, gjør det svært vanskelig å få til en forsvarlig forvaltning. Det er behov for å styrke Sametingets arbeid med samisk kulturarv gjennom økte ressurser og økt kapasitet på arbeidsfeltet. Dette vil øke Sametingets innflytelse i arealsaker og som formidler av samisk kulturhistorie, tilstedeværelse og landskapsbruk.

Prosjektet avsluttes i 2027, det må vurderes om det er behov for videre finansiering og innsats for å styrke arbeidet med kulturminner som kunnskapsgrunnlag i arealsaker.

Det settes av kr 350 000 til formålet i 2027.

9.4.5 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sää'msijdd / Skoltebyen er et møtested og en lærings- og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv.

Tiltak som skal gjennomføres i perioden:

- Hallonenhuset settes i stand, og inventaret oppgraderes opp mot planlagt bruk.
- Det innledes samtaler med berørte miljøer om fremtidig eierskap og forvaltning av Skoltebyen.
- Lokal involvering blant annet av Norrõs-Skoltesamene, Sør-Varanger kommune og andre relevante parter og gjennom programmet utvalgte kulturlandskap i Norge (UKL).

Det er inngått bindende avtaler med underleverandører i gjennomføringen av prosjektet. Ettersom Sametinget eier flere bygninger i det freda området Skoltebyen vil det være behov for midler til vedlikehold av bygningene også i framtiden. De største vedlikeholdsoppgavene vil bli gjennomført innenfor prosjektet, og behovet etter prosjektavslutning vil i hovedsak være knyttet til løpende vedlikehold.

Dette er et fireårig prosjekt, prosjektet avsluttes i 2027.

Bevilgningen reduseres med kr 400 000 i 2027. Det settes av kr 250 000 til formålet i 2027.

9.5 Forvalting av samisk bygnings- og båtarv

Mål for innsatsområdet:

- God kvalitet og tilfredsstillende vedlikehold på samiske bygningsarv og verneverdige samiske båter.

Bygningsregistreringsprosjektet, som Sametinget har gjennomført i samarbeid med Riksantikvaren, har resultert i at antallet automatisk freda samiske byggverk har økt fra 60 til rundt 930. Sametingets ansvar er å forvalte disse byggverkene og formidle historien de representerer. Registreringsprosjektet har skapt forventninger i de samiske lokalsamfunnene, og det forplikter alle ansvarlige deltakere til å imøtekomme disse forventningene, og til å følge opp det klare ansvaret som er nedfelt i kulturminneloven. Riksantikvaren har bevilget tilskuddsmidler til Sametinget for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredede samiske bygninger. Sametinget vil følge dette opp med styring av tilskudd til fredede kulturminner i privat eie og ellers i tråd med plan for forvaltning av automatisk fredede samiske bygninger som er vedtatt av Sametingets plenum.

Antall identifiserte og registrerte samiske kulturminner øker fra år til år, og bidrar til å synliggjøre samisk historie og tilstedeværelse i stadig nye områder. Det voksende antallet kulturminner dokumenterer samisk historie i hele Sápmi.

Sametinget har fått ansvar for samisk fartøyvern fra 2020, og dette saksfeltet er derfor i en tidlig etableringsfase. Siden Sametinget ikke har en samlet oversikt over verneverdige samiske båter, vil arbeidet med identifisering av samiske båter og fartøy være en prioritert oppgave for dette saksfeltet. Å etablere kontakt og samhandling med kunnskapsmiljøer som kjenner lokale samiske båttradisjoner vil være en viktig premiss i arbeidet med å etablere et funksjonelt samisk båt- og fartøyvern.

9.5.1 Samletabell – Forvalting av samisk bygnings- og båtarv

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
39250 – Samisk båtarv – prosjekt	a)	650	500	150	30,0 %
Sum		**650**	**500**	**150**	**30,0 %**

a) Bevilgningen økes med kr 150 000 i 2027.

9.5.2 Samisk båtarv – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Styrke samisk båtarv og båtvern.

Sametinget har etablert et nasjonalt nettverk bestående av samiske, kvenske/norsk-finske og norske museer og organisasjoner, forvaltningsinstitusjoner på nasjonalt og fylkesnivå, universiteter og forskningsinstitusjoner, samt båtbyggere og andre miljø som arbeider med båter og båtarv.

På bakgrunn av dette og den erfaring og kompetanse Sametinget har tilegnet seg, skal Sametinget i samarbeid med nettverket og med en egen referansegruppe arbeide videre med å se på modeller for formidling og forvaltning av den samiske båtarven. Dette bidrar til at samisk båtarv kan bevares og ivaretas for ettertiden.

Forvaltning av samisk båtarv hører inn under forvaltningsoppgavene som ble overført til Sametinget fra 2020. Prosjektet er nødvendig i oppbyggingen og etableringen av dette forvaltningsfeltet.

Prosjektet avsluttes i 2027, og det må vurderes behov for videre finansiering og oppfølging av båtarv som eget forvaltningsfelt.

Bevilgningen økes med kr 150 000 i 2027. Det settes av kr 650 000 til formålet i 2027.

9.6 Forvaltning av samiske levninger

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget eller det organ Sametinget utpeker, er rette myndighet i forvaltning av samiske levninger og gravmateriale.

Samisk gravskikk kan følges langt tilbake i tid. De eldste levningene kommer fra de førkristne samiske urgravene. Denne gravskikken kan føres tilbake til 900-tallet f.Kr. Dette er en av de lengste sammenhengende gravskikkene vi kjenner i Europa, og forekom helt til 16/1700-tallet. Universitetet i Oslo har i dag den største samlingen av levninger fra samiske graver – både fra førkristne urgraver og kristne begravelser. Levningene fra urgravene, med tilhørende gravkontekst og geografiske distribusjon utgjør et stort kunnskapspotensial om samisk tilstedeværelse og levesett.

Innsamlingen særlig fra kristne kirkegårder vakte i sin tid fortvilelse og sterke reaksjoner, og skjedde uten samtykke fra de samiske lokalsamfunnene. Sametinget og Universitetet i Oslo har i dag en egen avtale om forvaltning av samiske menneskelige levninger ved De Schreinerske Samlinger, som nå har skiftet navn til De bioantropologiske samlinger ved Universitetet i Oslo. I avtalen går det fram at Universitetet i Oslo har det daglige forvaltningsansvaret for de samiske levningene og at Sametinget fatter endelig avgjørelse i alle forhold som gjelder de samiske levningene.

Áimahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern klargjør mål og strategier for forvaltningen av samiske levninger. Meldingen slår fast at forvaltningen av samiske levninger og gravgods skal bygge på et bredt kunnskapsgrunnlag som tar hensyn til de enkelte levningenes funnkontekst og innsamlingshistorikk, alder og sjeldenhet samt spesifikke kildeverdier for samisk historie. Videre skal krav om tilbakeføring løses gjennom dialog og gode prosesser som inkluderer berørte parter. Sametinget skal derfor utvikle gode medvirkningsprosesser som håndterer meningsmangfold og bygger dialog. Det er videre behov for å utarbeide egne styringsdokument for forvaltning av samiske levninger med tilhørende funn, det være seg oppbevaring, formidling, kunnskapsproduksjon, medvirkningsprosesser, deponering og gjenbegravelse.

9.6.1 Samletabell – forvaltning av samiske levninger

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
39301 – Forvaltning av samiske levninger - prosjekt	1 200	1 200	0	0,0 %
Sum	**1 200**	**1 200**	**0**	**0,0 %**

9.6.2 Forvalting av samiske levninger – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Etablere et rammeverk som sikrer en etisk og kunnskapsbasert forsvarlig forvaltning av samiske menneskelige levninger.

Prosjektet består av fire aktiviteter.

- Aktivitet 1: Utarbeide styringsdokument for forvaltning av samisk skjelettmateriale med tilhørende funn, det være seg oppbevaring, formidling, forskning, medvirkningsprosesser, deponering og gjenbegravelse.
- Aktivitet 2: Utvikle gode og inkluderende medvirknings- og forsoningsprosesser som håndterer meningsmangfold og bygger på dialog med berørte parter.
- Aktivitet 3: Belyse de samiske levningenes betydning og verdi som kilde til kunnskap om samisk tilstedeværelse, levesett og historie.
- Aktivitet 4: Initiere dialogmøter og tilrettelegge for en god prosess og avklaringer med de institusjonene i Norge som har samisk levninger i sine samlinger.

Dette er et treårig prosjekt som avsluttes i 2027, og det bør vurderes om det er behov for videre tiltak og finansiering for å følge opp styringsdokumentene og anbefalingene som prosjektet resulterer i.

Det settes av kr 1 200 000 til formålet i 2027.

10. Helse, sosial og barnevern

Samfunnsmål:

- Det samiske folk har god helse og tilgang til likeverdige tjenester tilpasset deres språklige og kulturelle bakgrunn, og deres rettigheter som urfolk.

Sametingets helse-, sosial og barnevernspolitikk bygger på urfolks rett til likeverdige og kulturelt tilpassede tjenester. Dette følger av norsk lov og internasjonale konvensjoner. Tjenestene skal være tilpasset samiske pasienters språk og kultur, og samiske behov skal synliggjøres i planlegging, utredninger og beslutningsprosesser. Sametinget vil arbeide for at ansvar for kvalitetssikring av samiske tjenester løftes til et overordnet nivå.

Sametinget styrker samiske interesser gjennom konsultasjoner, høringer, dialog og samarbeid med statlige myndigheter, helseforetak og andre relevante aktører. Sametinget vil bidra aktivt i utvalgs- og lovarbeid som berører samiske pasienters og brukeres rettigheter, og være en pådriver for at samiske perspektiver ivaretas i utviklingen av helse-, sosial- og barnevernspolitikken.

God helse i det samiske samfunnet forutsetter kunnskap om helse, levekår og faktorer som påvirker helsetilstanden. Sametinget vil arbeide for å styrke kunnskapsgrunnlaget om samisk helse og levekår, samt forskning på forhold som påvirker samiske pasienters møte med helse- og omsorgstjenestene. Samisk språk, kultur og tradisjonell kunnskap er viktige ressurser for helse, livsmestring og tjenesteutvikling.

Sametinget ser behov for å styrke samisk språk- og kulturkompetanse på alle nivåer i helse- og omsorgstjenestene og i barnevernet. Dette omfatter kunnskap om samisk språk, kultur, historie og samfunnsforhold, herunder konsekvenser av fornorskningspolitikken. Samisk språk- og kulturkompetanse må forankres i tjenestenes ledelse, organisering og kvalitetsarbeid, slik at tilbudet ikke blir avhengig av enkeltpersoners kompetanse og initiativ.

Samiske barn har rett til å vokse opp med eget språk og egen kultur, også under barnevernets omsorg. Barnevernet må ha nødvendig samisk språk- og kulturkompetanse og ivareta barnas identitet, tilhørighet og rettigheter. Det er fortsatt behov for mer kunnskap om samiske barn og familier i møte med barnevernet. Sametinget vil arbeide for et kunnskapsbasert barnevern som ivaretar samiske barns språklige, kulturelle og individuelle behov.

Gode oppvekstsvilkår for samiske barn forutsetter også sosial og økonomisk trygghet. Økonomiske og samfunnsmessige endringer kan påvirke familiers levekår og barns helse, livskvalitet og muligheter for deltakelse. Det er behov for mer kunnskap om familie- og barnefattigdom og andre levekårsutfordringer i samiske samfunn. Sametinget vil samarbeide med relevante myndigheter, organisasjoner og fagmiljøer for å styrke kunnskapsgrunnlaget og bidra til å forebygge økonomisk og sosial ulikhet blant samiske barn og familier.

Sametinget vil arbeide for at samiske behov, erfaringer og perspektiver inngår systematisk i det nasjonale selvmordsforebyggende arbeidet. Forebyggingen må bygge på kunnskap om samiske samfunn og ta hensyn til blant annet språk, kultur, identitet, tilhørighet og levekår. Sametinget vil samarbeide med ansvarlige myndigheter, fagmiljøer og samiske aktører om utvikling av kunnskapsgrunnlag og tiltak.

10.1 Innsatsområder – Helse, sosial og barnevern

Sametingets innsatsområder innenfor helse, sosial og barnevern:

- Spesialisthelsetjeneste
- Helse- og omsorgstjeneste
- Folkehelse
- En likeverdig og kultursensitiv barnevernstjeneste

10.1.1 Virkemidler innsatsområder – Helse, sosial og barnevern

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Helse- og omsorgstjeneste	5 653	5 482	171	3,1 %
Sum	**5 653**	**5 482**	**171**	**3,1 %**

10.2 Spesialisthelsetjeneste

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter mottar likeverdige spesialisthelsetjenester tilpasset deres språk og kultur, og har mulighet til å bruke samisk språk i møte med tjenestene.

Samiske pasienter har rett til likeverdige spesialisthelsetjenester på linje med øvrig befolkning. Utvikling av gode spesialisthelsetjenester for den samiske befolkningen må bygge på forståelse for samisk språk, kultur, historie og levesett. Sametinget mener det er behov for å styrke samisk innflytelse i organisering, utvikling og styring av spesialisthelsetjenestene.

10.2.1 Sámi klinihkka som et nasjonalt urfolkshelsesenter

Sametinget vil i 2027 følge opp arbeidet med ekspertutvalgets utredning om samiske spesialisthelsetjenester. Sametinget mener det er behov for å styrke samisk sikre reell samisk styring i organisering, utvikling og styring av spesialisthelsetjenestene. Tilgang til samiske helsetjenester skal sikres uavhengig av bosted. Sametinget vil arbeide for å styrke Samisk nasjonal kompetansetjeneste for psykisk helsevern og avhengighet (SANKS) og Sámi Klinihkka som nasjonale tilbud, og for å sikre samisk representasjon i helseforetak og brukerorganer slik at samiske pasienters behov og rettigheter ivaretas.

Det er behov for å styrke kompetansen om samisk språk, kultur og samfunnsforhold i spesialisthelsetjenesten for å sikre et likeverdig tjenestetilbud.

10.3 Helse- og omsorgstjeneste

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter og brukere, uavhengig av bosted, mottar likeverdige helse- og omsorgstjenester tilpasset deres språklige og kulturelle bakgrunn.

Sannhets- og forsoningskommisjonen peker på mangelfull oppfyllelse av samers rettigheter og utfordringer med likeverdige tjenester i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Sametinget mener det er behov for en mer systematisk og forpliktende innsats for å sikre at samiske pasienters språklige og kulturelle behov ivaretas i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, uavhengig av bosted.

Sametinget vil arbeide for en nasjonal handlingsplan for helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkningen. Handlingsplanen må bidra til styrket samisk språk- og kulturkompetanse, økt rekruttering av samiskspråklig helsepersonell og bedre tilgang til tjenester uavhengig av bosted, og tydeliggjøre ansvar for gjennomføring og oppfølging av tiltakene.

Sametinget vil arbeide for å styrke samiske fag- og kompetansemiljøer som kan bistå kommunene med å utvikle samiskspråklige og kulturelt tilpassede helse- og omsorgstjenester. Gjennom samarbeid med kommunene vil Sametinget særlig arbeide for å styrke tilbudet til samiske barn og eldre og bidra til økt tilgang på samiskspråklig helsepersonell.

Mange samiske pasienter har begrenset tilgang til samiskspråklige legetjenester. Sametinget vil arbeide for løsninger som gir bedre tilgang til samiskspråklig legekompetanse uavhengig av bosted. Digitale konsultasjoner og samarbeid på tvers av kommuner og tjenestenivåer kan være aktuelle virkemidler. Sámi klinihkka og andre samiske fagmiljøer kan ha en viktig rolle i utviklingen av slike løsninger.

10.3.1 Samletabell – Helse- og omsorgstjenesten

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
40001 – Brukerrettede tilbud for eldre samer - Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter - direkte tilskudd	899	872	27	3,1 %
40101 – Samisk legeforening - direkte tilskudd	388	376	12	3,2 %
40201 – Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie - direkte tilskudd	483	468	15	3,2 %
40301 – Brukerrettede tilbud for eldre samer - Samisk hus i Oslo - direkte tilskudd	754	731	23	3,1 %

40401 – Sørsamisk helsekonferanse – Aajege – Trøndelag fylkeskommune - direkte tilskudd	211	205	6	2,9 %
40501 – Sámi sosialbargiid searvi/Samisk sosialarbeiderforening - direkte tilskudd	155	150	5	3,3 %
42001 – Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 763	2 680	83	3,1 %
Sum	**5 653**	**5 482**	**171**	**3,1 %**

10.3.2 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv – Várdobáiki - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv:

- Legge til rette for møteplasser og brukerrettede tilbud som fremmer helse, sosial deltakelse og samisk språk og kultur.

Gjennom denne ordningen arrangerer Várdobáiki møteplasser og brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen i det markasamiske området. Tilbudene skal bidra til helse, livskvalitet, sosial deltakelse og fellesskap, samt styrke samisk språk og kultur.

Gjennom ordningen gir Várdobáiki også veiledning, kompetansestøtte og råd til personer og organisasjoner som ønsker å gjennomføre møteplasser og brukerrettede tiltak for den samiske befolkningen. Ordningen skal bidra til møteplasser, aktivitet og nettverk som fremmer helse, sosial deltakelse og felleskap og som styrker samisk språk og kultur i et livsløpsperspektiv. Dette arbeidet bør også skje ved at Várdobáiki bidrar med faglige innspill i relevante høringer fra kommuner, nasjonale myndigheter og andre aktører.

Det settes av kr 899 000 til formålet i 2027.

10.3.3 Samisk legeforening – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samisk legeforening:

- Bidra til et likeverdig helse- og omsorgstilbud for den samiske befolkningen gjennom styrket samisk språk- og kulturkompetanse i helsetjenesten.

Sámi Doaktáriid Searvi/Samisk Legeforening er en frivillig, uavhengig, ideell organisasjon som arbeider for å bedre helsetilbudet til den samiske befolkningen samt fremme helseopplysning på samisk. Samisk legeforening er en svært viktig samarbeidspartner for å fremme Sametingets helsepolitikk. De har ofte en avgjørende rolle for gjennomføring av Sametingets politikk, og er en viktig ressurs for Sametinget.

Sametinget forventer at Samisk legeforening bidrar med faglige innspill i relevante høringer fra kommuner, nasjonale myndigheter og andre aktører i saker som berører samisk helse. Samisk legeforening vil bidra til rekruttering av samisk helsepersonell til samiske områder.

Det settes av kr 388 000 til formålet i 2027.

10.3.4 Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie:

- Bidra til utvikling av likeverdige og kulturelt tilpassede helse- og omsorgstjenester for den samiske befolkningen i sørsamisk område.

Sørsamisk helsenettverk består av helsepersonell i sørsamisk område som arbeider for å styrke samisk språk- og kulturkompetanse i helse- og omsorgstjenestene til den samiske befolkningen i sørsamisk område. Nettverket samarbeider på tvers av etater, kommuner, fylker og landegrensen.

Sametinget forventer at Sørsamisk helsenettverk bidrar med faglige innspill i relevante saker og høringer fra kommuner, nasjonale myndigheter og andre aktører i saker som berører samisk helse.

Det settes av kr 483 000 til formålet i 2027.

10.3.5 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen i Oslo – Sámi viessu Oslo / Samisk hus Oslo - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen i Oslo:

- Bidra til å fremme helse, livskvalitet og sosial deltakelse blant den samiske befolkningen i Oslo ved å støtte møteplasser og brukerrettede tilbud som styrker samisk språk, kultur og fellesskap.

Gjennom denne ordningen arrangerer Samisk hus Oslo møteplasser og brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen i Oslo. Tilbudene skal bidra til helse, livskvalitet, sosial deltakelse og fellesskap, samt styrke samisk språk og kultur.

Det settes av kr 754 000 til formålet i 2027.

10.3.6 Sørsamisk helsekonferanse – Aajege – Trøndelag fylkeskommune - direkte tilskudd

Mål for konferansen – Sørsamisk helsekonferanse:

- Styrke kunnskap og kompetanse om helse, levekår, utfordringer og tjenestebehov for samiske pasienter i sørsamisk område.

Gjennom denne ordningen legger Aajege til rette for at samiske fagfolk, samiske brukere og andre kan dele kompetanse og erfaringer som kan bidra til utvikling og tilrettelegging av helse- og omsorgstjenester til sørsamiske områder.

Det settes av kr 211 000 til formålet i 2027.

10.3.7 Sámi sosialbargiid searvi / Samisk sosialarbeiderforening – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sámi sosialbargiid searvi / Samisk sosialarbeiderforening:

- Styrke samisk språk- og kulturkompetanse i sosialfaglige tjenester og bidra til likeverdige tjenester for den samiske befolkningen.

Sámi sosialbargiid searvi/Samisk sosialarbeiderforening er en frivillig, uavhengig og ideell fagorganisasjon for samiske sosialarbeidere og andre som arbeider med sosialfaglige spørsmål i Sápmi. Foreningen arbeider for å synliggjøre og styrke samiske perspektiver i sosialt arbeid, og bidrar med kunnskap om hvordan sosialtjenester kan utvikles og utformes på en måte som tar hensyn til samisk språk, kultur, rettigheter og historiske erfaringer.

Sametinget forventer at foreningen bidrar med faglige innspill og kompetanse i relevante saker og høringer fra kommuner, nasjonale myndigheter og andre aktører i saker som berører samiske sosial- og velferdstjenester.

Det settes av kr 155 000 til formålet i 2027.

10.3.8 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
42001 – Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 763	2 680	83	3,1 %
Sum	**2 763**	**2 680**	**83**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter:

- God helse og likeverdige helse-, omsorg- og barnevernstjenester for den samiske befolkningen.

Prioriteringer – Helse-, omsorg og barnevernsprosjekter:

- Prosjekter som bidrar til dokumentert kunnskap om samiske barn under barnevernets omsorg.
- Prosjekter som øker samiske pasienters medvirkning og brukerstyring.
- Prosjekter som styrker psykisk helse hos samiske barn og unge.
- Prosjekter som bidrar til å forebygge og redusere omfang av selvmord, selvmordsforsøk og selvskading.

- Prosjekter som fremmer god helse blant den reindriftssamiske befolkningen.
- Prosjekter for møteplasser for samiske eldre.
- Prosjekter for overføring av tradisjonell samisk kunnskap mellom generasjoner for samiske eldre og ungdom.
- Prosjekter for å reparere menneskelige konsekvenser etter fornorskningen.
- Prosjekter som bidrar til etablering av samiske helse- og folkehelsenettverk eller andre tiltak, herunder nordisk-samisk samarbeid, og som styrker befolkningens tilgang til språk- og kulturtilpassede helsetjenester.

Det settes av kr 2 763 000 til formålet i 2027.

10.4 Folkehelse

Mål for innsatsområdet:

- God folkehelse og livskvalitet i den samiske befolkningen.

God folkehelse i det samiske samfunnet forutsetter kunnskap om samisk språk, kultur og samfunnsforhold. Sametinget vil arbeide for å styrke kunnskapsgrunnlaget om samisk folkehelse, herunder forskning på konsekvensene av fornorskningspolitikken. Sametinget mener det er nødvendig å styrke Senter for samisk helseforskning og følge opp resultatene fra helse- og levekårsundersøkelsen SAMINOR 3.

Nyere forskning viser at vold fortsatt utgjør en betydelig samfunnsutfordring. Sametinget vil arbeide for at nye former for vold, herunder digitale seksuelle krenkelser og nettbasert vold, må inngå i framtidige handlings- og tiltaksplaner. Forebyggende arbeid og tidlig innsats må bygge på samisk kulturforståelse og utvikles i samarbeid med samiske fagmiljøer og lokalsamfunn.

Sametinget vil arbeide for at nasjonale folkehelsetiltak i større grad ivaretar samiske behov og perspektiver. Dette omfatter også arbeidet for en verdig alderdom hvor samisk språk og kultur er en naturlig del av hverdagen. Samiske samfunn møter store utfordringer knyttet til arealpress, klimaendringer, ressurskonflikter, rovdyrproblematikk, uforutsigbare rammevilkår og negative holdninger. Slike forhold kan påvirke både psykisk og fysisk helse. Sametinget vil arbeide for at helse-, sosial- og omsorgstjenestene har kunnskap om og tar hensyn til de særlige utfordringene samiske familier og næringsutøvere står overfor, slik at både voksne og barn får nødvendig støtte og oppfølging.

Sametinget mener det er behov for styrket selvmordsforebyggende arbeid i samiske samfunn. Psykisk helse påvirkes av en rekke forhold, herunder levekår, diskriminering, utenforskap og konsekvenser av fornorskningen. Forebyggende arbeid må bygge på samisk språk, kultur og lokalsamfunn, og omfatte støtte til personer i krise, deres nettverk og etterlatte. Sametinget vil arbeide for etablering av et samisk lavterskeltilbud for personer i krise.

10.4.1 Forebygging av selvmord i Sápmi – prosjekt

Selvmordsforebygging i samiske samfunn har over flere år vært et prioritert område for Sametinget. I 2026 ble prosjektet «Forebygging av selvmord i Sápmi» ferdigstilt. Sluttrapporten gir kunnskap om kommunenes selvmordsforebyggende arbeid og anbefalinger om hvordan arbeidet kan styrkes og systematiseres, med særlig vekt på samisk språk- og kulturforståelse.

I 2027 vil Sametinget følge opp rapportens anbefalinger i det videre arbeidet med selvmordsforebygging i samiske samfunn. Kunnskapen fra prosjektet skal danne grunnlag for det videre arbeidet med å styrke en systematisk og helhetlig innsats for selvmordsforebygging i samiske samfunn.

10.5 En likeverdig og kultursensitiv barneverntjeneste

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn mottar barnevernstjenester som ivaretar deres språk, kultur, identitet og rettigheter.

Samiske barn har rett til å vokse opp med sitt språk og sin kultur, slik det er fastsatt i norsk lov og internasjonale konvensjoner. Hjelpetilbud skal ta hensyn til barnas etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. Kunnskap om samiske barns rettigheter, språk og kultur er avgjørende for å sikre barn og familier et godt og tilpasset tilbud.

Sametinget har gjennom sitt arbeid sikret at samiske barns rett til språk, kultur, etnisitet og religion er forankret i barnevernlovens formålskapittel. Sametinget vil videre arbeide for at disse rettighetene ivaretas i forskrifter og øvrige prosesser som berører barn. Sametinget vil arbeide for at samiske barns språk, kultur og identitet synliggjøres og ivaretas gjennom hele barnevernsforløpet. Sametinget vil også etterspørre forskning om helse og levekår for samiske barn som har vært eller er under barnevernets omsorg.

11. Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling

Samfunnsmål:

- Styrke samenes og andre urfolks stilling

Sametinget jobber for at samers rettigheter skal være en del av det internasjonale arbeid for urfolk – gjennom allianser, avtaler og solidaritet på tvers av landegrenser. Videre ønsker Sametinget solidarisk å støtte opp om de nasjonale minoritetenes vilkår.

Sametinget er pådrivere i internasjonale organer for å utvikle og følge opp folkerettslige konvensjoner, erklæringer og andre instrumenter som styrker rettighetene til verdens urfolk. Som urfolk i et av verdens rikeste land har samene en solidarisk forpliktelse til å bidra til utvikling for situasjonen til andre urfolk. Samtidig er internasjonal rett avgjørende for å fremme og ivareta rettigheter og interesser på hjemmebane.

Sametingets internasjonale arbeid og engasjement får direkte og konkret betydning i det samiske samfunn, helt ned på lokalt nivå. Sametinget jobber for å få implementert FNs erklæring om urfolks rettigheter i Norge. Urfolks rettigheter handler om grunnleggende menneskerettigheter, om rettferdighet, demokrati, likhet, ikke-diskriminering, godt styresett og god tro. Det samiske samfunn skal kunne delta fullt, meningsfylt og effektivt i beslutningsprosesser, og statene skal konsultere for å oppnå fritt og informerte forhåndssamtykke før lover og tiltak som påvirker det samiske samfunn vedtas.

Det grenseoverskridende arbeidet retter seg mot innsatsområder som samisk samarbeid, nordområdene, urfolks- og menneskerettigheter, solidaritetsarbeid og globale utfordringer. Sametinget deltar aktivt i nasjonale og internasjonale fora og arenaer som Samisk parlamentarisk råd, Nordisk samarbeid, Barentssamarbeidet, Arktisk råd, EU og FN.

Sametinget konstaterer at folkeretten og urfolks rettigheter er under press internasjonalt. I en rekke saker også nasjonalt trues eller krenkes samers rettigheter, og mulighetene for politiske løsninger minsker. Videre står enkeltpersoner og grupperinger alene i rettsaker mot staten der politiske prosesser ikke fører frem.

11.1 Innsatsområder – Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling

Sametingets innsatsområder innenfor samisk samarbeid, solidaritet og likestilling:

- Samisk samarbeid
- Nordområdene
- Urfolks rettigheter
- Likeverd og solidaritet
- Likestilling

11.1.1 Virkemidler innsatsområder – Samisk samarbeid, solidaritet og likestilling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Samisk samarbeid	5 500	5 500	0	0,0 %
Urfolks rettigheter	5 210	3 758	1 452	38,6 %
Likestilling	1 290	1 777	-487	-27,4 %
Sum	**12 000**	**11 035**	**965**	**8,7 %**

11.2 Samisk samarbeid

Mål for innsatsområdet:

- Samisk språk, kultur og samfunnsliv bevares og utvikles både innenfor den enkelte stat og på tvers av statsgrensene.

11.2.1 Samletabell – Samisk samarbeid

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
48001 – Sámi Giellagáldu - avtale	5 500	5 500	0	0,0 %
Sum	**5 500**	**5 500**	**0**	**0,0 %**

11.2.2 Sámi Giellagáldu - avtale

Sámi Giellagáldu ble etablert av Sametingene i Finland, Sverige og Norge som egen driftsenhet tilknyttet Sametinget i Norge i 2022. De tre sametingene har i 2020 vedtatt vedtekter for organisasjonen samt bestemt organisering og finansiering. Praktisk og administrativt er Sámi Giellagáldu tilknyttet Sametinget i Norge, men ledes av et eget styre hvor de tre sametingene har lik innflytelse.

Sametingene i Norge, Sverige og Finland har fremforhandlet en avtale om finansiering av Sámi Giellagáldu. Finansieringsavtalen for Sámi Giellagáldu er Sametingets viktigste redskap for normering av terminologi og skriveregler av de samiske skriftspråkene.

Sámi Giellagáldu er samenes felles nordiske fagorgan for samiske språkspørsmål. Sámi Giellagáldu har ansvar for å koordinere, styrke, og utvikle det nordiske samiske språksamarbeidet. Formålet er å bevare, verne og utvikle den kulturarven som de samiske skriftspråkene og talespråkene representerer. Arbeidet skal samtidig ivareta de ulike samiske språkenes særskilte behov, utfordringer og ressurser. Nordisk språksamarbeid er viktig for å øke bruken av samiske språk.

Direktøren for Sámi Giellagáldu har fullmakt til å forvalte midlene som er avsatt til Sámi Giellagáldu under kapittel 11.2.2. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

Det settes av kr 5 500 000 til formålet i 2027.

11.2.3 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samene er både et folk og et urfolk med tradisjonelle områder innenfor statsgrensene til Finland, Norge, Sverige og Russland. Vi er forent gjennom felles historie, kultur og samiske språk, og gjennom bruken av våre tradisjonelle land-, fjord- og kystområder med tilhørende ressurser. Kontakten mellom samer på tvers av landegrenser har avgjørende betydning for bevaring av tradisjoner og for utvikling av samisk fellesskap og mangfold. Dette arbeidet gjøres blant annet gjennom Samisk parlamentarisk råd (SPR) som er den parlamentariske samiske stemmen internasjonalt og som skal ivareta samenes interesser på tvers av landegrensene. Det er et mål at Samisk parlamentarisk råd skal ha et institusjonalisert samarbeid i saker som berører samer i flere stater, eller samene som ett folk.

Sametinget i Norge har 7 delegater i Samisk parlamentarisk råd.

Det langsiktige målet er et fremtidig felles samisk folkevalgt organ. I et mer kortsiktig perspektiv vil vi prioritere tiltak som harmoniserer valgordningene, slik som for eksempel en felles valgdag.

Et utvalg i SPR ledet av Sametinget i Norge har levert en egen rapport om grensehindre i Sápmi. Denne legger fram en rekke konkrete forslag til løsninger på utfordringer. Sametinget har også vedtatt en egen plenumssak (SP 10/22) som har forslag til løsninger og anbefalinger som vil bli fulgt opp. SPR følger opp de foreslåtte løsningene og anbefalingene fra plenumssaken.

For nærmere omtale om finansieringen av SPR vises det til kapittel 15.2.6 Samisk parlamentarisk råd (SPR).

11.3 Nordområdene

Mål for innsatsområdet:

- En bærekraftig utvikling for folkene som bor i nord.

For å sikre en bærekraftig utvikling i nordområdene er det viktig med samarbeidet både mellom urfolksinstitusjoner, interesseorganisasjoner, næringsliv og nasjonale myndigheter. Derfor er Sametinget aktiv på arenaer som omhandler nordområdepolitikk, både nasjonalt og internasjonalt, blant annet gjennom deltagelse i nordområdeforumet og på internasjonale konferanser der nordområdepolitikken er tema.

11.4 Urfolks rettigheter

Mål for innsatsområdet:

- FNs erklæring om urfolks rettigheter er implementert i lovverk og praktisk politikk.

Urfolk har rett til selvbestemmelse. I kraft av denne retten bestemmer de fritt sin politiske stilling og fremmer fritt sin egen økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Selvbestemmelse omfatter også rettigheter knyttet til urfolks helse, utdanning, opplæring på eget språk og i egen kultur, medier, åndelige og religiøse tradisjoner, rett til bevaring og utvikling av egen kulturarv, tradisjonell kunnskap og kulturuttrykk. Samt rettigheter til land og vann, territorier og ressurser som danner naturgrunnlaget for urfolks kultur. Sametingene jobber blant annet med å få til at urfolks representative selvstyreorganer har selvstendig deltakerstatus i FN-møter som berører urfolksspørsmål samt oppfølgingen av sluttdokumentet fra FNs verdenskonferansen for urfolk (WCIP) i 2014.

11.4.1 Samletabell – Urfolksrettigheter

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
45005 – Jevgenij Jushkovs minnefond – Samerådet - norsk seksjon - direkte tilskudd		433	420	13	3,1 %
Internasjonalt arbeid - direkte tilskudd		1 287	1 248	39	3,1 %
48701 – Oppfølging av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen – prosjekt	a)	3 490	1 990	1 500	75,4 %
48501 – International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 - prosjekt	b)	0	100	-100	-100,0 %
Sum		**5 210**	**3 758**	**1 452**	**38,6 %**

a) Bevilgningen økes med kr 1 500 000 i 2027 for gjennomføring av Verddet konferanse.
b) Prosjektet avsluttes i 2026, og følges opp av Sametingsrådets engasjement internasjonalt.

11.4.2 Jevgenij Jushkovs minnefond - Samerådet - norsk seksjon – direkte tilskudd

Samerådet opprettet i 2022 Jevgenij Jushkovs minnefond. Minnefondet har som mål å støtte samer fra russisk side av Sápmi som tar samisk språkopplæring.

Det settes av kr 433 000 til formålet i 2027.

11.4.3 Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
45002 Samerådet - norsk seksjon	801	777	24	3,1 %
45003 Mama Sara Education Foundation	226	219	7	3,2 %
45004 Docip	260	252	8	3,2 %
Sum	**1 287**	**1 248**	**39**	**3,1 %**

11.4.3.1 Samerådet – norsk seksjon – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samerådet – norsk seksjon:

- Fremme samers rettigheter, slik at den samiske befolkningen blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk.

Samerådet er en samarbeidsorganisasjon for samiske organisasjoner i Norge, Sverige, Russland og Finland. Samerådets hovedmål er å fremme samers interesser og rettigheter, og at samene blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk. Samerådet arbeider også for å styrke samenes samhørighet som et folk over landegrensene. Samerådet deltar i tillegg i

internasjonale prosesser knyttet til urfolk, menneskerettigheter og miljøet i Arktis. Samerådet er organisert slik at hvert land har en seksjon. Sametinget bidrar med driftstilskudd til Samerådet – norsk seksjon.

Det settes av kr 801 000 til formålet i 2027.

11.4.3.2 Mama Sara Education Foundation – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Mama Sara Education Foundation:

- Bistå og styrke solidaritets- og humanitært arbeid utført gjennom Mama Sara Education Foundation.

Mama Sara Education Foundation er en frivillig hjelpeorganisasjon med base i Guovdageaidnu. Organisasjonen jobber aktivt med å hjelpe masaibarn i Tanzania med skolegang gjennom en fadderordning, samt å samle inn penger til skolebygg for maasaibarna. I 2017 ble skolebygget i Loliondo ferdig og overlevert skolemyndighetene i Loliondo. Organisasjonen vil fortsette samarbeidet med Loliondo og har under planlegging et nytt prosjekt i Engaruka. Solidaritetsarbeidet organisasjonen gjør er viktig, og Sametinget bidrar derfor med direkte tilskudd for å styrke dette arbeidet.

Det settes av kr 226 000 til formålet i 2027.

11.4.3.3 Docip – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Docip:

- Tilskuddsordningen skal styrke bistanden til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet.

Indigenous Peoples' Center for Documentation, Research and Information – Docip er en internasjonal urfolksorganisasjon med sete i Genève. Docip er et informasjons- og dokumentasjonssenter som også arbeider med forskning knyttet til urfolk.

Det settes av kr 260 000 til formålet i 2027.

11.4.4 Oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Gjøre Sametinget i stand til å imøtekomme forventninger knyttet opp mot sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid.

Sametinget behandlet i 2024 saker knyttet til oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, blant annet en sak om regional gjennomgang av tilbud og ordninger i alle Sametingets valgkretser. Sametinget gjennomfører høringer i alle Sametingets valgkretser i perioden 2025-2028.

På bakgrunn av prosessene i 2025 og 2026 vil oppfølgende tiltak, ordninger og etablering av møteplasser følges opp i de ordinære virkemiddelordningene til Sametinget, og knyttes til Sametingets institusjonsutvikling, gjennom å få flere kommuner inn i forvaltningsområdet for samiske språk og gjennom utvikling av Sametingets samarbeidsavtaler. I dette arbeidet ønsker Sametinget å være solidarisk med kvenenes/norsk-finnenes og skogfinnenes rett til å reparere sine fornorskningsskader.

For å få best mulig grunnlag for å prioritere tiltak vil Sametinget i 2027 ha høring og folkemøter i Gáisa og Ávjovárri valgkrets. I tillegg vil Sametinget se på muligheten for en undersøkelse av fremgangen i reparasjonsprosessen etter fornorskningen med relevante samarbeidspartnere.

Konferansen Verddet 2027 skal gjennomføres i Trondheim, en møteplass for dialog og handling etter Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Målet er å styrke relasjoner og sammen finne veier videre mot forsoning og reparasjon etter uretten som fornorskningen påførte.

Bevilgningen økes med kr 1 500 000 i 2027. Det settes av kr 3 490 000 til formålet i 2027.

11.5 Likeverd og solidaritet

Mål for innsatsområdet:

- Det vises solidaritet med andre urfolk.

Sametinget er pådrivere i internasjonale organer for å utvikle og følge opp folkerettslige konvensjoner, erklæringer og andre instrumenter som styrker rettighetene til verdens urfolk. Som urfolk i et av verdens rikeste land har Sametinget en solidarisk forpliktelse til å bistå til at situasjonen til andre urfolk blir bedre. Samtidig er internasjonal rett avgjørende for å fremme og ivareta våre rettigheter og interesser på hjemmebane.

11.6 Likestilling

Mål for innsatsområdet:

- Et likestilt samisk samfunn der alles rettigheter ivaretas, med like rettigheter og muligheter for alle.

Utgangspunktet for å nå dette målet er at likestilling berører alle samfunnsområder og skal være en integrert del av vårt arbeid, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, etnisitet og seksuell legning. Likestilling er derfor et aspekt ved alle politikkområdene i Sametinget, og likestilling skal derfor være en integrert del av hvert fagområde.

Spørsmål som gjelder urfolkskvinner, blir ofte usynliggjort i internasjonale rettighetsprosesser. I tillegg blir spørsmål som gjelder urfolkskvinner ofte usynliggjort på arenaer der urfolksspørsmål tas opp eksplisitt. Det kommer stadig sterkere krav fra urfolkskvinner om at de må bli inkludert i beslutningsprosesser og på arenaer som gjelder urfolk.

11.6.1 Samletabell – Likestilling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
45103 – Garmeres - norsk seksjon – direkte tilskudd	440	427	13	3,0 %
48601 – Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og handlingsplan mot samehets - prosjekt a)	850	1 350	-500	-37,0 %
Sum	**1 290**	**1 777**	**-487**	**-27,4 %**

a) Bevilgningen reduseres med kr 500 000 i 2027

11.6.2 Garmeres – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Garmeres:

- Styrkede rettigheter for skeive samer.

Garmeres er en organisasjon av og for skeive samer på tvers av landegrensene. De jobber for skeive samers rettigheter, muligheter og synlighet i hele Sápmi. Tilskuddet er også for å arrangere Sápmi Pride.

Det settes av kr 440 000 til formålet i 2027.

11.6.3 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Styrke likestilling, inkludering og vern mot diskriminering og vold i samiske samfunn.

Sametinget vedtok i 2020 likestillingsmeldingen Sábme Jállu, som omfatter innsatsområdene kjønnslikestilling, seksuell orientering og kjønnsidentitet, vold i samiske samfunn, samer med funksjonsnedsettelse samt hatytringer og hatkriminalitet. Sametinget arbeider med oppfølging av meldingen, herunder utvikling og gjennomføring av handlingsplaner innen de ulike innsatsområdene.

I 2023 vedtok Sametinget en handlingsplan mot vold. Vold i nære relasjoner er også en utfordring i samiske samfunn, og arbeidet krever målrettede tiltak innen forebygging, tjenestetilbud, kompetanseheving og kunnskapsutvikling. Sametinget skal bidra til å synliggjøre utfordringene og være en premissleverandør for utvikling av statlige tiltak på området.

Sametingets handlingsplan mot samehets hadde virkeperiode til utgangen av 2025. Arbeidet mot samehets videreføres som et prioritert innsatsområde. Det budsjetteres med fortsatt innsats på feltet, herunder samarbeid med arbeidet mot mobbing omtalt i kapittel 5.7.3. Revidering av Sametingets handlingsplan mot samehets er planlagt behandlet i sametingets plenum desember 2026.

I 2024 vedtok Sametinget en handlingsplan for realisering av rettighetene til samer med normbrytende funksjonsvariasjoner. Handlingsplanen skal bidra til økt innsats for å styrke og realisere disse rettighetene.

Bevilgningen reduseres med kr 500 000 i 2027. Det settes av kr 850 000 til formålet i 2027.

12. Samarbeidsavtaler

Samfunnsmål:

- Et styrket samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Sametinget er avhengig av å samarbeide med andre myndigheter, som kommuner, fylkeskommuner og regjering og storting. Kommunene tilbyr tjenester til den samiske befolkningen innen språk, oppvekst og opplæring, helse og sosial og kultur.

Sametinget arbeider for å legge forholdene til rette slik at det samiske folk selv, på egne premisser, skal ha mulighet til å utvikle sitt samfunn, sine språk og kultur. Dette er et ansvar som Sametinget verken skal, kan eller vil bære alene. Sametinget ønsker å styrke samarbeidet med regionale og lokale myndigheter. Dette skal skje gjennom etableringen av partnerskapsavtaler og samarbeidsavtaler med kommuner og fylkeskommuner, samt andre sentrale institusjoner hvis virksomhet berører samiske interesser.

Sametinget satte i 2024 i gang en prosess med å evaluere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene og byene som Sametinget har samarbeidsavtaler med.

Sametinget vil i 2027 jobbe spesielt for å opprette og styrke eksisterende partnerskap med lokale og regionale myndigheter der målet er et felles løft for de samiske institusjonene.

12.1 Virkemidler innsatsområde – Samarbeidsavtaler

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Regionalt samarbeid	a)	3 965	2 965	1 000	33,7 %
Interreg		516	500	16	3,2 %
Sum		**4 481**	**3 465**	**1 016**	**29,3 %**

a) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027.

12.2 Regionalt samarbeid

Mål for innsatsområdet:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget er avhengig av samarbeid med andre parter for å oppnå resultater i arbeidet. Sametinget vil også i 2027 være aktiv overfor fylkeskommuner og kommuner for å følge opp samarbeidsavtaler for å sikre at samisk språk, kultur og samfunnsliv ivaretas på en best mulig måte i de fylkeskommunene og kommunene Sametinget har samarbeidsavtale med.

Sametinget har undertegnet samarbeidsavtaler med flere bykommuner. Samarbeidsavtalene har som intensjon å ivareta samisk språk og kultur for den samiske befolkningen i disse kommunene. Videre legger samarbeidsavtalene forholdene til rette for en mer åpen og tillitsfull dialog om forhold som gjelder samer. Oppfølgingen av avtalene skjer gjennom tiltak innenfor de ulike fagkapitlene i budsjettet. Det er en målsetning at avtalene også gir kommunene initiativ til å bli en del av forvaltningsområde for samisk språk.

12.2.1 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
52001 – Regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 965	2 965	1 000	33,7 %
Sum	**3 965**	**2 965**	**1 000**	**33,7 %**

Mål for tilskuddsordningen – Regionalutviklingsprosjekter:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Prioriteringer – Regionalutviklingsprosjekter:

- Prosjekter som fremmer samisk språk, kultur og samfunnsliv i de fylkeskommuner som Sametinget har samarbeidsavtale med.
- Prosjekter som fremmer samisk språk, kultur og samfunnsliv i de kommuner som Sametinget har samarbeidsavtale med.

Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027. Det settes av kr 3 965 000 til formålet i 2027.

12.3 Interreg

Mål for innsatsområdet:

- Økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

En ny programperiode for Interreg trådte i kraft i 2021 og skal vare til 2027. Sametinget skal ta større ansvar for å få i gang grenseoverskridende samiske prosjekter. I dag er det få samiske prosjekter som settes i gang over landegrensene, og potensialet for å få større verdiskaping både på norsk, svensk og finsk side av Sápmi er stort.

Sametinget har styrket sin innsats knyttet til Interreg, i første omgang ved å ta et større sekretariatsansvar og gjennom denne posten bidra til samfinansiering av prosjekter. Dette har vært en villet satsning som er i samsvar med det sametingene har villet over mange år gjennom samarbeidet i Samisk parlamentarisk råd. Melding til stortinget om samisk språk, kultur og samfunnsliv trekker også frem Interreg som et viktig verktøy for å styrke samisk samarbeid over landegrensene. Samisk reiseliv, kreative næringer, kunst og kultur og samisk språk er viktige satsingsområder.

Sametinget ønsker å kunne bidra med en støtteordning slik at samiske aktører på norsk side har en større mulighet for egenfinansiering til sine prosjekter. Dette skal bidra til at det for denne Interreg-perioden blir gjennomført flere samiske Interreg prosjekter på norsk side.

12.3.1 Interreg – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
52101 – Interreg - søkerbasert tilskudd	516	500	16	3,2 %
Sum	**516**	**500**	**16**	**3,2 %**

Mål for tilskuddsordningen – Interreg:

- Økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

Prioriteringer – Interreg:

- Prosjekter innenfor de fire innsatsområdene i Interreg Aurora.
- Forskning og innovasjon.
- Miljø og klima.
- Kultur, utdanning og bærekraftig reiseliv
- Kapasitetsbygging og folk-til-folk samarbeid.

Det settes av kr 516 000 til formålet i 2027.

13. Andre tiltak

Kapitlet omfatter virkemidler som ikke hører inn under de øvrige virkemiddelkapitlene i budsjettet, blant annet tilskudd til samiske organisasjoner, kunnskaps- og utviklingstiltak og tilskudd til politiske grupper og organisasjoner på Sametinget.

Virkemidlene i delkapittel 13.3 og 13.4 forvaltes av Sametingets plenumsledelse eller av det organet plenumsledelsen delegerer myndigheten til. Viser til kapittel 3.1.3 for nærmere omtale.

13.1 Samletabell – Andre tiltak

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Andre tiltak forvaltet av Sametingsrådet	*	8 487	8 653	-166	-1,9 %
Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen	*	4 800	0	4 800	-
Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget	*a)	9 733	8 777	956	10,9 %
Sum		**23 020**	**17 430**	**5 590**	**32,1 %**

* Budsjettpostene er i 2027 samlet i en ny samletabell for å tydeliggjøre ansvarsforholdene.

a) I budsjettet 2027 endrer kap. 13.3 navn fra Virkemidler politisk nivå til Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget.

13.2 Andre tiltak forvaltet av Sametingsrådet

(i 1000 kr)

			Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
85001	Noereh - direkte tilskudd		273	265	8	3,0 %
85002	Norrõs skoltesamene – direkte tilskudd		425	412	13	3,2 %
87001	Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd		5 839	5 663	176	3,1 %
88001	Samiskrelatert statistikk i Norge - avtale		375	375	0	0,0 %
88201	Samisk KI-arbeid – prosjekt	a)	775	475	300	63,2 %
NY	Utarbeidelse av samisk statistikk - prosjekt		800	0	800	-
87010	Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget	b)	0	663	-663	-100,0 %
88101	Forsking på sametingsvalget - avtale	b)	0	800	-800	-100,0 %
Sum			**8 487**	**8 653**	**-166**	**-1,9%**

a) Bevilgningen økes med kr 300 000 i 2027.

b) Postene flyttes til kap. 13.3 og 13.4 for å tydeliggjøre ansvarsforholdene.

13.2.1 Noereh – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Noereh:

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv.

Noereh er en samisk ungdomsorganisasjon på norsk side av Sápmi som ble stiftet i 2009. Noereh skal jobbe for all samisk ungdom, og med saker samiske ungdommer brenner for. Noereh skal legge til rette for at all samisk ungdom har en møteplass som bidrar til å styrke den samiske identitetsfølelsen på tvers av geografi og grenser. Noereh er en partipolitisk og livssynsmessig nøytral organisasjon.

Det settes av kr 273 000 til formålet i 2027.

13.2.2 Norrõs skoltesamene – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Norrõs skoltesamene:

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv.

Norrõs er en grenseoverskridende, frittstående og partipolitisk uavhengig organisasjon som ble stiftet i 2023. Organisasjonen arbeider for å ta tilbake, synliggjøre og utvikle skoltesamisk tradisjon, språk, kultur og identitet. Organisasjonen uttaler seg i saker som berører den skoltesamiske befolkningen. Tilskuddet skal gå til å styrke organisasjonens drift.

Det settes av kr 425 000 til formålet i 2027.

13.2.3 Samiske hovedorganisasjoner – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
87001 – Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	5 839	5 663	176	3,1 %
Sum	**5 839**	**5 663**	**176**	**3,1 %**

Mål for tilskuddsordningen – Samiske hovedorganisasjoner:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament.

Det settes av kr 5 839 000 til formålet i 2027.

13.2.4 Samiskrelatert statistikk i Norge – avtale

Sametinget har en avtale med Statistisk sentralbyrå (SSB) om produksjon av samiskrelatert statistikk. Midlene dekker produksjon av publikasjonen Samisk statistikk, som kommer ut annethvert år. Sametingets grunnsyn er at produksjon av samiskrelatert statistikk skal dekkes over statsoppdraget til SSB.

Det settes av kr 375 000 til formålet i 2027.

13.2.5 Samisk KI – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sikre at utviklingen av kunstig intelligens ivaretar samiske språk, behov og interesser, og bidrar til å styrke og utvikle det samiske samfunnet.

Prosjektperiode: 2026 – 2027

Utviklingen av kunstig intelligens (KI) skjer raskt, både nasjonalt og internasjonalt, og påvirker samfunnet vårt. Sametinget har behov for å følge denne utviklingen og arbeide for at samiske språk og samiske brukere får nytte av de mulighetene KI gir. Samtidig er det viktig å identifisere og håndtere utfordringer og negative konsekvenser knyttet til utviklingen, herunder for samisk språk og kultur, samisk selvbestemmelse, bruk av samiske data og miljø.

Satsingen skal bidra til å styrke kompetansen på kunstig intelligens i Sápmi og fremme samarbeid mellom samiske fagmiljøer, forskningsinstitusjoner og andre relevante aktører. Arbeidet skal bidra til å identifisere

behov, muligheter og utfordringer, og legge til rette for at utviklingen av KI skjer på premisser som ivaretar det samiske samfunnets interesser.

Bevilgningen økes med kr 300 000 i 2027. Det settes av kr 775 000 til prosjektet i 2027.

13.2.6 Utarbeidelse av samisk statistikk – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Legge grunnlag for mer systematisk, pålitelig og kunnskapsbasert statistikk om den samiske befolkningen.

Prosjektperiode: 2027

Statistikkgrunnlaget om den samiske befolkningen er begrenset, noe som gjør det krevende å følge utviklingen i samiske samfunn og vurdere behov, måloppnåelse og myndighetenes oppfølging av forpliktelser overfor den samiske befolkningen. Sametinget vil derfor gjennomføre en utredning av løsninger for innsamling og utvikling av samisk statistikk.

Prosjektet skal vurdere alternative modeller for innsamling, lagring, forvaltning og sikker bruk av statistiske data om den samiske befolkningen, og gi anbefalinger som ivaretar personvern, urfolks rettigheter og samisk selvbestemmelse. Arbeidet skal gi et bedre faglig grunnlag for videre utvikling av samisk statistikk.

Det settes av kr 800 000 til prosjektet i 2027.

13.3 Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget

Virkemidlene i dette delkapittelet forvaltes av Sametingets plenumsledelse eller av det organet plenumsledelsen delegerer myndigheten til. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
87010 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget a)	684	0	684	0
87101 Politiske grupper i Sametinget	7 138	6 923	215	3,1 %
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 911	1 854	57	3,1 %
Sum	**9 733**	**8 777**	**956**	**10,9 %**

a) Posten ble i revidert budsjett 2026 flyttet fra samletabell 13.1 Andre tiltak til 13.3 Virkemidler politisk nivå. I budsjettet for 2027 endrer kapittelet navn til Politiske grupper og organisasjoner på Sametinget.

13.3.1 Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

Det settes av kr 684 000 til formålet i 2027.

13.3.2 Politiske grupper i Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Sametingets reglement for politisk nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94, med siste endringer gjeldende fra 17.06.2026.

Det settes av kr 7 138 000 til formålet i 2027.

13.3.3 Opposisjonens arbeidsvilkår

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Sametingets reglement for politisk nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.1994, med siste endringer gjeldende fra 17.06.2026, og som har definert seg som en del av opposisjonen.

For å sikre opposisjonen gode arbeidsvilkår i Sametinget settes det årlig av midler til drift av de politiske opposisjonsgruppene.

Det settes av kr 1 911 000 til formålet i 2027.

13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen

Virkemidlene i dette delkapittelet forvaltes av Sametingets plenumsledelse eller av det organet plenumsledelsen delegerer myndigheten til. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

(i 1000 kr)

			Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
88101	Forskning på sametingsvalget - avtale	a)	800	0	800	-
88301	Revisjon av valgordning og demokratiutredning - prosjekt	b)	4 000	0	4 000	-
Sum			**4 800**	**0**	**4 800**	**-**

a) Posten flyttes fra samletabell 13.1 Andre tiltak til samletabell 13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen, for å tydeliggjøre ansvarsforholdene.
b) Prosjektet Revisjon av valgordning og demokratiutredning ble opprettet i revidert budsjett 2026 og er i 2027 lagt under kap. 13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen.

13.4.1 Forskning på sametingsvalget – avtale

Kunnskap om samenes politiske deltakelse og oppslutning ved sametingsvalg er av grunnleggende betydning. Det er derfor av stor betydning at det gjennomføres en systematisk valgforskning for sametingsvalgene. Formålet med forskningsprosjektet om sametingsvalget er å få bedre kunnskap om og bygge opp samisk valgforskningskompetanse der det legges vekt på samiske kulturelle og språklige forhold. Avtale om forsknings- og utredningsoppdraget er gjort med Institutt for samfunnsforskning.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2027.

13.4.2 Revisjon av valgordning og demokratiutredning – prosjekt

(i 1000 kr)

			Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
88301	Revisjon av valgordning og demokratiutredning - Sekretariattjenester - prosjekt	a)	2 000	0	2 000	-
88302	Valgordningsutvalget	a)	1 000	0	1 000	-
88303	Demokratiutvalget	a)	1 000	0	1 000	-
Sum			**4 000**	**0**	**4 000**	**-**

a) Prosjekt Revisjon av valgordning og demokratiutredning ble opprettet i revidert budsjett 2026 og er i 2027 lagt under kap. 13.4 Andre tiltak forvaltet av plenumsledelsen.

Mål for prosjektet:

- Valgutredningsutvalget og Demokratiutvalget skal gjennomføre sine mandater og levere rapporter og anbefalinger til Sametingets plenum innen vedtatte frister.

Prosjektperiode: 2026 - 2029

Revisjon av valgordning og demokratiutredning er et overordnet prosjekt for koordinering av arbeidet til Fagutvalget for revisjon av Sametingets valgordning (valgordningsutvalget) og Utvalg for utredning av det samiske demokratiet (demokratiutvalget). Prosjektet varer fra forarbeidet startet første kvartal 2026 til og med eventuell plenumsbehandling av demokratiutvalgets siste rapport i 2029.

Valgordnings- og demokratiutredningene er store utvalgsarbeid og utredninger i Sametingets regi. Det er nedsatt en egen sekretariatsgruppe som skal bistå begge utvalgene. Samkjøringen av arbeidet fremstår som logisk og effektivt, gitt de at det er snakk om parallelle prosesser som til dels skal samkjøres. Derfor er prosjektet administrativt og budsjettmessig organisert som ett prosjekt. Når Valgordningsutvalget avslutter sitt mandat i 2027 vil utvalgets sekretariatsfunksjon knyttes til Demokratiutvalget og styrke utredningskapasiteten for dette utvalgets resterende utredninger for perioden 2027-2029.

Fellesutgifter knyttet til sekretariat føres på det overordnede prosjektet, mens utvalgenes arbeid og konkrete utgifter føres på hvert sitt utvalg. Plenumsledelsen godkjenner overordnet prosjektplan og budsjett, og utvalgene orienterer plenumsledelsen om prosjektplan og budsjett for delprosjektene. Prosjektet er en direkte oppfølging av plenumsvedtak i sakene 11/26 og 13/26.

Det settes av kr 4 000 000 til formålet i 2027.

14. Sametingets plenum

Sametingets plenumsledelse fullmakt til å forvalte og omdisponere midlene under kapittel 14. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

14.1 Samletabell – Sametingets plenum

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Driftskostnader parlamentet	27 199	25 710	1 489	5,8 %
Sum	**27 199**	**25 710**	**1 489**	**5,8 %**

14.2 Driftskostnader parlamentet

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
1010 – Sametingets plenum	a)	19 788	18 223	1 565	8,6 %
1110 – Sametingets plenumsledelse	b)	4 457	3 353	1 104	32,9 %
1111 – Sametingets fagkomiteer		1 468	1 424	44	3,1 %
1120 – Sametingets kontrollutvalg		1 275	1 237	38	3,1 %
1930 – Sametingets klagenemnd		211	205	6	2,9 %
1310 – Samisk parlamentarisk råd	c)	0	1 268	-1 268	-100,0 %
Sum		**27 199**	**25 710**	**1 489**	**5,8%**

a) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 på grunn av en ekstra møteuke i 2027.
b) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027.
c) 1310 Samisk parlamentarisk råd flyttes fra kapittel 14 Plenum til kapittel 15 Sametingsrådet.

14.2.1 Sametingets plenum

Sametingets plenum består av de folkevalgte. Sametingets plenum fordeler bevilgninger som stilles til disposisjon gjennom tildelingsbrev i tråd med de føringene som er lagt i Stortingets budsjettvedtak og innstillinger. Sametinget fatter vedtak som krever oppfølging av Sametingsrådet, blant annet gjennom forskrifter og retningslinjer i henhold til lov om Sametinget, vedtak i enkeltsaker, handlingsplaner og strategidokumenter. Sametingets plenum er også forvaltningsorgan for kulturminneloven, opplæringsloven og stedsnavnsloven.

I tråd med Sametingets reglement for politisk nivå (Reglement for Sametingets politiske nivå) mottar Sametingets politikere, og medlemmer av Sametingsnedsatte utvalg, godtgjørelser regnet ut fra godtgjørelsen Stortinget vedtar at Regjeringen skal ha, etter en fast utregningsnøkkel. Størrelsen på godtgjørelsene oppdateres automatisk etter Stortingets vedtak.

Midlene for Sametingets plenum har en økning kr 1 000 000 i 2027. Dette med bakgrunn i sak 14/26 hvor plenum vedtok en ekstra møteuke.

Det settes av kr 19 788 000 til formålet i 2027.

14.2.2 Sametingets plenumsledelse

I henhold til Sametingets arbeidsorden, Forretningsorden og grunnregler § 9 har Sametingets plenumsledelse ansvar for blant annet å innkalle til og lede forhandlingene i plenum, forestå oversendelse av saker til fagkomiteene og plenumsmøtet, ivareta representasjonsoppgaver på vegne av Sametingets plenum, fatte

nødvendige bestemmelser for Sametingets saksforberedelser og utføre andre oppgaver som plenum overdrar til plenumsledelsen. Plenumsledelsen rapporterer årlig om sine ansvarsområder til plenum.

I plenumsledelsens budsjett settes det av midler til dekking av lønn til plenumslederen, godtgjørelser og reiseutgifter til plenumsledelsen for møtevirksomhet utenom plenumsmøtene og til plenumslederens reisevirksomhet i forbindelse med andre oppdrag for Sametinget. Plenumslederens godtgjørelse utgjør 80 % av presidentens godtgjørelse.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 17/06 Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, som forvaltes av plenumsledelsen, beregnes kr 50 000 til revisorgodkjenning av gruppemidlene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 20/16 og i sak 25/18 settes det av kr 292 000 til samiskkurs for Sametingets representanter. Midlene forvaltes av plenumsledelsen.

I midlene avsatt til plenumsledelsen inkluderes godtgjørelse til medlem og varamedlem oppnevnt av Sametinget til Finnmarkseiendommens kontrollkomité på kr 45 000.

Posten økes med kr 1 000 000. Plenumsledelsen har ansvar for sentrale demokratiske prosesser i Sametinget og flere oppgaver som krever løpende oppfølging. Det er derfor viktig at plenumsledelsen har tilstrekkelig handlingsrom til å prioritere ressurser ut fra behovene innenfor sitt ansvarsområde. Økningen skal også gi rom for å styrke informasjonsarbeidet knyttet til Sametingets valgmanntall.

Det settes av kr 4 457 000 til formålet i 2027.

14.2.3 Sametingets fagkomitéer

Mål: Styrke det politiske arbeidet i Sametinget.

Bevilgningen på denne posten fordeles likt mellom fagkomiteene og bevilgningen skal dekke utgifter knyttet til punkt 10 i Retningslinjer for Sametingets fagkomiteer fastsatt av Sametingets plenum 05.06.2025 i sak 36/25.

Under punkt 10 i retningslinjene kommer det fram følgende:
Sametingsrepresentantene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene eller Sametinget behandler. Målet for ordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får mulighet til deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler. Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor det fastsatte budsjettet for ordningen.

Det settes av kr 1 468 000 til formålet i 2027.

14.2.4 Sametingets kontrollutvalg

Kontrollutvalget skal utøve parlamentarisk kontroll og styringskontroll over virksomheten som finansieres over Sametingets budsjett. I dette ligger også å kontrollere Sametingets årsregnskap og eventuelle merknader til regnskapet fra Riksrevisjonen. Utvalget kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon som den anser som nødvendig.

Kontrollutvalget avgir innstilling til Sametingets plenum i saker utvalget tar opp til behandling, enten som en egen sak eller gjennom komitéens årsmelding.

Sametinget kjøper tjenester fra eksterne til Sametingets kontrollutvalg. Tjenestene omfatter blant annet bistand i å utarbeide handlingsplaner for kontrollutvalgets arbeid i henhold til kontrollutvalgets retningslinjer, utredning og saksforberedelse av kontrollutvalgets saker og bistand i informasjons- og kommunikasjonsspørsmål.

Det settes av kr 1 275 000 til formålet i 2027.

14.2.5 Sametingets klagenemnd

Sametinget har i 2011 opprettet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker. Formålet med opprettelsen er å sikre at Sametingets tilskuddsforvaltning oppfyller forvaltningslovens regler om klagebehandling.

Det settes av kr 211 000 til formålet i 2027.

15. Sametingsrådet

Sametingsrådet har fullmakt til å forvalte og omdisponere midlene under kapittel 15. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

15.1 Samletabell – Sametingsrådet

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Sametingsrådet	19 263	18 222	1 041	**5,7 %**
Sum	**19 263**	**18 222**	**1 041**	**5,7 %**

15.2 Sametingsrådet

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
1510 Sametingsrådet	a)	15 387	15 894	-507	-3,2 %
1910 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)	b)	698	532	166	31,2 %
1920 Sametingets eldreråd		821	796	25	3,1 %
1940 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning		700	700	0	0,0 %
1950 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner	c)	700	300	400	133,3 %
1310 Samisk parlamentarisk råd	d)	957	0	957	-
Sum		**19 263**	**18 222**	**1 041**	**5,7 %**

a) Bevilgningen reduseres med kr 1 000 000 i 2027.
b) Bevilgningen økes med kr 150 000 i 2027.
c) Bevilgningen økes med kr 400 000 i 2027.
d) 1310 Samisk parlamentarisk råd flyttes fra kapittel 14 Plenum til kapittel 15 Sametingsrådet for å tydeliggjøre ansvarsforholdene. I 2026 var det satt av kr 350 000 til Parlamentarikerkonferansen, med et budsjett på kr 1 268 000 i 2026. Beløpet tas ut i 2027, da neste konferanse arrangeres i 2030.

15.2.1 Sametingsrådet

Sametingsrådet står for den daglige utøvende politikken for Sametinget, forvalter Sametingets budsjett og kan utnevne styrer, råd og utvalg til forvaltning av Sametingets virkemidler.

Sametingsrådet fastsetter økonomireglement for Sametinget, som skal sikre en etisk og effektiv forvaltning av Sametingets verdier i tråd med Sametingets vedtatte planer og målsetninger. Gjennom reglementet gir Sametingsrådet administrasjonen bestemmelser om økonomiforvaltningen.

Budsjettposten dekker godtgjørelse til presidenten, fire rådsmedlemmer og tre politiske rådgivere samt til Sametingsrådets reisevirksomhet i forbindelse med rådsmøter og andre oppdrag for Sametinget.

Sametingspresidentens godtgjørelse følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelser og settes til 80 % av denne. Sametingsrådets øvrige medlemmer har en godtgjørelse pr. år, som utgjør 75 % av presidentens godtgjørelse.

I budsjett 2026 ble det bevilget kr 1 000 000 til Melkøya-rettsaken. Dette var en engangsbevilgning. I 2027 settes det av kr 1 000 000 innenfor Sametingsrådets ramme til oppfølgning av ankesaken til Høyesterett.

Det settes av kr 15 387 000 til formålet i 2027.

15.2.2 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) skal styrke samisk ungdoms innflytelse på Sametingets politikk. SUPU er også engasjert eksternt i ungdomssaker, og internasjonalt i samisk og urfolks ungdomspolitikk. SUPU består av fem faste medlemmer med varamedlemmer og er oppnevnt av Sametingsrådet. SUPU har fått fastsatt mandat og organisering av Sametingets plenum.

Bevilgningen økes med kr 150 000 i 2027. Det settes av kr 698 000 til formålet i 2027.

15.2.3 Sametingets eldreråd

Eldrerådet er et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå Sametingsrådet i utformingen av Sametingets eldrepolitikk, og i saker som angår samiske eldre.

Det settes av kr 821 000 til formålet i 2027.

15.2.4 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning

Sametinget har etablert Sakkyndig etisk komite for samisk helseforskning, og alle forskningsprosjekter som omhandler forskning på samisk helse skal innhente samisk kollektivt samtykke fra denne komiteen.

Det settes av kr 700 000 til formålet i 2027.

15.2.5 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner

I Sametingets melding om likestilling, Sábme jállu (2020), er samer med normbrytende funksjonsvariasjoner definert som et av innsatsområdene. Sametingsmeldingen ble fulgt opp av “Sametingets handlingsplan for realisering av samer med normbrytende funksjonsvariasjoners rettigheter 2024-2027" der et av tiltakene var å opprette et eget råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner.

Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner skal være et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå Sametingsrådet i utformingen Sametingets politikk og være et rådgivende organ for Sametingsrådet i alle typer saker rådet finner at de ønsker å engasjere seg i.

Bevilgningen økes med kr 400 000 i 2027. Det settes av kr 700 000 til formålet i 2027.

15.2.6 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samisk parlamentarisk råd (SPR) er et parlamentarisk samarbeidsorgan for sametingene i Finland, Norge og Sverige, med samene fra russisk side som permanente deltagere. Delegasjonens utgifter til deltakelse på SPR-møter og øvrig representasjon dekkes av de ulike sametingene. Parlamentarikerkonferansen arrangeres av SPR hvert fjerde år. I 2026 var det satt av kr 350 000 til konferansen. Neste konferanse arrangeres i 2030, og det settes derfor ikke av midler til dette i 2027.

Det settes av kr 957 000 til formålet i 2027.

For nærmere omtale vises det til kapittel 11.2.3 Samisk parlamentarisk råd (SPR).

16. Sametingets administrasjon

Sametingets direktør har fullmakt til å forvalte og omdisponere midlene under kapittel 16 Sametingets administrasjon. Se nærmere omtale i kapittel 3.1.3.

16.1 Samletabell – Sametingets administrasjon

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Driftsinntekter		-6 450	-7 905	1 455	-18,4 %
Lønns- og personalkostnader		134 523	130 478	4 045	3,1 %
Andre driftskostnader	a)	60 225	59 337	888	1,5 %
Sum		**188 298**	**181 910**	**6 388**	**3,5 %**

a) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027 til arbeidet med prosjektet Styringsløftet. Samtidig reduseres rammebevilgningen med kr 500 000, som følge av en teknisk overføring av finansieringen av regnskapstjenester til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Som følge av denne overføringen er Sametingets ramme redusert tilsvarende og kostnaden inngår dermed ikke lenger i Sametingets budsjett.

Administrasjonen i Sametinget fungerer som faglig sekretariat for Sametingets folkevalgte organ. Hovedoppgaven er å følge opp og gjennomføre politiske vedtak og prioriteringer, og gjennom dette bidra til å opprettholde og utvikle de samiske språkene, den samiske kulturen og samfunnslivet.

Sametingets administrasjon forvalter direkte tilskudd og søkerbaserte tilskuddsordninger. Arbeidet omfatter saksbehandling, kontroll og oppfølging av tilskuddsmidler, dialog med tilskuddsmottakere og veiledning av søkere.

Sametingets administrasjon har i 2026 vedtatt en overordnet strategiplan for perioden 2026 – 2029. I strategiplanen er overordnet oppdrag, verdier, visjon og fire hovedmål definert.

Administrasjonens visjon er: Ovttas nannet Sámi – Sammen styrker vi Sápmi

Administrasjonens verdier er:

- Birgejupmi – natur og samiske skikker
- Verddevuohta – fellesskap
- Ovttaráđálašvuohta – samarbeid og åpenhet
- Oskkáldasvuohta – lojalitet og gjensidig tillit

Administrasjonens fire hovedmål er:

Mål 1: Samordnet utvikling og gjennomføring av politikk
Mål 2: God styring og effektiv drift
Mål 3: Kompetente ansatte
Mål 4: Samisk som hovedspråk

Hovedadministrasjonen ligger i Karasjok, og Sametinget har kontorer i Finnmark, Troms, Nordland, Trøndelag og Oslo. Administrasjonen ledes av en direktør og er organisert i fem avdelinger og to staber. Samlet utgjør virksomheten om lag 150 årsverk. Avdelingene utfører saksbehandling, forvaltningsoppgaver og tjenester til Sametingets politiske organer og publikum.

Sametinget etablerte i 2026 et kontor på Stortinget. Som del av etableringen er det inngått en avtale med Stortinget om overheadkostnader. Kontoret bemannes av to ansatte i administrasjonen og fungerer som Sametingets kontaktpunkt mot Stortinget. Formålet er å bidra til god oppfølging av saker som berører samiske interesser og rettigheter, samt legge til rette for dialog, informasjon og samhandling med komiteene og partigruppene på Stortinget, samt Stortingets administrasjon. Kontoret skal følge politiske prosesser, bidra til kunnskapsdeling og formidle Sametingets synspunkter og prioriteringer overfor sentrale beslutningstakere, og etableringen av kontoret er prinsipielt en del av ivaretakelsen av Stortingets konsultasjonsplikt overfor Sametinget.

16.2 Organisering av Sametingets administrasjon

Siden etableringen i 1989 har Sametinget operert i et samfunn preget av store endringer. Forventningene til Sametingets rolle og oppgaver har økt, samtidig som konkurransen om arbeidskraften er blitt større og mulighetene for digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser har utviklet seg betydelig.
I 2024 gjennomførte administrasjonen en omorganiseringsprosess med mål om å tilpasse organisasjonen til framtidige krav og forventninger, styrke den faglige gjennomføringsevnen og legge til rette for mer effektiv ressursbruk. Den nye organisasjonsstrukturen trådte i kraft 1. januar 2025.

Sametinget har i 2026 igangsatt et helhetlig arbeid for å styrke virksomhetsstyring, internkontroll, rolleavklaringer og etterlevelse av regelverk. Arbeidet omfatter blant annet tydeliggjøring av fullmakter, rapporteringslinjer og beslutningsnivå, styrking av saksbehandlingsrutiner og risikovurdering, gjennomgang av reglementer samt kompetanseheving innen regelverk og internkontroll.

Det er avsatt 1 mill. kroner til videreføring av Styringsløftet i 2027. Midlene skal styrke administrasjonens kapasitet til systematisk oppfølging av identifiserte systemtiltak og videre utvikling av internkontroll og virksomhetsstyring.

Direktøren har myndighet til å omdisponere mellom postene innenfor administrasjonsbudsjettet for å sikre en hensiktsmessig og effektiv drift av organisasjonen. Omdisponeringer foretas løpende gjennom året på bakgrunn av politiske prioriteringer, økonomirapportering, uforutsette hendelser og tilgjengelige ressurser.

16.3 Avdeling for samisk språk, utdanning, forskning og helse

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Avdeling for samisk språk, utdanning, forskning og helse	34 282	33 250	1 032	3,1 %

Avdeling for samisk språk, utdanning, forskning og helse (GDOA) består av tre seksjoner: seksjon for samisk språk (GIE), seksjon for grunnopplæring og barnehage (MÁVU) og seksjon for forskning, høyere utdanning og folkehelse (DAÁD).

Avdelingen har ansvar for Sametingets arbeid innen språk, utdanning, forskning, folkehelse og helsepolitiske spørsmål. Arbeidet omfatter utvikling av språkpolitikk og oppfølging av språklige rettigheter, forvaltningsområdet for samisk språk, samiske språksentre, samisk stedsnavntjeneste, oversettingstjenester og strategisk arbeid for styrking og revitalisering av de samiske språkene.

Innen utdanningsområdet har avdelingen ansvar for politikkutvikling og oppfølging av samiske rettigheter i barnehage, grunnopplæring, videregående opplæring, voksenopplæring og høyere utdanning. Sametinget er læreplanmyndighet for samisk innhold i opplæringen og har ansvar for utvikling og oppfølging av samiske læreplaner, læremidler og andre sentrale oppgaver knyttet til opplæringstilbudet.

Avdelingen følger også opp politikkutvikling innen forskning, høyere utdanning, folkehelse, helse- og sosialtjenester, eldrepolitikk, barnevern samt kirke- og livssynsspørsmål. Dette omfatter blant annet arbeid for å styrke samisk kompetanse i utdannings- og forskningssektoren og sikre likeverdige tjenester for den samiske befolkningen.

Videre forvalter avdelingen flere søkerbaserte tilskuddsordninger innen språk, barnehage, opplæring, læremidler, forskning og folkehelse, og bidrar gjennom dette til utvikling og styrking av samisk språk, kunnskap og kompetanse i samfunnet.

16.3.1 Samisk stedsnavnstjeneste

Samiske stedsnavn er beskyttet etter Lov om stadnamn på lik linje med alle andre stedsnavn i Norge.

Samisk stedsnavntjeneste forvalter samiske stedsnavn etter Lov om stadnamn og Forskrift om stadnamn, og behandler navnesaker med bakgrunn i loven og forskriftene. Samisk stedsnavntjeneste gir tilrådning om bruk og rettskriving av samiske stedsnavn, jf. Lov om stadnamn. Sametinget følger opp og løfter frem navnesaker og har dialog med blant annet kommuner, fylker, Kartverket, departementer, Vegvesenet og andre.
Samisk stedsnavntjeneste skal tilby gode faglige arenaer for en sikker oppfølging av stedsnavnsaker i henhold til Lov om stadnamn og forskrift til loven. Samisk stedsnavntjeneste bruker også eksterne fagfolk som faglig støtte til arbeidet med stedsnavn.

16.3.2 Sametinget som læreplanmyndighet

Sametinget har en sentral rolle i utviklingen av opplæringens samiske innhold og har et særskilt ansvar for å ivareta samisk språk, kultur og samfunnsliv i skolen. Opplæringslovens §1-5 fastsetter at læreplanene skal inneholde opplæring om det samiske folket og om samisk språk, kultur og samfunnsliv i relevante fagområder. Dette skal bidra til at alle elever får kunnskap om samene som urfolk og om samisk kultur og historie.

Innenfor rammene som departementet fastsetter, har Sametinget forskriftsmyndighet for det samiske innholdet i de nasjonale læreplanene i fag. Sametinget fastsetter også læreplaner for opplæring i samiske språk og læreplaner i særskilte samiske fag i videregående opplæring.

Departementet fastsetter særskilte læreplaner for elever som får samisk opplæring i språkutviklings- og språkvitaliseringskommuner, samt for andre elever med samisk opplæring. Sametinget bidrar ved å utarbeide forslag til forskrifter i samarbeid med departementet, slik at samiske perspektiver og behov ivaretas i læreplanarbeidet.

16.4 Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter	29 789	28 786	1 003	3,5 %

Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter (KAVU) består av to seksjoner: seksjon for samisk kulturmiljø (KÁR) og seksjon for areal, natur og kollektive rettigheter (ARVU).

Avdelingen har ansvar for samiske kollektive rettigheter, areal- og naturforvaltning, kulturminneforvaltning og samfunnsspørsmål. Arbeidet omfatter blant annet areal- og ressursforvaltning, reindrift, fiskeri, vern og bruk av naturressurser, klima- og miljøsaker, samt oppfølging av nasjonale og internasjonale prosesser som berører samiske interesser. Avdelingen har også ansvar for likestilling, mangfold, samehets og andre menneskerettslige spørsmål.

Avdelingen har som kulturminnemyndighet for samiske kulturminner ansvar for registrering, dokumentasjon og forvaltning av samiske kulturmiljø herunder arkeologiske kulturminner, bygninger, fartøy og båter. Avdelingen forvalter også søkerbaserte tilskuddsordninger innenfor sine ansvarsområder. Avdelingen følger opp arbeidet med å få Várjjat siida innskrevet på UNESCOs verdensarvliste og deltar i prosesser knyttet til utvikling av nasjonale styringsdokumenter på kulturmiljøfeltet. I tillegg arbeider avdelingen med formidling og planmessig oppfølging, skjøtsel, vedlikehold og videreutvikling av tilrettelagte samiske kulturmiljøer i hele Sápmi herunder også Várjjat siida og Ceavccageaðgi/Mortensnes kulturminneområde og Skoltebyen kulturmiljø.

16.5 Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd	25 099	24 300	799	3,3 %

Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd (ENK) består av to seksjoner: seksjon for næringsutvikling, kultur og bibliotek (KEG) og seksjon for direkte tilskudd (NEA).

Avdelingen har ansvar for Sametingets arbeid innen næringsutvikling, kultur, samfunnsutvikling og institusjonsoppfølging. Arbeidet omfatter utvikling av politikk og virkemidler for næringsutvikling, entreprenørskap og innovasjon, herunder reindrift som næring, marine næringer, jordbruk, utmarks- og kombinasjonsnæringer, duodji, reiseliv, kreative næringer og samisk mat og matsystemer. Avdelingen har også ansvar for grenseoverskridende samarbeid, regional utvikling, nordområdepolitikk og andre tiltak som bidrar til livskraftige samiske samfunn.

Innen kulturfeltet har avdelingen ansvar for kunst- og kulturpolitikk, medier, immateriell kulturarv, litteraturutvikling, bibliotek og kulturinstitusjoner. Avdelingen følger opp samarbeidsavtaler og utviklingsarbeid knyttet til blant annet samiske kunstnere, forlag og idrett, samt internasjonalt samarbeid innen kulturfeltet. Avdelingen har ansvar for drift av Sametingets bibliotek og arbeider for å sikre tilgang til samisk litteratur og kunnskap for hele den samiske befolkningen. Biblioteket forvalter en sentral samling av samiskspråklig litteratur og litteratur om samiske forhold, og samarbeider med bibliotek og andre aktører om formidling og utvikling av samisk litteratur.

Videre forvalter avdelingen søkerbaserte tilskuddsordninger innen næring og kultur, samt Sametingets direkte tilskudd til samiske institusjoner og organisasjoner. Avdelingen har også ansvar for dialog, institusjonsutvikling, eierskapsoppfølging og byggeprosjekter knyttet til samiske kultur- og samfunnsinstitusjoner. Gjennom sitt arbeid skal avdelingen bidra til bærekraftig næringsutvikling, et rikt samisk kulturliv og sterke samiske institusjoner.

16.6 Avdeling for Sametingets politiske sekretariat

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Avdeling for Sametingets politiske sekretariat	10 826	10 500	326	3,1 %

Avdeling for Sametingets politiske sekretariat (SPČ) har ansvar for å tilrettelegge og understøtte Sametingets politiske og parlamentariske virksomhet og består av to seksjoner: seksjon for sekretariat (ČÁG) og seksjon for valg og parlamentarisk forvaltning (VÁP). Avdelingen koordinerer saksflyten mellom administrasjonen og de politiske organene og bidrar til at politiske saker behandles på en effektiv og forsvarlig måte. Avdelingen har også ansvar for oppfølging, koordinering og rapportering av politiske vedtak.

Seksjon ČÁG fungerer som sekretariat for Sametingsrådet, Samisk parlamentarisk råd (SPR), Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) og eldrerådet. Seksjonen har ansvar for innkallelser, tilrettelegging og protokollering av møtene i utvalgene de har ansvaret for. Videre har seksjonen ansvar for Sametingets invitasjonslister.

Seksjon VÁP har ansvar for Sametingets valgmanntall, planlegging og gjennomføring av sametingsvalget, åpning og konstituering nytt Sameting og saksbehandling og sekretariatsoppgaver for plenumsledelsen. Seksjonen har saksbehandlings-, planleggings, koordinerings- og sekretariatsansvar for Sametingets klagenemnd, samt koordineringsansvar for møter som Sametingets kontrollutvalg avholder. I tillegg er seksjonen sekretariat for Sametingets fagkomiteer og øvrige politiske utvalg oppnevnt av plenum.

Avdelingen har også ansvar for Sametingets arbeid med demokratiutvikling, allsamisk samarbeid og koordinering av saker knyttet til internasjonalt og grenseoverskridende politisk samarbeid, herunder oppfølging av Samisk parlamentarisk råd og nordområdesamarbeid. Avdelingen har et særskilt ansvar for å legge til rette for de folkevalgtes arbeid og sikre gode rammer for Sametingets parlamentariske virksomhet. I tillegg har avdelingen ansvar for planlegging og gjennomføring av større politiske arrangementer, herunder den samiske parlamentarikerkonferansen.

16.7 Avdeling for administrasjon

(i 1000 kr)

		Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Avdeling for administrasjon	a)	66 234	63 670	2 564	4,0 %

a) Bevilgningen økes med kr 1 000 000 i 2027 til arbeidet med prosjektet Styringsløftet. Samtidig reduseres rammebevilgningen med kr 500 000, som følge av en teknisk overføring av finansieringen av regnskapstjenester til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Som følge av denne overføringen er Sametingets ramme redusert tilsvarende og kostnaden inngår dermed ikke lenger i Sametingets budsjett.

Avdeling for administrasjon (HAL) består av tre seksjoner: seksjon for HR og digital transformasjon (HRDN), seksjon for økonomistyring (EKO) og seksjon for IT, arkiv, drift og resepsjon (IDAV).

Avdelingen leverer administrative støttefunksjoner til hele Sametingets virksomhet og har ansvar for HR- og organisasjonsutvikling, økonomistyring, regnskap, lønn, innkjøp og intern kontroll. Avdelingen arbeider også

med digitalisering og utvikling av administrative arbeidsprosesser, samt rådgivning og støtte til ledere og ansatte i personal- og organisasjonsspørsmål.

Videre har avdelingen ansvar for Sametingets IT-tjenester, drift av datasystemer, arkivforvaltning, informasjonssikkerhet, fysisk sikkerhet, resepsjons- og førstelinjetjenester samt forvaltning og drift av Sametingets bygninger og leide lokaler. Avdelingen ivaretar også budsjettoppfølging, økonomirapportering, avtaleforvaltning og anskaffelser, og skal bidra til en effektiv, sikker og framtidsrettet administrasjon som understøtter Sametingets samlede virksomhet.

16.8 Sametingets direktør, stab for kommunikasjon og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
Sametingets direktør, stab for kommunikasjon og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt	22 068	21 404	664	3,1 %

Direktøren har to staber: stab for kommunikasjon (GUL) og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt (DSS).

Stab for kommunikasjon har ansvar for Sametingets interne og eksterne kommunikasjon. Staben gir kommunikasjonsfaglig rådgivning til politisk ledelse og administrasjonen, og har ansvar for Sametingets visuelle identitet, nettsider, intranett, sosiale medier, pressearbeid og samfunnskontakt. Staben utvikler kommunikasjonsstrategier og kampanjer i samarbeid med fagavdelingene, og bistår med utarbeidelse av taler, kronikker, pressemeldinger og annet kommunikasjonsmateriell.

Stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt har ansvar for strategisk virksomhetsstyring, internkontroll, budsjett- og analysearbeid, samordning av Sametingets samfunnskontakt med kommuner og fylkeskommuner og Sametingets internasjonale arbeid. Staben skal bidra til en helhetlig og samordnet utvikling av Sametingets virksomhet gjennom strategiutvikling, prosessledelse og oppfølging av prioriterte satsingsområder. Staben har det overordnede ansvaret for Sametingets budsjett, årsmelding, statistikkarbeid og innspill til statsbudsjettet, koordinerer faste møter med Kommunal- og distriktsdepartementet og Finansdepartementet, samarbeidsavtalene med kommuner og fylkeskommuner og internasjonale prosesser som berører Sametingets virksomhet. Staben har ansvar for oppfølging av tverrgående utviklingsprosjekter på prioriterte områder som direktøren har besluttet.

17. Virkemidler samlet

Kapitlet gir en samlet oversikt over de økonomiske virkemidlene som er budsjettert i kapittel 4–13.

17.1 Direkte tilskudd – samlet

Tilskudd som tildeles direkte til en bestemt mottaker.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
10001 Kautokeino kommune	11 032	10 700	332	3,1 %
10002 Karasjok kommune	9 774	9 480	294	3,1 %
10003 Tana kommune	6 758	6 555	203	3,1 %
10004 Porsanger kommune	5 215	5 058	157	3,1 %
10005 Nesseby kommune	8 546	8 289	257	3,1 %
10006 Kåfjord kommune	5 901	5 724	177	3,1 %
10008 Snåsa kommune	3 838	3 723	115	3,1 %
10009 Lavangen kommune	4 079	3 956	123	3,1 %
10010 Røyrvik kommune	3 650	3 540	110	3,1 %
10011 Hattfjelldal kommune	3 426	3 323	103	3,1 %
10012 Røros kommune	3 474	3 370	104	3,1 %
10013 Hamarøy kommune	5 386	5 224	162	3,1 %
10014 Tjeldsund kommune	4 413	4 280	133	3,1 %
10018 Saltdal kommune	1 249	1 211	38	3,1 %
10050 Finnmark fylkeskommune	1 923	1 732	191	11,0 %
10052 Nordland fylkeskommune	2 039	1 672	367	21,9 %
10053 Trøndelag fylkeskommune	1 936	1 461	475	32,5 %
10055 Troms fylkeskommune	1 723	1 461	262	17,9 %
10201 Sámi giella- ja kulturguovddáš - Porsanger kommune	2 407	2 335	72	3,1 %
10202 Giellasiida – Samisk språksenter - Kåfjord kommune	3 212	3 115	97	3,1 %
10203 Árran julevsáme guovdásj	2 882	2 795	87	3,1 %
10204 Várdobáiki sámi guovddáš	3 248	3 150	98	3,1 %
10204 Bárru giellabáiki	1 734	1 682	52	3,1%
10205 Isak Saba guovddáš - Nesseby kommune	2 984	2 894	90	3,1 %
10206 Deanu sámi giellaguovddáš - Samisk nærings- og utredningssenter	2 789	2 705	84	3,1 %
10207 Gáisi giellaguovddáš - Tromsø kommune	3 191	3 095	96	3,1 %

10208 Aajege – Røros – Trønderlag fylkeskommune	3 459	3 355	104	3,1 %
10209 Lávgu - Álttá sámi giella- ja kulturguovddáš	3 531	3 614	-83	-2,3 %
10210 Ástávuona giellagoahtie - Lavangen kommune	2 866	2 780	86	3,1 %
10211 Gïelem nastedh - Snåsa kommune	3 139	3 045	94	3,1 %
10212 Gïeleaernie - Røyrvik kommune	2 319	2 395	-76	-3,2 %
10213 Storfjord språksenter - Storfjord kommune	2 696	2 615	81	3,1 %
10214 Giellagiisá - Kautokeino kommune	2 631	2 552	79	3,1 %
10215 Oslo sámi viessu / Samisk hus Oslo	2 748	2 665	83	3,1 %
10216 Kvænangen språksenter - Kvænangen kommune	3 017	3 115	-98	-3,1 %
10217 Stormen språksenter - Bodø kommune	2 869	3 559	-690	-19,4 %
10218 Sijte Jarnge - Hattfjelldal	2 701	2 620	81	3,1 %
10219 Kárenaš Sámi giella- ja kulturguovddáš - Karasjok kommune	2 749	2 666	83	3,1 %
10220 Sámi giellaguovddáš Gaska-Romssas – Samisk språksenter for Midt-Troms - Høgtun kulturklynge AS - Målselv kommune	2 315	2 245	70	3,1 %
NY – Pitesamisk språksatsing - Sállto bidumsáme guovddátj sti – direkte tilskudd	800	0	800	0,0 %
NY – Umesamisk språksatsing – Umesamisk språk- og ressurssenter – direkte tilskudd	800	0	800	0,0 %
NY – Skoltesamisk språksatsing – Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida - direkte tilskudd	1 000	0	1 000	0,0 %
15001 Julevsáme sámástahtte - Viejega AS - direkte tilskudd	891	864	27	3,1 %
15201 Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	651	631	20	3,2 %
15301 Ovttas|Aktan|Aktesne - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	982	952	30	3,2 %
20001 Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd	1 894	1 837	57	3,1 %
25501 DeanuInstituhtta - direkte tilskudd	1 010	980	30	3,1 %
25601 Bivdu - direkte tilskudd	701	534	167	31,3 %
25001 Sápmi næringshage - direkte tilskudd	1 275	1 237	38	3,1 %
25101 Ungt Entreprenørskap - direkte tilskudd	329	319	10	3,1 %
25201 Dáiddadállu - direkte tilskudd	837	812	25	3,1 %
25202 Duottar Studio AS - direkte tilskudd	1 027	875	152	17,4 %
25301 Duodjeinstituhtta - direkte tilskudd	7 275	6 556	719	11,0 %
25401 Opplæringskontoret for reindrift og duodji - direkte tilskudd	3 209	2 531	678	26,8 %
25402 Duodjisenter i lulesamisk område - direkte tilskudd til Árran julevsámed guovdásj	0	500	-500	-100,0 %

30001 Internasjonalt Samisk Filminstitutt - direkte tilskudd	2 286	2 217	69	3,1 %
30101 Sámi Dáiddaguovddáš - direkte tilskudd	6 474	6 279	195	3,1 %
30201 Riddu Riđđu Festivála	1 832	1 777	55	3,1 %
30202 Samisk påskefestival i Kautokeino	2 201	2 135	66	3,1 %
30203 Márkomeannu	1 831	1 776	55	3,1 %
30204 Kárášjoga festiválat / Festivaler Karasjok	1 151	1 116	35	3,1 %
30205 Raasten Rastah	659	639	20	3,1 %
30207 Samisk uke i Tromsø - Stiftelsen Midnight Sun Marathon	575	558	17	3,0 %
30208 Samisk musikkfestuke i Alta - Audioland AS	641	622	19	3,1 %
30209 Beskán Luossa Rock	386	374	12	3,2 %
30210 Tjaktjen Tjåanghkoe - Saemien Sijte	659	639	20	3,1 %
30301 Beaivváš Sámi Našunálateáhter	48 069	46 624	1 445	3,1 %
30302 Åarjelhsaemien Teatere	3 668	3 073	595	19,4 %
30303 Sámi mánáidteáhter - Tana kommune	758	735	23	3,1 %
30401 Árran julevsáme guovdásj / Árran lulesamisk senter	14 804	14 359	445	3,1 %
30402 Saemien Sijte	23 904	23 185	719	3,1 %
30403 RiddoDuottarMuseat	21 615	19 995	1 620	8,1 %
304022 Samisk museumslag - Saemien Sijte	1 291	961	330	34,3 %
30404 Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida	16 816	17 280	-464	-2,7 %
30405 Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter	9 604	9 315	289	3,1 %
30406 Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk	7 611	7 382	229	3,1 %
30407 Norges museumsforbund	1 599	2 424	-825	-34,0 %
30503 Stiftelsen Mearrasiida	2 299	2 230	69	3,1 %
30504 Sijte Jarnge	2 612	2 533	79	3,1 %
30506 Sállto bidumsáme guovdátj	1 354	1 313	41	3,1 %
30507 Sámi viessu Oslo/Samisk hus Oslo	2 334	2 264	70	3,1 %
30508 Stiftelsen Lásságámmi	523	507	16	3,2 %
30509 Dállágádden kultursenter og villmarkcamp	314	305	9	3,0 %
30511 Lávgu (Álttá sámi Giella- ja kulturguovddás) AS	876	850	26	3,1 %
30512 Sjeltie - Samisk kulturpark	985	955	30	3,1 %
30514 Sjøsamisk tun	444	431	13	3,0 %

30515 Aajege Saemien gïele maahtoejarnge - Trøndelag fylkeskommune	817	792	25	3,2 %
30516 Romssa sámi viessu - Samisk hus i Tromsø	903	876	27	3,1 %
30518 Bieggaviessu - Nordavindsfolket - direkte tilskudd	106	103	3	2,9 %
30517 Máze Giilesearvi - Golle Máze, forsøksprosjekt for dokumentasjonssenter	0	700	-700	-100,0 %
31200 Saami Council Headquarters – direkte tilskudd	319	309	10	3,2 %
30601 Davvi Girji AS	5 909	5 731	178	3,1 %
30602 ČálliidLágádus AS	4 538	4 402	136	3,1 %
30603 Iđut AS	2 485	2 410	75	3,1 %
30604 ABC-Company E-skuvla AS	1 057	1 025	32	3,1 %
30605 DAT AS	1 057	1 025	32	3,1 %
30701 Kautokeino - Kautokeino kommune	330	330	0	0,0 %
30702 Tana/Nesseby - Nesseby kommune	500	500	0	0,0 %
30703 Kåfjord - Kåfjord kommune	500	500	0	0,0 %
30704 Sør-Troms - Troms fylkeskommune	500	500	0	0,0 %
30706 Samisk litteratursenter AS	797	773	24	3,1 %
31102 Styrke formidling i nordsamisk område - Troms fylkeskommune - direkte tilskudd	300	300	0	0,0 %
30801 Nuorttanaste	1 546	1 500	46	3,1 %
30802 Ungdomsmagasinet Š - Iđut AS	2 121	2 057	64	3,1 %
30803 Sámis - Čálliidlágádus AS	500	485	15	3,1 %
30804 Daerpies Dierie/Sørsamisk kirkeblad - Den norske kirke	323	313	10	3,2 %
30805 Bårjås - Árran julesáme guovdásj	170	165	5	3,0 %
30806 Guovdageainnu Lagasradio (GLR)	651	631	20	3,2 %
30807 NuorajTV	746	724	22	3,0 %
30808 Bamsebladet - ABC-Company E-skuvla AS	458	444	14	3,2 %
40001 Brukerrettede tilbud for eldre samer - Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter - direkte tilskudd	899	872	27	3,1 %
40301 Brukerrettede tilbud for eldre samer - Samisk hus i Oslo - direkte tilskudd	754	731	23	3,1 %
40201 Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healsoeviermie - direkte tilskudd	483	468	15	3,2 %
40101 Samisk legeforening - direkte tilskudd	388	376	12	3,2 %
40401 Sørsamisk helsekonferanse – Aajege – Trøndelag fylkeskommune - direkte tilskudd	211	205	6	2,9 %

40501 Sámi sosialbargiid searvi/Samisk sosialarbeiderforening	155	150	5	3,3 %
45005 Jevgenij Jushkovs minnefond - direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon	433	420	13	3,1 %
45002 Samerådet - norsk seksjon	801	777	24	3,1 %
45003 Mama Sara Education Foundation	226	219	7	3,2 %
45004 Docip	260	252	8	3,2 %
45103 Garmeres - norsk seksjon – direkte tilskudd	440	427	13	3,0 %
85001 Noereh - direkte tilskudd	273	265	8	3,0 %
85002 Norrõs skoltesamene	425	412	13	3,2 %
87010 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget	684	0	684	-
87101 Politiske grupper i Sametinget	7 138	6 923	215	3,1 %
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 911	1 854	57	3,1 %
Sum	**388 819**	**374 183**	**14 636**	**3,9 %**

17.2 Søkerbaserte tilskudd – samlet

Tilskudd som tildeles etter søknad og fastsatte kriterier.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku - søkerbasert tilskudd	928	900	28	3,1 %
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd	3 402	3 300	102	3,1 %
12050 Etablering av språksentre - søkerbasert tilskudd	1 700	3 700	-2 000	-54,1 %
12040 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 237	1 200	37	3,1 %
12101 Stipend til elever med samisk i videregående skole	5 000	5 000	0	0,0 %
17060 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	1 969	1 969	0	0,0 %
17061 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	0	2 600	-2 600	-100,0 %
17001 Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 595	1 845	750	40,7 %
17030 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	12 334	11 236	1 098	9,8 %
17010 Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	0	2 705	-2 705	-100,0 %
17020 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	0	1 540	-1 540	-100,0 %
17010 Samisk tradisjonelt arbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	4 205	0	4 205	0,0 %
17101 Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd	722	700	22	3,1 %

17401 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 546	1 500	46	3,1 %
17201 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	20 460	21 460	-1 000	-4,7 %
17301 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd	6 841	6 841	0	0,0 %
17501 - Rekruttering - søkerbasert tilskudd	619	0	619	0,0 %
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	3 270	2 970	300	10,1 %
27010 Marine næringer - søkerbasert tilskudd	4 093	3 970	123	3,1 %
27030 Reindrift - søkerbasert tilskudd	2 681	2 600	81	3,1 %
27020 Jordbruk - søkerbasert tilskudd	2 284	2 215	69	3,1 %
27040 Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	1 031	1 000	31	3,1 %
27101 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	5 640	5 470	170	3,1 %
27202 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 124	4 000	124	3,1 %
32001 Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 887	3 770	117	3,1 %
32101 Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	6 776	5 776	1 000	17,3 %
32201 Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 062	2 000	62	3,1 %
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 938	2 850	88	3,1 %
34701 Kultur- og idrettsstipend	200	200	0	0,0 %
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	3 366	3 265	101	3,1 %
42001 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 763	2 680	83	3,1 %
52001 Regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	3 965	2 965	1 000	33,7 %
52101 Interreg - søkerbasert tilskudd	516	500	16	3,2 %
87001 Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	5 839	5 663	176	3,1 %
Sum	**118 993**	**119 053**	**-60**	**-0,1 %**

17.3 Avtale – samlet

Midler som disponeres i henhold til en inngått avtale. En avtale kan inneholde flere økonomiske virkemidler.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
18901 Offentlig anskaffelse av læremidler - avtale	12 000	9 000	3 000	33,3 %
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 800	2 800	0	0,0 %
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	800	800	0	0,0 %
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	300	300	0	0,0 %
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	30	30	0	0,0 %
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	450	450	0	0,0 %
28006 Markedstilpasning - søkerbasert tilskudd	600	600	0	0,0 %
28042 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling	400	400	0	0,0 %
28031 Sámiid Duodji - direkte tilskudd	1 430	1 430	0	0,0 %
28030 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	690	690	0	0,0 %
33001 Samisk kunstneravtale - Samisk kunstnerråd – direkte tilskudd	12 422	11 830	592	5,0 %
30901 Idrettsavtale - Sámiid Válaštallan Lihttu - Norga (SVL-N)	6 471	6 283	188	3,0 %
48001 Sámi Giellagáldu - avtale	5 500	5 500	0	0,0 %
88001 Samiskrelatert statistikk i Norge - avtale	375	375	0	0,0 %
88101 Forskning på sametingsvalget - avtale	800	800	0	0,0 %
Sum	**45 068**	**41 288**	**3 780**	**9,2 %**

17.4 Prosjekter – samlet

Omfatter tidsavgrensede prosjekter, men også faste aktiviteter, politiske satsinger for en avgrenset periode og forvaltningsoppgaver.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
13801 Faglig kompetanseheving av språksentrene - prosjekt	0	300	-300	-100,0 %
13704 Sámi giellavahkku - prosjekt	800	800	0	0,0 %
NY - Samisk språkombud etableringsfase - prosjekt	2 000	0	2 000	0,0 %
18510 Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler - prosjekt	0	1 100	-1 100	-100,0 %
18701 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
18801 Arbeid mot mobbing - prosjekt	250	250	0	0,0 %
19101 Arbeid med strategi for samisk forskning og høyere utdanning – prosjekt	600	0	600	0,0 %

18604 Rekruttering - prosjekt	0	600	-600	-100,0 %
NY - Sametingets melding om meahcásteapmi - prosjekt	640	0	640	0,0 %
28503 Arbeidsgruppe for ny rovviltpolitikk for beitenæringene - prosjekt	800	800	0	0,0 %
28803 Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget - prosjekt	500	300	200	66,7 %
NY - Siidaandelsutredning – prosjekt	500	0	500	0,0 %
28801 Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat - prosjekt	350	500	-150	-30,0 %
NY - Revidering av Sametingets melding om reindrift - prosjekt	100	0	100	0,0 %
28804 Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks - prosjekt	0	200	-200	-100,0 %
27630 Samisk investeringsfond - prosjekt	7 000	7 000	0	0,0 %
NY - Kartlegging av ungdoms bostedsønsker - prosjekt	200	0	200	0,0 %
28602 Samisk reiseliv - prosjekt	750	750	0	0,0 %
28604 Urfolks matsystemer - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
28603 Samisk mat - prosjekt	0	750	-750	-100,0 %
NY - Samisk kunstneravtale - Utredning av Samisk kunstnerråd - prosjekt	500	0	500	0,0 %
33907 – Oppbygging av nye samiske institusjoner - prosjekt	1 500	1 500	0	0,0 %
33903 Institusjonsutvikling - kompetanseheving - prosjekt	400	0	400	0,0 %
33904 Skoltesamisk kulturår - prosjekt	0	350	-350	-100,0 %
33905 Kartlegging, forvaltning og vern av immatriell kulturarv - prosjekt	0	150	-150	-100,0 %
33906 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt	0	300	-300	-100,0 %
33701 Loga munnje! Les for meg! - prosjekt	600	600	0	0,0 %
38501 Oppfølging, skjøtsels- og formidlingsarbeid – Várjjat siida og Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt	340	200	140	70,0 %
39104 Revitalisering av samiske kulturmiljø i “Fotefar mot nord” - prosjekt	500	500	0	0,0 %
39102 «Kjent og anerkjent» - satsing på sørsamisk kulturarv - prosjekt	400	400	0	0,0 %
39105 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk - prosjekt	350	350	0	0,0 %
39201 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv - prosjekt	250	650	-400	-61,5 %
39301 Forvaltning av samiske levninger - prosjekt	1 200	1 200	0	0,0 %
39250 Samisk bygnings- og båtarv - prosjekt	650	500	150	30,0 %
48701 Oppfølging av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen - prosjekt	3 490	1 990	1 500	75,4 %
48501 International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 - prosjekt	0	100	-100	-100,0 %

48601 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og handlingsplan mot samehets - prosjekt	850	1 350	-500	-37,0 %
88201 Samisk KI-arbeid - prosjekt	775	475	300	63,2 %
NY - Utarbeidelse av samisk statistikk - prosjekt	800	0	800	0,0 %
88301 Revisjon av valgordning og demokratiutredning - Prosjekt	4 000	0	4 000	0,0 %
Sum	**33 095**	**25 965**	**7 130**	**27,5 %**

17.5 Konferanser og evaluering – samlet

Konferanser, seminarer, andre faglige møteplasser og evalueringer.

(i 1000 kr)

	Budsjett 2027	Budsjett 2026	Avvik 2027 – 2026	Avvik i %
14501 Språksentertreff - konferanse	300	200	100	50,0 %
19601 Gratis samiskspråklige barnehager - evaluering	0	700	-700	-100,0 %
24501 Vernestyreseminar	0	200	-200	-100,0 %
29502 Rovviltseminar	0	150	-150	-100,0 %
29503 Reindriftskonferanse	400	300	100	33,3 %
34501 Samiske litteraturdager - konferanse	300	300	0	0,0 %
Sum	**1 000**	**1 850**	**-850**	**-45,9 %**